

ఆంధ్రమిత్ర

312452 వ త్రి దిన ము వ్ర క టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } ఓన్న పట్టణము 1930-వ నం ఫి బ్ర వరి నెల 3-వ తేది సోమవారము
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 3rd FEBRUARY 1930.
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మాఘమాస శుద్ధ పంచమి } సంచిక ౨౫౬
No. 256

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

కలనొప్పుల మాన్పును. వాముపుబొట్ల
కాపును. సార్వభౌమనొప్పుల బారదోలును.
బొట్ల బోగొట్టును. దెయకుల భేదించును.
వాపుల కూపుమాపును. దగ్గురుతగ్గించును
కురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే దెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

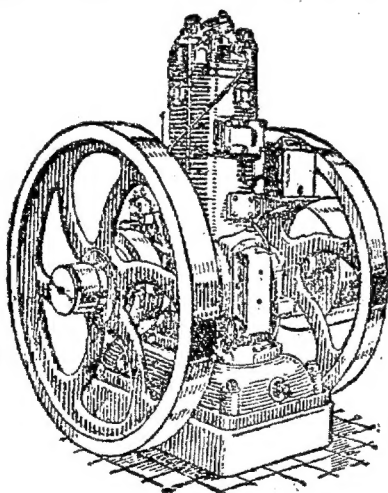
BEST INDIAN PAIN-BALM.

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మొనము గలగడు.
చక్కని డబ్బితో నభా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బన్ 1-3 ౫ 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసిది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు కట్టివీధి, మద్రాసు
109, ఫ్రెరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఓగిల్స్ క్రాడాయిలు పంపింగు సెట్టు

ప్రసిద్ధిగాంచిన చెక్రిన్ ట్రయంపు శెంట్రిఫ్యూగల్ పంపులతో సమకూర్చబడినవి.
(ఇంగ్లాండు లోనే తయారు చేయబడినవి)

పొలములకు, తోటలకు
యింత స్వయంభూతో కావ
లసినంత నీరు స్వయంచేయ
టకు వీటికన్న శ్రేష్టమైనవి
వేరెవ్వరైన లేవు. ధరలు అతి
సరసము.

ఇతరము లగు అ మె రి
కను, జర్మను కిర్చనాయలు
యింజనులవలె గాక యెంత
కాలమైనను మరమ్మతు కోర
కయే చాల తృప్తికరముగా
పనిచేయునవి వీటికన్న వే
రెవ్వయు లేవని నొక్కి చెప్ప
గలము.

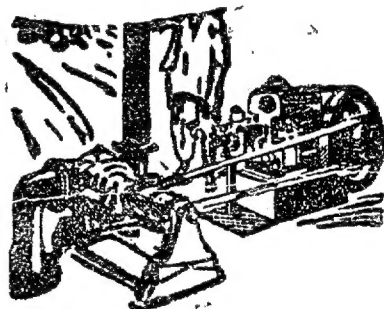
ఎంత మట్టి ప్రాదాయిలుతో నైనను పనిచేయును. ప్రయోగము లేకుండా రైతులు కాని, కూలిపనివాదుగాని
సులభముగా నడుపుటకు సాధ్యమైనవి. రెండే నిమిషములలో స్టార్టు అగును. ధరలు, వివరము వగైరాలను వేచి
వ్రాయుడు. 3 హార్సల మోడలు 10 హార్సల పవర్ గల యింజనులు పంపులు మా స్టాపులో సిగ్గుగా మున్నవి.

మద్రాసు రాజధానికి సో.ఎ.వీజెంట్టు:-

ఎం.పై.రు.యింజనీరింగు కంపెనీ.

808 లి.గి.చెట్టివీధి మద్రాసు.

ప్రాచీనత:- బెజవాడ.

మా ప్రత్యేక స్టీవరి, పోర్టబుల్ పంపింగు సెట్టు
కరోపిక్ ప్రాదాయిల్ ఎంజనులతో గలవు.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగువ విలీనమునకు
ప్రాచీనత:-

VOLKART BROS
ENGINEERS

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రవర్తనగడులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగుచేట, బెంగుళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.

అవనాషిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

వాల్ కార్టు బ్రదర్సు. ఏ.కె.సి. బెజవాడ.

విన్నపము

మీకు ప్రత్యేకమైన ఆయుర్వేద వధములు కావలసిన
యెడల వెంటనే ఈక్రింది విలీనమునకు వ్రాయండి. శరీర
కాధ్యమునుగూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు,
కొవ.ధమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరి
చయముచేసిన మీకే తృప్తినిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము. 1
58 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కైల (కృష్ణా)

"BREAK PILLS"

ముసలివాండ్రను యౌవన వంతులుగా చేయును

వలన బడిన పిర్మమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి స
సా సౌఖ్యమునకు అవకాశ మిచ్చును. శరీరమునకు లేజన్ను కలుగ జేయును.
ఎటువంటి సుఖసంబంధమైన వాడ్యములైనను తేరజాలవు. 1 గంటలో వీటి కడ్డుతి
కత్తినికనవరచి అనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను తనివి నొందించు రైరాసి
విజ్జిక. రసవిషగంధకాదులు కలియలేదు. గొడ్డొండ్లకైనను సంతాపముగను.

20 మాత్రలు నీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు నీసా రు 5-0-0.

వెలకు జర్మనీట్యూలులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజి వేరు.

1930-౨ నం ౧౦ డైరీక్యాలండరు 3 ఆటాలు.

ఆర్య వైశ్య ఆశ్రమం, చికాగో నీటి, (గంజు బెట్టా.)

ఇంజను డ్రైవరుల బుక్ (తెలుగు)

కోట యజ్ఞరామశర్మ, మెకానికల్ ఇంజనీరు (ఆ. జా. ప.)

ఇది స్త్రీల యంజను డ్రైవరులకు, బాయిలరు ఫైరునుకులకు, ఫిట్టింగులకు, ఇంజనీరింగు విద్యార్థులకు, మెకానికల్ ఎంప్లొయీలకు మొదలగువారికి చాల అవసరము. ప్రతిరోజు ముద్రాణ ఇంజను డ్రైవింగుపరీక్షకు బోధనానికి తప్పక సందర్భవది. ఇంజనులు, బాయిలర్లు వాటి సామానుల బొమ్మలు అన్నియు 50 చిత్రములను బట్టి వ్రాసినవి. వెల రూ. 2-0-0 మాత్రమే.

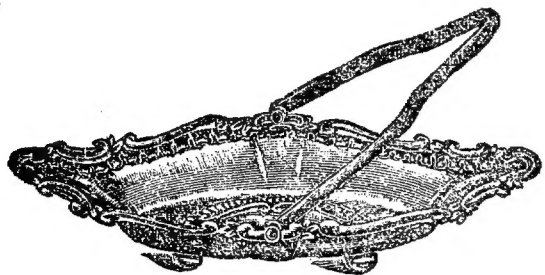
నలయువారు:—కోట యజ్ఞరామశర్మ, చింతగుంటపాలెం, బందరు.

Masulipatam, Madras Presidency.

తండ్రి విలాసము "ఉమ్మడి యార్"

తెలిఫోను నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాల మిశ్రితమైన, పెండిసామానులను బంగారు నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు. గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనున రిండునుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా వారులు పెచ్చుటకు ముక్తికారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు నిపులముగా తెలియను.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

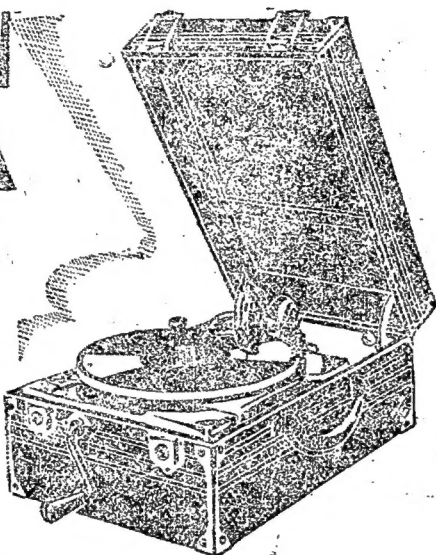
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

SALON DECCA

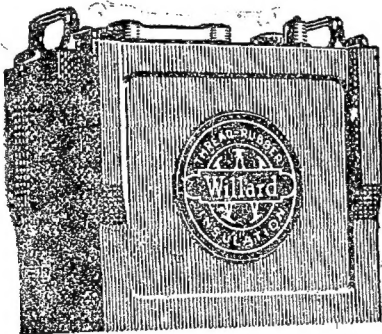
పరీక్షించి చూచిన దాచోని యొక్క దివ్యమైన ధ్వనివిషయమై తెలియగలదు.

డెక్కా ఆడియో నోకోస్ రి ప్రొడక్షనునందు ధ్వనివిషయమై మంచిపేరు గలదు. మీరు దీనివిషయమై పరీక్షించియుంటిరా? లేనియెడల, నొకపర్యాయము అప్పువారియొద్దకు వెళ్లి పాడించి చూడుడు.

ధర రు. 40 మొదలు, పైన

SEN & PANDIT
P. O. Box 402,
CALCUTTA.

Willard STORAGE BATTERIES

మొందు బేటరీ కావలసినవారు తనంతతానే ఫ్యాటరీ గడించిన "విల్లర్డ్" కొనుడు దీనినిగూర్చి సందేహము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవసరము లేదు. వాడుచున్నవారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వివరములు, ధరలు

ఈదిగున అమ్మకదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని లేక యొక్రింది సబ్-యేజంట్లకు కనుగొనుడు:—

ద మోటారు వేర్ వాన్	ఆనంతపురం	మెసర్స్ రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
ది గంజాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	" "	కృష్ణా
మెసర్స్ బి. జి. ఆస్టియల్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్స్ కృష్ణా అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్స్ లెస్టర్ అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	ఆలయ సెయింట్ సి యస్ పర్మిని	విశాఖపట్నం

దక్షిణ ఇండియా సోల్ ఏజంట్లనుండి సేతుగ తెప్పించుకొనుట.

మెసర్స్ ది క్రాప్టన్ యింజనీరింగు కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్,

పోస్టుబాక్సు నెం. 205 సెకండులైనుబీచ్, మద్రాసు.

మేనేజర్లు:—బెస్టు అందు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 3-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విశుద్ధములనాలు

గునుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవిరు	12 8 0	13 4 0
నెల్లూరిది ,, డిల్ 42	13 8 0	14 0 0
ఫిల్లి ,, డిల్ 46	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-5	11 0 0	12 0 0
సుత్తులు ,,	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-5 క 205	16 0 0	10 7 0
సెనగలు ,, డిల్	17 0 0	19 0 0
పెసలు ,, డిల్	14 0 0	16 0 0
దానుములు ,, డిల్	17 8 0	18 0 0
చిలవలు ,, < 195	8 4 0	8 8 0

3. నూనెపప్పులు

సుత్తులనూనె బా 1-5	110 0 0	118 0 0
నెయ్యి మ 1-5	14 0 0	19 0 0
శేరు సెనగపప్పు బా 1-5	40 0 0	41-0-0
శేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-5	6 95	మి.న.నూనె 92
అమడము బా 1-5	100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయవసుపు బా 1-5	100 0 0	108 0 0
కూరవసుపు ,,	60 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-5	98 0 0	112 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-5	28 0 0	42 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలీగుండు మణుగు 1-5	40	45
తెల్లము బా 1-5	28 0 0	49 0 0
అస్కా-చక్కెర బస్తా 1-5	28 13 0	24 1 0
చింతపండు బా 1-5	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

పట్టాకం బా 1-5	30 0 0	81 0 0
చదరం ,,	24 0 0	80 0 0
రవుండు ,,	24 0 0	80 0 0

6. నూలు

నెం 20 చెన్ని సింహాయూలె	7 12 0
నెం 6 ,, కటూరి	4 9 0
నెం 24 ,, లాజీ	5 10 0
నెం 40 బాబురు 10 పా	10 0 0
నెం 20 1/2 రబ్బలేడి	6 14 0
నెం 40 రాజీ	8 14 0
నెం 4 చెన్ని మసీదా	4 8 0
44 నాండో	5 2 8

7. రోహములు

బెండి 100 కులం 1-5	48 12 0	58 2 0
అంజాన కులం 1-5	21 18 0	22 0 0
పవరను 1-5		18 6 8
ఇత్తడి బా 1-5	244 0 0	246-0-0
రాగి బా 1-5	328-0-0	831-0-0

8. రంగులు

అతిమేలు ద్వితీయలాండు అతిమరయిక్ సింహాయూల్

పిటా 1-5 గ్రీలు 200 కి	47 0 0
నీలిరంగు 1 కరి	1 10 0
14 రకులు	1 10 0
28 రకులు	1 9 0
56 రకులు	1 8 0
1 అందర	1 8 0
రఫ్-టు-బొమ్మస్కా-బెట్ అనగా (బర్ని-రక్తం)	3 4 0
కాంగో 3 8	1 0 0
3 4	1 10

ప్రేక్షక ప్రాంగణతగాదా

పరిష్కారమును సూచనలు కానవచ్చుటలేదు
అధ్యక్షులకును యధికార మివరకే పూర్తిగా
ప్రదర్శించబడినది

అధ్యక్షునిపై ప్రభుత్వము వారభిశంసనతీర్మానమును
గొనివచ్చుటకు సామాన్యమునకుండుట

మాతస్థితి, జన 30:—భారత కానన సభాధ్యక్షునికిని ప్రభుత్వమువారికిని ప్రేక్షక ప్రాంగణమును గురించి యేర్పడిన తగాదాను గురించి యాలోచించుటకై గత బుధవారమునాడు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ కూడియ్యుండెను. ఈ సభను గురించి కూడా తూర్పు ముండుగా ప్రబలి యున్నది. సభవారి తగాదాను పరిష్కరించుట కేమార్గమునైనను కనుగొనలేకపోయినది శ్రీ ప్రెస్ ఆఫ్ ఇండియావారికి దెలియుచున్నది. కావున, ఆసెంట్ల ప్రతిష్టాభంగమునకాన కొనసాగునట్లేయున్నది.

ప్రభుత్వమువారి యుక్తి

ప్రేక్షక ప్రాంగణము నిర్మింపబడిన ముందునూ మూసి యేయించినట్లు, అధ్యక్షులకును పరిష్కారమునకు కాలు ద్రవ్యనిచ్చుటయు నిప్రతిష్టాభంగ పరిష్కార మార్గములలో నొకటిగా ప్రభుత్వమువారికి తట్టినదని దెలియుచున్నది. ఇందులకు ఫలితముగా పట్టుకొనియుండు సభ్యులకుగల సామర్థ్యాది యంతరించునని, వారియోగ్యతలు.

అధ్యక్షులపై నూతనవిధానమైన నవలంబించుటరా?
అధ్యక్షుని యధికారము నింకనూ స్థిరీకరించుటకై పట్టుకొని నూతనవిధానము నొందు నవలంబించుటయున్నా రని దెలియుచున్నది. ఇటీవల జరిగిన సంభవములవలననే అధ్యక్షుల యధికారము పూర్తిగా ప్రదర్శించబడి యుండినందువలన యింకనువారు చేయవలసియున్నదేమి యని తోచకమానదు. కావుననే నైమిత్య విధానపేరితి నుండవచ్చునో బోధపడుట లేదు.

రాజప్రతినిధి తనయధికారము నుపయోగించలేదు

కొత్తవార్త

ప్రేక్షక ప్రాంగణములను మూసివేయుచుంటున్న మాత్రమే వారి యధికారము స్థాపితమయి యుండలేదు. రాజప్రతినిధి యుపన్యసించిననాడు జరిగిన భారతకానన సభా సమావేశము మామూలుగా రోజూ జరిగేటట్లువంటి సమావేశములను బోలినది కాదనియు, నందుచే ప్రేక్షక ప్రాంగణముల మూసివేయవలయుననెడి యధ్యక్షుని యాజ్ఞానాడు నిర్బంధనయ్యి, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు జేరిన న్యాయ కార్యవేత్త డెరింగ్ యొందరిని దెలియుచున్నది. రాజప్రతినిధి కిష్టమున్నచో ప్రేక్షక ప్రాంగణమునకు ప్రవేశ మొసంగుట కైట్లను జారీచేయుటకు వారి యాంతరంగిక కార్యదర్శికిగాని, నైతిక కార్యదర్శిగాని యుత్తరు వొసంగగలిగియుండిరి. కానన సభాభవమును రాజప్రతినిధి యుపయోగించ రాదను నుత్తరపు వొసంగుట కధ్యక్షులు సిద్ధపడకుండు నంతవరకు నాటికైట్లు చెబుమని కలిగియి యుండెడివి. రాజప్రతినిధి యట్లానరింపక పోవుట యటుండగా, రాజప్రతినిధి యుపన్యాసనయమున వారి ప్రత్యేక స్థలము వాడబడుట కధ్యక్షుల కెట్టి యభ్యంతరమైన గలదా యని వారిని నైతిక కార్యదర్శి టెలిఫోనులో సమర్థవగా పడుగులయు సంభవించినది.

అధ్యక్షులును నిట్టిమార్గాదనే పార్లమెంటు
సభ్యునియెడల జూపించియుండుట

కమాండరు కెన్వర్థిగారి విషయములో నధ్యక్షుల పట్టుకొని రిట్టి మార్గాదనే పాటించి యుండిరనుట చదురులకు జ్ఞప్తి యుండవచ్చును. జనవరి నెల 20 వ తారీఖునాడు ప్రేక్షక ప్రాంగణమునకు ప్రవేశ మొసంగెడి కిక్లెట్లతో కమాండరు గారు పరునొకండు ఘంటలకుపైన కాననసభా భవనమునకు వెళ్లియుండిరి. కాని, వారు వెళ్లుసరికి ప్రేక్షక ప్రాంగణము మూసివేయబడి యుండెను. అంతట వారధ్యక్షుని సహాయము నవేక్షింపగా, రాజప్రతినిధిగారి కొరకై ప్రత్యేకింబడిన స్థలము నందే వారి నధ్యక్షులు కూర్చుండజెట్టిరి.

కావున నివిధముగా నధ్యక్షుల యధికార మీవరకే స్పష్టముగా వినియోగించబడి యుండుటచే, వారింకను తమ యధికారమును గురించి ప్రత్యక్ష ప్రమాణముల జూపింప నిచ్చుగించుట కెట్టి యవసరమును లేదనుట విదితము.

పట్టుకొని తామే రాజీనామా
నొసంగ దలచుటలేదు

తమంతట తామే అధ్యక్షులపదవికి రాజీనామా నిచ్చివేసి, భారత ప్రభుత్వమునకు కంటకవిరహిత మగు మార్గము నేర్పరచు దలచుకొనలేదని పట్టుకొని రివరకే స్పష్టపరచి యున్నా

రు. అధ్యక్షుల పట్టుకొనిరి తమ మార్గమునుండి తొలగింపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి కోరికయున్నచో, అధ్యక్షునిపై యభిశంసన తీర్మానమును గొనివచ్చుట, లేక యటువంటి తీర్మానమును గొనిరాబడినపుడు దానికి తమపక్క బలమునొసంగుటయో తప్ప వారికి మార్గాంతరము వేరొండు లేదు.

అధికారేతర సభ్యులలో కావలసినంతవరకు
యున్నారు!

అధ్యక్షుల పట్టుకొనిరి యభిశంసన తీర్మానమును గొని వచ్చుటకు సంసిద్ధులగు యధికారేతర సభ్యులు కావలసినంత ముంది యున్నారు. కాని, ప్రభుత్వ సభ్యుల యధికారేతర సభ్యునిచే గొనిరాబడునట్టి యభిశంసన తీర్మానమును బలపరుపజాలరు. 1926 సంవత్సరమున భారతకాననసభ సిల్లా సమావేశమునందు ఇర్విన్ ప్రభువు పార్టీ నాయకులకును అధ్యక్షులకును యభ్యు మొసంగియుండిరి.

ఇర్విన్ ప్రభుని అభయము

అధ్యక్షునియందు గల తమవిశ్వాసము యేనా దంతరించునో, ఆనాడే, తామే, వారిపై యభిశంసన తీర్మానమును గొనివచ్చెదమనియు, కాని యట్టియవసరము కలుగ కున్నంతవరకు యధ్యక్షుని గౌరవమును కాపాడుటలో ప్రభుత్వమువారు చెవికిని దీసి పోకుండురనియు ఇర్విన్ ప్రభువు నుడివియుండెను. ఇట్టియభ్యు మే యొసంగబడవలసివచ్చిన ప్రభుత్వమువారు రధ్యక్షులతో కులభముగనే, బహిరంగ సంఘర్షణను గలిగించుకొని యుండెడివారు. మూసివేయబడిన ప్రేక్షక ప్రాంగణములనుండి వెడలిపోవలసినది వారు పోలీసు కాజ్ఞాపించియుండవచ్చును. లేక, నేటికిని వాడబడుచున్నట్లువంటి పత్రికాప్రతినిధి ప్రాంగణమునందు పోలీసు బందోబస్తుండవలయునని పట్టుబట్టి యుండవచ్చును. ఈవిధముగా, అధ్యక్షునికిని, తమకును గల యభిప్రాయభేదమును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి యున్నప్పటికిని, అధ్యక్షుని యధికారమును వారు గౌరవించియు యున్నారు.

పట్టుకొనిరి కనునరచేయమగు మార్గము

తమయధికారము నింకను దృఢపరుపవలయు ననియే యధ్యక్షులు కోరుచో, వారి కనుసరిచేయుచు మార్గము—సరియైనది యొకటేగలదు. ప్రేక్షక ప్రాంగణము ను మరల దెరచి వేయించి, చీఫ్ కమిషనరు గారి యధికారముక్రింద పోలీసు లా ప్రాంగణమును ప్రవేశింప గనే, తక్షణము, భారతకాననసభా సమావేశము పోలీసు లొకవైపు తమబలమును ప్రదర్శించుచుండగా జరుగుటకు తామెంత

మాత్ర మంగీకరింపజాలమని తత్సమావేశమున కధ్యక్షులు స్పష్ట చెప్పుటయే యామార్గము.

ప్రశ్నలలో ప్రశ్న?

గవర్నరు కనరలుగారి యంగీకారముతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, అధ్యక్షులు తమ యధికారము నతిక్రమించి యున్నానని ప్రకటించిననాడు వాస్తవమే. కాని, అధ్యక్షుల వైపే న్యాయము గట్టగా నుండుటవలన వారిపై యభిశంసన తీర్మానమును గొనివచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు సామాన్య జాలకున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో వైన నూచించినచర్యకు అధ్యక్షుల పట్టుకొనిరి గడంగదరా? యనుటయే ప్రశ్నలలో ప్రశ్న.

పట్టుకొనిరి 'నోటీసు' యిచ్చియే తీరెదరు

శ్రీ ప్రెస్ ఆఫ్ ఇండియా వారికి దెలిసినంతవట్టుకు అధ్యక్షు లిట్టిచర్యకు గడంగరనియే చెప్పవచ్చును. కాని, ప్రభుత్వము వారి ప్రాతాహ్వానముతో నధికారేతరసభ్యులధ్యక్షులు తమయధికారమును పూర్తిగా చెలాయించుట తప్పనిసరి యొనరించుచో, వారట్లు గావించవచ్చును. అట్టియవసరముకలిగినను, గవర్నరుజైన రలుగారికిని, సభాయుతులకు గవర్నరుజైనరలుగారికిని, భారత కాననసభకును తగినంత 'నోటీసు' యిచ్చియే వారెట్టిచర్యకయినను గడంగదరు. (శ్రీ ప్రె.)

సంస్కృత బాలశిక్ష

ఇది తెలుగు లిపిలోనున్న చక్కని సంస్కృత పుస్తకము. సంస్కృతము మొగమెటువంటిదో కూడ తెలియనివారు ఈపుస్తకమును పదిదినములలోపుననే చదివి సంస్కృతముతో మాట్లాడ ప్రారంభింపగలరు. 0-6-0 పాస్టు బిల్లుల పంపుచో ఒకప్రతిని సంతకము. ఒక రూపాయి పంపుచో నాలుగు ప్రతులు పంపెదము. మీరెట్లు వివరముగా వ్రాయవలెను.

శ్రీకృష్ణ సంస్కృత గ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

WANTED agents to secure proposals for The Ideal Insurance Co. Ltd., having an annual Premium of Rs. 12 & 15. Particulars from The Manager, 54, College Street, Calcutta, or To Kaza Dattaiyah, Organiser, Vadarevu, Via Chirala M. S. M. Ry.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగినరీతి వహించుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు. వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అని అంత్యవరే యని గ్రహించుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్
ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ
దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివీనముగాను, చిట్టిపోపుట బిరుదుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, తుమ్మెన రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ కులభపదధిని నేడే పరీక్షించుడు. మీ వెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగనో, తలకు చురుదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెల్లు ఆధిక్యము గలుగజేయునో గుర్తించు. ప్రతి పట్టుకములోను, పల్లెలోను, కుకాకాదారు లందరినంద్రును, పరిమళద్రవ్యము లమ్మనార లందరినంద్రును వారకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనునపుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మర కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0, పాస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాయి 3-కి రు 2-10-0, పాస్టేజి ఆ 0-12-0.

టోటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)
కొనుట ముతవకుడు.

మీదుస్తులమీదు గాని, జేబు దునులమీదుగాని రెండుమూడు చుక్కలు అటోడెల్ బహారు చుట్టినవెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి ముల్ల, డైజిపువ్వల పరిమళములను, వెన జల్లినట్లునర్చును. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోడెల్ బహారు తప్ప మరెవరైనా కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని అమ్మతపరమళము అనుభవించుడు.

1 టోస్సు టోటోడెల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1 డ్రాము " "	" 0-12-0

నమూనాసీసా రెండవారి పోస్టు ప్లాంపులు పంపిన మామబడును.
సునాసన తార్ఖ 1-కి లెకా 1.

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

90-2 285, జమ్మామట్టు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము

ఆంధ్రదేశము

ఈదరాడ

26 జనవరి 1930 సం॥ తేదీని మా గ్రామమున "సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము" జరుగవలయుగా జరుపబడినది. మునుపటి దినమున గ్రామమును జాతీయగీతమును పాడుకొనుచు "జాతీయపతాక"తో జాతీయముగా పురపడతూ గావించి వతాకను సాపించిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును కర పత్రములపై అచ్చొత్తించి పంచేపెట్టడ మైనది.

(గ్రామకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు.)

పతాన

జనవరి నెల 26 వ తేదీ ఆదివారమునోజున సంపూర్ణ స్వరాజ్యమహోత్సవము పతానగ్రామములో జయప్రదముగా నెరవేర్చబడినది. (కార్యదర్శి)

సిరిపురం

మా సిరిపుర గ్రామమున కాంగ్రెస్ ఆదేశ ప్రకారము 26-1-30 తేదీ ఆదివారము పుడయు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ పండుగమున పతాకాన్ని గావించి ధ్వజస్థాపన గావించితిమి. (ఒక విలేఖరి.)

మంచాళ్ల అగ్రహారం

జనవరి 26 తేదీ ఉదయం 8 గంటలకు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వ్యవహారి యజ్ఞానుసారముగా మా గ్రామమునందు జాతీయ పతాక పూజా మహోత్సవ మొనర్చ బడినది. జాతీయగీత పఠనానంతరము జయజయధ్వనులతో జాతీయ పతాకము గ్రామపురమున వున్న లె సానమున అధిష్టిం పడేయబడినది. సాయంకాల మొగంటలకు గ్రామ పురమున బహిరంగపథ సమావేశమైనది. బ్రహ్మశ్రీ, వి. సత్యనారాయణ గారధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. వర్తమానమున జాతీయ తీర్మా నము యోగ్యముగ కరతాళధ్వనులతో అంగీకరింపబడినది. పై యజ్ఞల ప్రకారము యెట్టి యువస్వామియును లేకుండగ లే జయ జయధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది.

హనుమంతమాడు (గుడివాడ తాలూకా)

ది 26-1-30 ఆదివారం ఉదయము యెనిమిది గంట లకు జాతీయ పతాక మహోత్సవము ప్రారంభింపబడినది. జాతీ యగీతావధులతోను బిల్గిల యోంకార సమన్వితములు జ యజయధ్వనులతోను జండాబతోను గ్రామమంతయు మారగి తిటాకతీరమున గల్లు యశ్వేత్సవ్యకుండుని తేదీపతి పదనా కంక్షగంటలాయెను. ప్రాతఃకాలమునా జేరిన ను, రా. శ్రీ సహా దేవు వెంకట్రాజుగారి రధ్యక్షత పరిచించిరి. కొందరు గత కాం గ్రెసు సంఘతీర్మానములు భారతీయుల పూర్వపు ధౌన్యత్యు యును ప్రస్తుతి దీక్షగతియు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వావ్యక్తతయు సూర్వయును పుటిించి సభ్యుల వాగ్దానితరంగముల నొలలాడించి రి. అంత ప్రాతఃకాలమునా జేరిన మహోత్సవము జయ వందే మాతరం ఆనందధ్వనులతో ముగింపబడెను.

సాయంకాలము ఆయదుగంటలకు శ్రీయుత ఆదిరాజు అమృతేశ్వరరావుగారు సభకు అధ్యక్షత వదలి సంగీరించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యయునుగూర్చి యువస్వామిచ్చి ప్రేక్ష కులకు ముదంబు గలుగజేసిరి.

గుడివాడ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే తయారు చేయబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానమును సభలో జదువ బడెను. పదరు తీర్మానమును ప్రేక్షకులు యావన్మందియు ఏకగ్రీవముగానంగీకరించిరి. కొంత యింది ప్రముఖులు సభ్యులుగా జేరిరి. ఇంకను చేరనున్నారు. అంత నగ్రాసనాధిపతిగారి యంత్యోపస్థానముతోను భరతమాతకు జయ మహాత్మ్యకను జయ అను శబ్దములతోను ముగింపబడెను.

(గుడివాడపట్టణ కాంగ్రెసుసభ్యుడు)

కృష్ణారాయుడు పెదపూడి

ది 26 జనవరి 1930 సం॥ రం తారీఖున మధ్యాహ్నం ౧౦.5 లకు తూర్పుగోదారిజిల్లా కొత్తపేట తాలూకా కృష్ణా రాయుడు పెదపూడి పోలీసు చావెడిలో యీ గ్రామసహ కారసంఘాధ్యక్షులును పురాణవేత్తలు నను మ. రా. శ్రీ ఆయ్యగారి నరసింహంగారి అధ్యక్షతక్రింద మాడిన మహాజన సభ—హాజరు 53 (కాంగ్రెసు సభ్యులు ౧౫.)

కార్యక్రమం

గ్రామములో అచ్చటచ్చట 'సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారతదేశము' నర్తము 'మదరే దేశమాతము' యధ్యపాన నాపిషమే దేశసంరక్షణము 'కర్తవ్యరాహిత్యమే స్వరాజ్య యుక్తు మూలధారము' అను 1౦ ప్రయోగములు కట్టబడినవి.

(2) జాతీయపతాకారోహణము జరుపబడినది.

లావోరు కాంగ్రెసు తీర్మానములు ఒక్కొక్కటిగా చదువబడి విఫలముగా పునవ్యసంపబడి ఏకగ్రీవముగా ఆమో దింపబడినవి.

పూజ్యులగు మహాత్మ గాంధీగారిచే తయారుచేయబడి ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారిచే ఆమోదింపబడి అధ్యక్షు లగు జవహర్లాలు నెహ్రూగారిచే ప్రకటింపబడి ది 19-1-30 సంగీరం తేదీ ఆంధ్రదేశపత్రికా అనుబంధము 6 వ పేజీలో తెలిపించబడిన 'సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము' కొంతవర్ష జరిగిన తరువాత ఏకగ్రీవముగా, ఆమోదింపబడెను.

సాయంకాలము ౧౦.7-30 లకు జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగింపబడెను.

ఇవటూరి వీరభద్రరావు.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరము, జనవరి 28. :— ఈ పురజముల పూర్వస్వ ర జ దినము అతివైభవముగా చేయుట కున్నట్లు కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శియును శ్రీయుత శ్రీపాద వెంకట నారాయణ గారు సుప్రసిద్ధ జాతీయవాదులగు శ్రీయుత ద్వారకా భమికి పాటి రామ దీక్షితులుగారు 10-1-30 తేదీన జరిగిన మూర్తి నిర్వహ సమసభలో స్వరాజ్యమేదానములో కార్యక్రమగ జాతీయ పతాకము నెలకొల్పుటకు అవకాశమిచ్చి యనుజ్ఞ బడ సి. కరస్పందనా యనుపసంఘము అన్న మీమాంసనా కొన్నాకు గడిచిపోవ కావ్యేతిపు యేర్పాటుగా న యనుపసంఘ ము గావలెనని 54 అ. ప్రభువు పెద్దబడాయెను దీపమును ఆనుగ్రుటకును ఏర్పాటుతో నొకరికి కంట్రాక్టు ఇచ్చిరి. 5 రోజులలో బో.బాయికుంకి జాతీయపతాక మురుదెంచుట స్పంధము తయారగుట, శనివారంసాయంత్రమునకు లేనిస్తంధము ఆదివారం ఉదయమునకు 6 గం. చక్కగా లబధుట మన్న గనవి జరిగినవి. దీనింతయు కారణము శ్రీ దీక్షితులుగారు వారి యనుచరుల కార్యదీక్ష, భగవత్ప్రపదిక్కు మరేమియు లేదు.

26-1-30, ఆదివారం ఉదయమునకు మంగళనాయిద్య ములు, నాలండ్రీలు, ఉత్సాహముగ ప్రజలు సుమిగూడి యుం డిరి పోలీసులు రు బేడివచ్చునై పలువురు విచ్చేసిరి. మునుకు 2000 జనులు వచ్చియుండును. ఇ క్కను జనులవచ్చుట కవకాశ ము గలదుగాని బడ్డవారి, బస్సునడపువారిని హెచ్చరించి కా నాడు బహుకట్టిన వారిని నిఘాలో నుండునని తెలియచుట చే బహుకొరకనవిగాని వారై రెలియవచ్చినది. శ్రీదీక్షితులు తన జ గూత్వమునై గృహమునండి పవిత్రపంతును జాతీయ పతా కమును దీసికొనినచ్చిరి. నాడుజాతీయపతాక మెత్తుటకు యు వకులును, జిల్లాకాంగ్రెసునకు అధ్యక్షులునగు తెన్నేటి విశ్వ నాధం పంతులు. డి. వి. ఎల్. గారాహ్వానింపబడిరి. వా రు సరిగ 8 గం.లకు 5 నిమిషములు ముందు మోటారుపై విశా ఖపట్టము నుండి దనుచేసి ప్రజలందరు ఉత్సాహముతో స్వాగతమియ స్వరాజ్య వేదికపై నిలచిరి. మంగళనాయిద్యము లు మ్రోగెను. స్వచ్ఛందసేవకులు భారతమాతగీతమును పాడిరి. సరిగ 8 గం.లకు శ్రీయుత విశ్వనాధంగారు త్రివర్ణకమను జా తీయ ధ్వజారోహణము గావించిరి. ప్రజల యానందమునకు మేరలేదు. ఆనందరస్మియును పంతులుగారి వాక్యముల నుడివిరి "నేడు సుదినము. యావద్భారత భూమియందును ఇట్లే స్వరాజ్యపతాక మెత్తబడును. ఇది తెలుపు ఆకుపచ్చ, నీరుపురంగులు గలిగి ఈదేశ ములోని అన్ని మతములవారికి శరణ్యమైయున్నను. నేటినుండి సరియును స్వతంత్రయుద్ధము కాంతి పథకులపై జరుపబడును. ఈధ్వజమును సంచరించు భారము మన అందరిది యైయున్నది."

స్వాతంత్ర్య తీర్మానము

సరిగ సాయంత్రము 5 గం.లకు స్వరాజ్యమేదానములో 5 నేలజములు సమావేశమైరి. ఆహ్వానము కల్పదిలక మై స్వరాజ్యపతా క మొప్పుచుండెను. ఆనుహసభకు ఆంధ్ర యన్వ్యయస్సంకంపెనీ కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత యెర్రమిల్లి మంగయ్య పంతులుగారి న అధ్యక్షులుగా నెంచుకొనిరి. అయన నా దుపస్థానము లిచ్చుట కెవ్వరికి వసకాశములేదని చెప్పి జాతీయధ్వజము క్రిం ద శ్రీయుత విశ్వనాధం పంతులుగారిని తెలుగు భాషలోనికి తర్జుమాచేయబడిన కాంగ్రెసువర్గింపు కమిటీవారి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును జదువవలసినదిగ గోపిరి. శ్రీయుత విశ్వనాధంగారు గంభీరముగ, నందరికి బోధపడునట్లు తీర్మాన మును విశదపరచిరి. అధ్యక్షులు తీర్మానమునకు అనుమతించు

వారిని చేతులెత్తుడని కోరగ కూర్చున్న వారందరును, నిల్చున్న వారిలో చాలామంది చేతులెత్తిరి. తీర్మానమునకు స్వలికలు న్నారాయని ప్రశ్నింప నెవ్వరునుచేతులెత్తలేదు. అంత తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదింపబడెనని తెలియజేయబడెను. సభ ముగిసెను. ఈ రోజున 400 య. విలువగల ఖద్దరమ్మబడెను. చాలమంది కాంగ్రెసు సభ్యులుగ జేరిరి.

* * * *

మైపాడు, చల్లపల్లి, ఉండి, మానేపల్లి, వడ్డూరు వగై రా ప్రదేశములలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవములు బరపబడి నట్లు మీకు వి. ర్తలు చేరినవి.

గుంటూరు పండల కార్యదర్శిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మన గుంటూరు జిల్లాయందు స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము జరిపిన గ్రామములవారు గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములు నెంటు నే జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమునకు నివేదికలు పంప ప్రార్థించెదను. సరియయిన నివేదిక వచ్చినతరువాత మన మండలమున 26-వ తేదీనాడు జరిగిన పనినిగూర్చి ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారికిని నివేదిక పంపవలసియున్నది. ఈ దినమ వివరములతో జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు నివేదిక పంప ప్రార్థించెదను.

- (1) కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరినవారి సంఖ్య.
  - (2) అమ్మిక ఖద్దర విలువ.
  - (3) కావించిన యితర నిర్మాణకార్యక్రమము.
  - (4) పూరేగింపులు, అన్నదాన, పుష్పవములు, వగై రా ఇతరవివరములు నివేదికలు ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీలోగా జిల్లా కాం గ్రెసు సంఘ కార్యాలయమునకు గుంటూరునకు చేరనట్లుగా పంపకొరుచున్నారు.
- స్వరాజ్య కార్యాలయం, గుంటూరు } ఇట్లు విధేయుడు జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి, కార్యదర్శి
- 31-1-30

మద్రాసు అందు సదరక మరాట రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

తిరువత్తూరునందు

గొప్ప బ్రహ్మాత్మనము

4-2-1930 మొదలు 15-2-1930 తేదీ వరకు చౌక మూడవతరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు 0-2-6 లకు మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషన్, బేసిన్గ్ బ్రిడ్జి, చాకలి పేట, రాయపురం, మద్రాస్ బీచ్ నుండి, తిరువత్తూ యూరుకు యివ్వబడును.

శ్రమ లేక, సౌకర్యముగ రైలుపైన ప్రయాణము చేయుడు.

సిద్ధాపథము

నులబడకము, అతిమరపు, నిస్వత్తువ మున్నగువాటికి మా జగత్ ప్రసిద్ధ మగు ఆతంకనిగ్రహ మాత్రాలను నేవింపుడు 82 మాత్రలు గల డెబ్బా రూ. 1 పూర్తివివరముల 150 పుటలు గల జాబితా ఉచితముగ పంపబడును. ఆ తంక నిగ్రహ షార్మ నీ 26, బ్రాడ్వే మదరాసు. 5

“శారదానవల” ఉచితము కడునవ్వుపుట్టించును ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్.

కృష్ణా షార్మసి, బెజవాడ

శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే అయుత్యవ్యావ సములన్నియు విరివిగా తయారుచేయబడి మునిసిపాలిటీలు, తాలూకాబోర్డులు మొదలగు గొప్ప గొప్ప సంస్థలకు సప్లయచే యుటకు సిద్ధముగ నున్నవి. 10-1

యస్. ఐ. ఏ. ఏ. తెన్నిసు

పంచెములు

జయప్రదముగా ముగియట

గవర్నరుగారు బహుమతులను నిచ్చిరి

యస్. ఐ. ఏ. ఏ. సంఘమువారి యజమాన్యమున జరుపబడిన తెన్నిసు పంచెములు గత శనివారము కమిటీవారు చేసిన ఒక్క అపభ్రంశమునకు తప్ప జయప్రదముగా ముగిసెను. ఆఖరుపోటీలు మాచటకు ప్రేక్షకుల సేకరణనుండి వచ్చియుండిరి. పురుషుల డబ్బులు పురుషుల సింగిల్స్ పోటీలు జరుగవని ప్రచురింపబడియుండెను. ప్రేక్షకుల సేకరణనుండి ముఖ్యముగా కృష్ణస్వామి, ప్రసాదుగార్లు సింగిల్స్ పోటీ యాదు సుదీర్ఘముతోనే వచ్చియుండిరి. కారణాంతరముల యీ సింగిల్స్ పోటీ వాయిదా వేయబడుటచే ప్రేక్షకులకు మిగల ఆకాభంగము కలిగెను. ఈ పోటీ వాయిదావేయటకు బలవత్తరముగా కారణముండిట్లు తోపడు, కమిటీవారు యేదో అల్పకారణము చే యీ పోటీని వాయిదావేయట తోచినయియు, ముఖ్యముగా కృష్ణస్వామిగారి ఆట చూడవచ్చిన పెక్కుమంది ఆంగ్లములలో కలవరము పుట్టెను. వారిలో కొంతమంది మరలి వెళ్లిపోయిరి.

గత శనివారమున, పురుషుల డబ్బులు ఆఖరుపోటీ, టి. జి. సింగారవేలుజట్టుకును, మల్లెను జట్టుకును జరిగెను. ఇది ఆఖరుపోటీయైయుండియు అంతగా ఆకర్షణీయముగ నుండలేదు. ఆట ప్రశస్తముగ లేకపోయెను. కొన్ని సమయములలో ఆట బాగుండినను మొత్తముమీద ఉత్సాహపూరితముగ నుండలేదని చెప్పవలెను. ఇరుజట్టులును సరిసమానముగ నాడిరి. మొదటిసెట్టు మల్లెను, నారాయణస్వామిగార్లు గెలిచిరి. రెండవసెట్టుకు సింగారవేలు, సుబ్బయ్యగార్లు గెలిచిరి. మూడవసెట్టునుండి ఆట ప్రేక్షకులలో ఉత్సాహమును పురికొల్పెను. ఈ సెట్టునుకూడ సింగారవేలు, సుబ్బయ్యగార్లు గెలిచిరి. నారాయణస్వామిగారు కొంత భయపడినట్లు కన్పించెను. మల్లెను నారాయణస్వామిగార్లు తుదకు విజయము నొందెదనని ప్రేక్షకులు తలచిరి. కాని వీరికోరికకు వ్యతిరేకముగా ఫలితము కలిగెను. నాల్గవసెట్టు నందు ఆట మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. మల్లెను నారాయణస్వామిగార్లు సింగారవేలుజట్టుకు శ్రేయ నొసంగిరి. మల్లెను నారాయణస్వామిగార్లు ప్రైవేటుగా నుండిరిగాని తుదకు దురదృష్టవశాత్తూ వారు సెట్టును గోల్పోయిరి.

ఆటఫలితము

టి. జి. సింగారవేలు, సుబ్బయ్యగార్లు మల్లెను నారాయణస్వామిగార్లు నోడించిరి. 3 6; 6-8; 6-4; 11-9.

గవర్నరుగారి రాక

సుమారు 5-30 గంటలకు గవర్నరుగారు విచ్చేసిరి. ఆట ముగిసినపిదప యస్. ఐ. ఏ. సంఘకార్యదర్శి పోటీలలో విజయము గాంచినవార్లకు బహుమతుల నొసగునటుల గవర్నరుగారిని కోరిరి. సంఘమువారి ఆహ్వానమును గవర్నరుగారు దయతో అంగీకరించి విచ్చేసినందులకు సంఘకార్యదర్శి గవర్నరుగారికి అభినందనలు లభించిరి. పిదప గవర్నరుగారు యీక్రింది వారికి వెండిగిన్నెల నిచ్చిరి.

టి. జి. సింగారవేలు, సుబ్బయ్యగార్లు పురుషుల డబ్బుల్ను వెండిగిన్నెను బడసిరి.

మల్లెను, నారాయణస్వామిగార్లు యీ పంచెమున ఓడిపోయినవారి కొసగబడు వెండిగిన్నెలను బడసిరి.

కాకారాన్ స్మిత్ కన్య స్త్రీల సింగిల్స్ వెండిగిన్నెను బడసిరి.

గ్రాహ్మకన్య యీపంచెమునందు ఓడిపోయినవారి కొసగబడు వెండిగిన్నెను బడసిరి.

కాన్ రాన్ స్మిత్ కన్య, మల్లెన్ కన్యగార్లు స్త్రీల డబ్బుల్ను వెండిగిన్నెలను బడసిరి.

ఈ పంచెమునందు అపజయ గాంచినవారి కొసగబడు వెండిగిన్నెలను సి. రావినేనుకన్య, ఇ. ఓ. ఎల్లిన్ సతిగార్లు బడసిరి.

ప్రాసకన్య, టి. బి. బాలగోపాల్ గార్లు మిక్స్డ్ డబ్బుల్, వెండిగిన్నెలను బడసిరి.

వాడింగ్ టన్ సతి, టి. జి. సింగారవేలుగార్లు యీ పంచెమున ఓడిపోయినవారి కొసగబడు గిన్నెలను బడసిరి.

పురుషుల సింగిల్స్ సెమిఫైనల్స్ పోటీలందు అపజయముగాంచిన వారిలో జరిగిన పోటీయందు గెలిచిన వారి కొసగబడు బహుమతిని యస్. వెంకటరావుగారు బడసిరి.

స్త్రీల సింగిల్స్, సెమిఫైనల్స్ పోటీలలో అపజయము గాంచినవారిలో జరిగిన పోటీయందు గెలిచిన వారి కొసగబడు బహుమతిని ప్రాసకన్య బడసెను.

గవర్నరుగారు శుభవూలాంకృతులు గావించబడిరి. అంతటితో సభముగి సెను. పురుషుల సింగిల్స్ ఆఖరుపోటీ ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీన ఆడబడును.

యం. యు. సి. తెన్నిసు

పంచెములు

నిన్న సాయంకాలము ప్రారంభమగుట

యం. యు. సి. క్లబ్బువారి యజమాన్యమున తెన్నిసు కాంపియంషిప్ పంచెములు నిన్న సాయంకాలము ప్రారంభమయెను-పురుషుల సింగిల్స్ పంచెములో 17 గురు పోటీచేసి యున్నారు. వీరిలో టి. బి. బాలగోపాల్, యస్. కృష్ణస్వామి, సి. జి. ఎల్లెన్, యస్. నారాయణస్వామి, సి. కే. లక్ష్మణన్, కే. ఆర్. ప్రసాద్ గార్లు ముఖ్యులు. పురుషుల డబ్బుల్ను పంచెములకు 15 జట్టులు పోటీచేయుచున్నవి వీటిలో టి. బి. బాలగోపాల్ జట్టు సి. కే. లక్ష్మణన్, యస్. కృష్ణస్వామి జట్టు, మల్లెన్ నారాయణస్వామి జట్టు, సాంబశివరావు జట్టు, సింగారవేలు జట్టు ఇవి ముఖ్యమైనవి. స్త్రీల సింగిల్స్ పంచెము 7 గు స్త్రీలు పోటీ చేయుచున్నాడు. యల్. ప్రదీప్తికన్య, కాన్ రాన్ స్మిత్ కన్య, గ్రాహ్మకన్య, వాడింగ్ సతి, కెన్ రితుసతిగార్లు పోటీచేయుచున్నారు. స్త్రీల డబ్బుల్నులో ఇరువురు భారతీయ స్త్రీలుకూడా పోటీచేయుచున్నారు. ఈ పంచెమునకు 6 జట్టులు పోటీచేయుచున్నవి. యల్. ప్రదీప్తికన్య, పి. సత్యనాథన్ కన్యగార్లు జట్టు, డి. కాన్ రాన్ స్మిత్ కన్యజట్టు ఇవి ముఖ్యమైనవి. మిక్స్డ్ డబ్బుల్ను పంచెము 11 జట్టులు పోటీ చేయుచున్నవి. వీటిలో, యల్. ప్రదీప్తికన్య సి. కే. లక్ష్మణన్ గారి జట్టు, మిన్. మల్లెన్ సి. జి. ఎల్లెన్ గారి జట్టు, బాలగోపాల్ గారి జట్టు కేర్నా-నడగి-వి.

నిన్న సాయంకాలము రెండు సింగిల్స్ పోటీలు జరిగెను. రామకృష్ణశర్మగారు, వి. వెంకటనారాయణరావుగారిని ముఖ్యముగా ఓడించిరి. మల్లెన్ గారు యం. నారాయణగారిని ఓలభముగా నోడించిరి.

నిన్నటి ఫలితము

పురుషుల సింగిల్స్

రామకృష్ణశర్మగారు వి. వెంకటనారాయణరావుగారిని ఓడించిరి. 6 2; 6-3.

సి. జి. ఎల్లెన్ గారు యం. నారాయణగారిని ఓడించిరి. 6-4; 7-5.

రిస్పాన్సివు పక్షమువారి నిర్ణయము

రాండుచేబిలు సభను బహిష్కరింతురు

నిర్బంధవిధానము వైస్రాయి ఉపన్యాసముపట్ల

నిరసనము చెప్పుట

పూనా, జన 31:—రిస్పాన్సివు పక్షమువారు శివాజీ మందిరమున బహిరంగసభ జరిపిరి. ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానముపట్లను వైస్రాయిగారి ఆనెంట్ల ఉపన్యాసముపట్లను నిరసనము చెప్పుటకై రాండుచేబిలు సమావేశమును బహిష్కరించుటచే నని పలువురు ఉపన్యాసములు చెలిపిరి. అధ్యక్షత వహించిన ఎల్. బి. భోపల్కర్ గారు వైస్రాయిగారి ఉపన్యాసము విన్నపిదప అన్ని పక్షములవారు రాండు చేబిలు సభను బహిష్కరించినను ఆశ్చర్య ముండవనిరి. స్త్రీలు పలువురు సభకు వచ్చియుండిరి. (ప్రీ. వె.)

కాంగ్రెస్ అవసర సమావేశము

అలోచనలు జరుగుచుండుట లేదని

జవహర్లాలుగారు చెప్పట

కాంగ్రెస్ ఆజ్ఞలను శాసనసభ్యులు

ఉత్సాహపూర్వకముగా శిరస వహించిరి

అహ్మదాబాదు, ఫిబ్రవరి 1:—అహ్మదాబాదు కాంగ్రెస్ మహాసభవారి యాదేశములను శాసనసభ్యులు, సరిగా నాచరణయందుంచకపోవుటచే స్థితిగతులను చర్చించుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ సభ జరుపుటకై అలోచనలు జరుగుచున్నవని లక్ష్మణ పురమునుండి ఫ్రీప్రెస్ వారు పంపిన తంలివార్త సభ్యులు కాదని జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు చెప్పుచున్నారు. మరియు, అహ్మదాబాదు కాంగ్రెస్ సభవారి తీర్మానములను శాసనసభ్యులు సంతోష పూర్వకముగా శిరస వహించినందున, అహ్మదాబాదు లో గైకొనిన ప్రమాణమునకు భిన్నముగా జగగదనియు, తొమ్మిది సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రారంభింపబడిన సహాయ నిరాకరణోద్యమము కంటే గొప్ప ఉద్యమము యిప్పుడు ప్రారంభమైన దనియు పండితులు నడిపిరి. (అ. వెస్.)

త్రిప్రకాశంగారి విజయము

ఎనెంట్ల ఎన్నికకు పోటీలేక గెల్చుట

మచిలీపట్నం, ఫిబ్ర. 1:—శ్రీ టి. ప్రకాశం పంతులు గారు వ్యూహాత్మక సంపాదకులు కృష్ణ గోదావరి జిల్లాల ప్రత్యేక పోటీలేకనే ఎన్నికొనబడిరి.

నేతు గోవిందరావు, దొరస్వామి అయ్యంగారు, రామ నారాయణ సింగ, గంగానంద సిన్హాగార్లు ఎనెంట్ల సభ్యత్వ పురాజీవాదులను గవర్నరు జనరలుగా రంగీకరించినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వపు గజెటులో ప్రకటించబడినది.

స్త్రీలకొన్నిలు ఎన్నికలు

నాగపూరు, ఫిబ్ర. 1:—స్త్రీలకొన్నిలలో నేటు గోవిందరావుగారు భాగ్యచేసే స్థానమునకు ముగ్గురు అభ్యర్థులు పోటీచేసిరి. అందు ౦ 11 బి. వి. ఎం. బాక్తదారుగారు ఉపసహరించుకొనిరి. మిగిలినవారు ౦ 11 బి. జి. క్షీనారాయణగారు ౦ 11 బి. వి. ఎస్. నాయుడుగారు గలరు. (అ. వె.)

డక్కాప్రతినిధికి పోటీలేదు

డక్కా-రాజమహి, చిటగాంగు డివిజనులనుండి స్త్రీలు కొన్నిలు ప్రత్యేక గుర్రంద్రవంశ పరాశిగారు (పాబ్బా) పోటీలేకుండ ఎన్నికొనబడిరి.

బీహారు శాసనసభ

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 1:—బీహారు శాసనసభ ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన సమావేశమగును. మొదట రెండుగోబాలు అధికారేతర చట్టముల చర్చ 10 వ తేదీన బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టుట జరుగును. (అ. వె.)

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 3-వ తేదీ సోమవారము

మట్టికల్లాలు	మట్టికల్లాలు					సాధారణముగ సంవత్సరమునకు జరియు
	గత 24 గంటలలో	అత్యధికగత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	జనవరి 1-వ తేదీనుండి వర్షము	
గోపాల్ పూర్	88	69	...	0	—	0.8
విశాఖపట్టణము	88	72	...	0	—	0.5
కాకినాడ	89	72	...	0	—	0.2
మచిలీపట్టణము	85	71	0.1	0.1	—	0.1
కర్నూలు	90	64	...	0	—	0.2
బళ్లారి	89	68	...	0	—	0.1
అనంతపూర్	...	...	...	0.1	0	
కడప	98	74	...	0.4	0	
నెల్లూరు	80	74	...	0.1	—	1.6
మద్రాసు	87	75	0.2	1.7	+	0.8
కడపూరు	87	75	...	8.5	+	6.9
నెల్లూరు	91	72	...	1.4	—	0.1
నీలము	95	72	...	0.2	—	0.2
కోయంబత్తూరు	91	65	...	0.8	—	0.8
తిరువనాంతపురి	94	76	...	1.5	+	0.8
నాగపట్టణము	85	78	...	13.8	+	12.0
తుధుర	94	75	+	0.6	0	
హంబట్	86	79	...	4.4	+	2.2
హిలంకోట	...	...	...	0.7	—	0.8
తిరువేండ్రము	86	76	...	0.6	—	0.2
కొచ్చిగోడ	85	76	...	1.1	+	0.8
కాలికట్టు	89	72	...	0.1	—	0.8
మంగులూరు	85	72	...	0.1	0	
తెంగళూరు	87	62	...	0.2	0	
మిరకార	76	57	...	0.1	0	
కొడెకనూర్	65	52	...	1.7	—	1.2
మామూర్	71	50	...	1.9		

సర్కారులందు అకాశము నిర్మలముగనున్నది. పగలు వేడిమి కొంచెము హెచ్చుగ నున్నది. డక్కాను కర్నూటుకము లందుగూడ అల్లెయున్నది. మలబారు తీరమున తప్ప తక్కిన ప్రదేశ మందంతటను సీతోష్ణ స్థితి అట్టే మార్పలేదు.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు,

సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

సామాజిక జీవితము

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సిండికేటు ఎన్నిక:-
నూతనముగా ఏర్పడిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభ తరఫున సిండికేటుసభకు జరుగు ఎన్నికలో వేమనరావు రామ దాసును పోటీగా నిలుచునట్లు చెబుచున్నారు.

ఒకనవరణ:- ఫిబ్రవరి 1వ తేదీని వెలువడిన ఆంగ్ల పత్రిక 9వ పేజీలో యస్.వి.వి. పి.ఎస్.సి.పం.డెమల శిక్షక శ్రీమద ప్రచురింపబడిన వార్తలో సింగిల్స్ పోటీ, వెంకటరావు ప్రవాన్ గార్లకు నని పోటీగా ఉన్న ప్రచురింపబడిన, వెంకటరావు పేరుకు బదులుగా యస్.కృష్ణస్వామి యనియుండవలెను.

కర్నూలు మండల ప్రభుత్వోద్యోగుల సహకారపరపతి సంఘము:- ప్రైవేటుముద్రాకర్త సాధారణ సమావేశము రాజోవు 9వ తేదీని మధ్యాహ్నము 3-30 గం. సామాజిక ప్రభుత్వ మహమ్మదీయులు ఉన్నతపాఠశాలలో సంఘ సాంవత్సరిక సేవక యాను యితరవిషయములను చర్చించుటకు జరుగును.

సి. హెచ్. రాఘవరావుగారి అభ్యర్థిత్యము:- నూతనముగా ఏర్పడిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభకు సిండికేటుసభకు ఎన్నికొనబడు 8 స్థానములలో నొక దానికి సి. హెచ్. రాఘవరావు, యం. వీ. బి. యల్. అడ్వకేటుగారు అభ్యర్థిగా నిలుచునట్లు చెబుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నిక:- మద్రాసు శాసనసభకు జరుగునట్లె ఎత్తకు నల్ల పట్టిమగ్గదావరి మండల మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గము తరఫున రా. సా. బి. వెంకటరామయ్యనాయుడుగారు, బి. ఎ. యం. యల్. అడ్వకేటు (ఏలూరు) అభ్యర్థిగా నిలుచునట్లు చెబుచున్నారు.

రాకపోకలు:- ఎఫ్. వీ. ప్రియోగారు జి. వి. పి. రెవ్యూ డిప్యూటీ కమిషనరును నిన్న ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.
బిగ్గెడియర్ టాంకిన్సు గారు శనివారము రాత్రి బొంబాయికి, ఆర్. డి. రివ్యూగారు మంగళూరుకు, బొబ్బిలిరాజుగారు బొబ్బిలికి వెళ్లిరి.
జె. వీ. సాల్వానాగారు యం. యల్. సి. నిన్న రాత్రి మంగళూరు వెళ్లిరి.

యం. యస్. యం. రైల్వేపనివాండ్ర సంఘ ముయొక్క హుద్దొశ్శా సాంవత్సరిక సమావేశము:- ప్రైవేటు సభ రాజోవు 9వ తేదీని ఉదయము 8 గం. మొదలు 11 గం వరకును మధ్యాహ్నము 2 గం. నుండి 5 గం. వరకును సంఘకార్యాలయమున జరుగును. రాజోవు రైల్వేపనివాండ్రసమావేశమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనబడుచున్న శాఖయొక్క కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనబడుచున్న యితర ఆంక్షములను చర్చించుటయును జరుగును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలవ్యవస్థాపకులసంఘము:-

ప్రైవేటుముద్రాకర్త సాధారణ సమావేశము గత శనివారమున సాయంత్రము 5 గం. నెం. 316 తిరువల్లియూర్ హైకోర్టు ప్రాంత చాలకలపేటలో యం. వజ్రగసుందర మొదలియార్, యం. యల్. టి. గారి అధ్యక్షతన జరిగెను. మద్రాసు మండల విద్యాసంఘమున ప్రైవేటు ప్రతినిధిగా నుండిన డా॥ యస్. సా. వి. నాథన్ గారి మరణమునకు సభ్యుల దుఃఖించుచు సానుభూతి తీర్మానము ఆమోదించిరి.

ఈ క్రిందివారు సంఘకార్య నిర్వాహకులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు టి. పి. మినాక్షి నుండరం యం. వీ. బి. యల్. గారు. ఉపాధ్యక్షులు యం. వజ్రగసుందర మొదలియార్ యం. ఎ. యల్. టి. గారు. కార్యదర్శి కోశాధికారి, యం. ఎ. నిత్యనంద మొదలియార్ గారు.

శ్రీయుతులు రా. బ. కృష్ణరావు భాన్ స్లే, ఎ. సి. బాలసుందర ధాయకరు బి. ఎ. యల్. టి. యల్. ఆర్. కృష్ణ స్వామి మొదలియార్, సి. ఎ. వి. జే. వే. లు మొదలియార్, టి. స. స. మొదలియార్ ఓ. రాజశేఖర చెట్టి బి. వీ. బి. యల్. గారు కమిటీ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీ. సి. బాలసుందరనాయర్ బి. ఎ. యల్. టి. గారు ప్రైవేటు ప్రతినిధిగా మద్రాసు మండల విద్యాసంఘమునకు ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనబడిరి.

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలు
కె. వెంకట్రామయ్యచౌదరిగారు కృష్ణజిల్లాలో శ్రీ. ఆ. కాశ్యపరావుగారు భాగల్పేసిన స్థానమునకు పోటీజేయు నిశ్చయించిరి యువకలందరు తమకువోడ్పడవలెనని కోరుచున్నారు.

కత్తితో పొడువబడిన శాసనసభ్యుడు
ఇటీవల తన పేనులునిచే కత్తితో పొడువబడిన నారాయణనాథుడిపాద్ యం. యల్. సి. గారు ప్రస్తుతము సంపూర్ణస్వస్థులు గాంచియున్నారు. కడచిన శనివారమునాడు వీరు అనుమతి విడచి తమ బసకు వెళ్లిపోయిరి. వీరియెడల పై యపరాధమును గావించిరిని నిర్బంధింప బడియున్న వీరిపే నల్లుడు అచ్చుతమిళా మీద రేపటిదినము పోలీసువారు ఛార్జి పెట్టెదరు.

సాందర్యమహాలు ఉచితపరనాలయము :-
శ్రీ శ్రీ డి. బ. చల్లా గురుస్వామిచెట్టిగారు కట్టించిన సాందర్య మహాలయొక్క బ్రష్టిలు, శ్రీ శ్రీ డి. బ. గురుస్వామిచెట్టి గారి వృత్తుపత్రము వరకుల ననుసరించి సాందర్యమహాలలో కేటిమొదలు నూతనముగా ఉచితపరనాలయమును స్థాపింప తీర్మానించిరి. ఈ పరనాలయమునకు అన్ని జాతులవారును రావచ్చును. పరనాలయ ప్రవేశములో జాతిభేదములు పరిగణింపబడవు. ఎ రైజను గ్రంథములు వారపత్రికలు, మాసపత్రికలు తదితరములు పరనాలయమునకు యిచ్చునెడల బ్రష్టిలు వాటిని వందనములతో స్వీకరించెదరు. ఈ పరనాలయము ప్రతిదినము సాధారణముగా ఉదయమున 7 గం. మొదలు 11 గం. వరకును తెరువబడును. హాల్లో ప్రదర్శనము లేవైనను జరుగనవచ్చుదు మాత్రము యీ పరనాలయము మూయబడును.

సి. హెచ్. రాఘవరావుగారు సెనేటు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడినందులకు రిజిస్ట్రు పట్టభద్రులకు తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నారు:- మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభకు రిజిస్ట్రు పట్టభద్రుల నియోజకవర్గమువారు సి. హెచ్. రాఘవరావు గారిని సభ్యులుగా ఎన్నుకొన్నందులకు రాఘవరావుగారు తమ హృదయపూర్వక వందనములు ఓటర్లకు ఆర్పించుచున్నారు. వీరికి 156 మొదటి ఓట్లు వచ్చినవనియు యిన్ని ఓట్లనిచ్చి యెన్నికయిందని తన విజయమునకు సహాయపడిన రిజిస్ట్రు పట్టభద్రులకు వీరు కృతజ్ఞతను చెబుచుమా తన క్రితపాఠ్యములకు వందనలేక సెనేటు సభ యందు పనిజేయుచునని, నియోజకవర్గ మువారికి చెబుచున్నారు.

పిల్లవాడు పోపోవుట
నాకుమారుడు, నందిరాజు నూర్యనారాయణ, నాల్గవ ఫారము చదువుచున్నాడు. చామనచామ 18 సం॥ వయస్సు. 5 అడుగుల ఎత్తు. తెల్లదుపిలక. ఎడమచేవికొనకు బంగారుపూస. క్రిందిచేవిలకు కట్టుపొగులు. నల్లంచుల కొత్త నేకథోపతి గీరల ఆఫారముతో చదువునకై మందలించగా 26-1-30 తేదీన పారిపోయినాడు.
పాతక విహాయము వానిజాడలు దయజేసి నాకుచెలి పితే, సేనువచ్చి తీసుకవెళ్లెదను. ఉపయోగం కాలేను.
నందిరాజు వెంకటప్పయ్య, ముత్తెంకెట్టిపాలెం, తెనాలి.

ది బ్రాహ్మణ

సంపాదకుడు శ్రీమాన్ టి. కే. జగన్నాథాచార్యగారు, బార్ని టవును, మదరాసు

ఈ పత్రిక నాల్గవసంపుటము మొదటి సంచిక నేడు (1-2-30) తేదీని వెలువడినది. ఇది ఆంగ్లభాషలో ప్రకటింపబడుచున్న వారపత్రిక. పూర్వాచార్యుల ప్రతినిధిత్వ మాంగ్ల దేశమునకునట్లు, మదరాసు పట్టికు సర్వసేను కమిషను, శ్రీమధ్వసిద్ధాంతాన్నాహినీ సభ, చారిత్రకవిమర్శ, హిందువులకేద శాస్త్రాది ప్రమాణగ్రంథములు, ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి, డాక్టరు కిడలూగారు, మతము, బెంగళూరులో వీ. రామస్వామిమొదల్యారుగారి ఉపన్యాసము, ఫలమలవలన కలుగుమేలు, నూతన వత్సరము, సర్వాజ్ఞ సైనుమగారితో సంభాషణ, భగవద్గీతా వ్యాకరణము, శాస్త్రులవారు వివాహశాసనములు సమన్వయము లిందుకలవు. ప్రాధానము, కే. సుందర రామయ్యగారు (ఎం. ఏ.) వేదశాస్త్రాది ప్రమాణ గ్రంథములనుకూర్చి వ్రాసిరి. సాలు చందా 5 రూపాయలు.

మశూచికము రాకుండ టీకాలు వేయించుకొనుడు

కార్పొరేషను ఆరోగ్యశాఖవారి ప్రకటన
మశూచికవ్యాధి మద్రాసునగరమునం దప్పటప్పట మరల గాన్నించుచున్నది. కాబట్టి పారులెల్లరును వెంటనే టీకాలు వేయించుకొవలెను. డివిజనులు మెడికలు రిజిస్ట్రారు వాక్సి నేటరుగారి కురుకపరచినయెడల టీకాలు ఉచితముగా వేయబడును. ఈ శాఖవారితో పాఠశాల అధికారులు వోడ్పడి తమ విద్యార్థులకు టీకాలు వేయించవలెను. ఇతరకార్యాలయముల యొక్కయు, వర్తకస్థలములయొక్కయు అధికారులు గూడ తమపనివాండ్రను వెంటనే టీకాలు వేయించవలెను.

దేశభాషాపత్రికలనేవ
బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువు భారతదేశముందలి దేశభాషా పత్రికల నీటిమల తీవ్రముగా దూషించియుండెను. ఆతని ప్రల్లదములకు జవాబుసంగుచు 'స్వదేశమిత్రము' (తమిళ దేశపత్రిక) యిటుల వ్రాయుచున్నది:- "హైందవ దేశభాషాపత్రికలు తమ దూషించినవని బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు గుండుచున్నారు. ఈ పత్రికలు గావించిన ప్రచారమునకు ఫలితముగా తమపేరు చెడిపోయినవని వారు వొప్పుకొనుచున్నారు. ఇందు వలన, తమకు చెలియకుండగనే దేశభాషా పత్రికలకి దేశమునం దుగల ప్రతివను వారొప్పుకొనుచున్నందులకు మే మెంతయు సంతోషించుచున్నాము. అయినను, యితరవిషయము లందు వలెనే నీ విషయమునను వారు నుడిచివేసినది సత్యేతరమే. దేశభాషా పత్రికలు వారిని ఖండించి వ్రాసి యుండవచ్చును. మేము కూడా వారను సరించుచుండెడి పద్ధతుల నప్పుడప్పుడు ఖండించి యుంటిమి. కాని, ప్రతికా ధర్మము నతిక్రమించి దేశభాషా పత్రికలు వ్రాసి యుండుటను మేమెన్నడును గుర్తించి యుండలేదు. పత్రికా వ్యాపార మీ దేశమునం దింకను బాల్యపర్యవసందే యున్నది. అయిననూ, లార్డు బర్మెన్ హెడ్డుగారి ప్రల్లదముల కవకాశ మొసంగుచుండెడి బ్రిటిషు పత్రికల నీతి నియమముల కన్నా, ఈ దేశముందలి దేశభాషా పత్రిక లిదివరలో పాటించుచున్న, నేటికిని యనుష్ఠించుచున్న, నియమములు శ్రేష్ఠమైనవని నిష్పక్షపాతులగు వారెల్లరును ఒప్పుకొనెదరు."

కలకత్తా కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు పార్టీలలో విభేదములు
కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 1- కలకత్తా కార్పొరేషను ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. కార్పొరేషను సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడుటకై కాంగ్రెసు పార్టీ తరఫున అభ్యర్థులను ప్రతిష్ఠించుటకు వంగ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యనిర్వాహకులు తీర్మానించిరి. ఈ ఎన్నికలవిషయమై కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను తయారు చేయుటకై ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పాటు చేసిరి. ఇందులో ప్రస్తుత కార్పొరేషనుసభ్యులుకూడ కలర. అభ్యర్థులుగానుండ జలంజిన కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు క్రొత్త కాంగ్రెసు సిద్ధాంతమును ఆమోదించి సంతకము చేయవలెను.
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీలోని ప్రతినిధులపక్షమువారగు సేనుగుప్తాగారి పార్టీవారు కలకత్తా జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారి సహాయ సంపత్తివల్ల రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీవారి సహాయ మనవరములేకుండ స్వతంత్రముగా అభ్యర్థులను ప్రతిష్ఠింపదలించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బందరు స॥ జడ్డి కోర్టులో
I. P. 19/29.

పిటిషనరు:- కూరాడ కుటుంబరావు, ఎ. డి.
కేడిటర్లు:- కంటేటి శేషావతారం వగైర.
పైన నమోదుచేయబడిన పిటిషనరు Sec Insolvency Act V Secs. 10, 13 క్రింద యీసాల్వెంటుగ డిక్లెరు చేయుటకై యాకోర్టులో 28-4-29 తారీఖున పిటిషన్ దాఖలుచేసి నాడు. ఆఫీషియల్ రిజిస్టరుగారిని యింటిము రిజిస్టరుగ అప్పాయింటు చేయడ మయినది. సదరు పిటిషను ది 27-2-30 తేదీకి యిదా అయియన్నది. కేడిటర్లకు ఆక్షేపణ లున్నయెడల సదరు తేదీకి కోర్టుకు 11 గంటలకు హాజరై ఆక్షేపణలను స్వంతముగా గాని నకిలుద్వారాగాని తెలియపర్చుకొవలెను.
సి. వరదరాజులు, సబ్జాడ్ సేవ్ జడ్జి.

ఆదిద్రావిడుల దేవాలయ ప్రవేశ హక్కులు

హైకోర్టు సముద్రతీరమున బహిరంగసభ

సత్యాగ్రహాలకు స్వాగతము

డాక్టరు పి. వరదరాజులనాయుడుగారి అధ్యక్షతన క్రింద నిన్నటి సాయంత్రము 6 గంటలకు జరిగిన బహిరంగసభయందు “నిమ్మచావుల దేవాలయ ప్రవేశము” అను విషయమును గూర్చి ప్రసంగములు గావించబడినవి. డి॥ బి॥ పి. కేశవస్వామి, రా. బి. డా॥ సి. నరేంద్రమూర్తియార్, రా॥ సా॥ వి. వి. మునిసామిస్వామి, సామి సహజానంద, కురేంద్రనాథ ఆర్యా మున్నగువారు పెక్కుండ్రు సభకేతెందిరి. పంచమసాదరుల వెంటబెట్టుకొని దేవాలయ ప్రవేశమునకై సత్యాగ్రహమొనర్చి కారాగృహాశ్రమ నంది మరలివచ్చిన ఈశ్వరకృష్ణ, కరుప్పకృష్ణ మొదలయినవారలకు స్వాగత మొసంగబడినది.

సామి సహజానందగారు:—మాట్లాడుచు భగవంతునకు మా నమస్కారములు సమయమునకు సర్వజనుల చేత అనుభవించబడినట్టియు, సమస్త మైన వారికిని స్వీకారము గల్గినట్టియు, లక్షింపబడినట్టియు ఆశయమే సత్యమును, నిత్యమును, చిదంబరమును తాముకామున తానమాడినందులకు 1916 సంవత్సరములో తాము లక్షింపబడినామనియు, పంచములు, ఉన్నతలకలను భేదములేక సర్వజనులకు ప్రవేశమునకు, ఆరాధనకును ఎట్టి అటంకములేని కాశి, పండరీపురు, జగన్నాథం మొదలైన మహాస్థలములందు భగవంతుడు గలదనియు, మిగతదేవాలయములందు దేవుడున్నాడనుట సంకీర్తనాస్పదమనియు, ఉండినప్పటికిని బ్రాహ్మణదేవుడేగాని, సర్వజనులకును సంబంధించిన దేవుడు గాదనియు, బలికిరి, కాసనసభయందుగూడ ఆదిద్రావిడులకు తేనుమును చేకూర్చువా రెవ్వరును లేరనియు పలికిరి. పంచముల దేవాలయ ప్రవేశమునకు సత్యాగ్రహసాధనమును తమ కంతక నమ్మకము లేదనియు, కాసనము ప్రధానమనియు, న్యాయస్థానమున పంచముల కిట్టిహక్కు ఒసంగబడవలె ననియు పలికిరి.

శ్రీ డాక్టరు పి. నరేంద్రమూర్తియార్గారు మాట్లాడుచు భారతదేశమునకును, ప్రపంచమున కంతకును వైవిధ్యంతమే ప్రప్రథమ మనియు, దీనినుండియే సమస్తము మతములును, సిద్ధాంతములును జనించెననియు, వైవస్థి సిద్ధాంతము వలెనే సర్వమతములును సర్వసామ్రాజ్యత్వమును, ఏకేశ్వరత్వమును, ప్రబోధించుచున్నవనియు, జాతిమతభేదములులేని భారతవర్షము కాలక్రమమున కారణాంతరములచే భిన్నభేదములగు విభజింపబడినవియు, అట్టి సిద్ధిని బాపుటకే బుద్ధుడు, రామానుజాదిగాలముహూనియు బుద్ధులించిరియు, సంఘ సంస్కరణము జరుగనిచో ఎట్టి రాజకీయాధికారము కలిగినను ప్రయోజనము లేదనియు, ఆరుకోట్ల పంచమసాదరులను హిందూ సంఘమువారు పేక్షజేసిన, వారు క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ దివంగుములలో కేరిపోగలరు. కావున ముస్లిములు ఆదిద్రావిడులకు సమస్తమును హక్కుల నొసంగి వారి కెట్టి కొరతగాని లేకుండ జేయవలెను. దేవాలయ ప్రవేశమునకు ఉన్నత జాతుల వారందరును కేరి తగినసంస్కరణప్రయత్నములు చేయవలెనని పలికిరి.

డి॥ బి॥ పి. కేశవస్వామి గారు మాట్లాడుచు పన్నిదరాజ్యములను ఆదిద్రావిడులేయనియు, కొలది దివ్యస్థలములందు సమస్త హిందూసంఘములకును ప్రవేశాధికారము గలదనియు, అనంతపురం జిల్లాలో కదిరి గ్రామములోను ఒకదినము పంచములకు ప్రవేశహక్కు గలదనియు, ఇట్లు జ్ఞానవంతులగువా రెవరుగాని జాతిమతభేదములను పాటించి యుండలేదనియు, రానురాను, కులవిభేదములు తీవ్రముగా వ్యాపించెననియు, ఎప్పుటికప్పుడు సంస్కరణ బుద్ధులించుచునే యున్నారనియు పలికిరి. ఉపనిషత్కాలమునందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణాదిజాతిభేదములు లేవని భండార్కరు బ్రాహ్మణుల యుండెననియు, బ్రాహ్మణకుల సంభవుడగు చైతన్యదును జాతిభేదములను పాటించి యుండలేదనియు, అజ్ఞానము వలననే యిట్టి భేదభావము జనించుచున్నదనియు, కాసనము గావించి నంతమాత్రమున నీసమత్వము కలుగజోదనియు, ఆదిద్రావిడులు విద్య సభ్యులై, పరిశుద్ధులుగ నుండవలెననియు, ద్వేష మొనరికై నను తగదనియు పలికిరి.

తీర్మానములు

(1) హిందూ దేవాలయ ప్రవేశమునకై సత్యాగ్రహ మొనర్చి హిందూ నిమ్మచావుల దేవాలయ ప్రవేశహక్కులను గాపా

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తోహదాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు, శ్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. వెల రూ 2-8-0.

అష్టాదశపురాణసారము

శదునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ నులభ్యమైనవి వచనములో కథలవలె పండిత, పామర, శ్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-3 రూ 1-0-0 నాల్గభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రూ 4-8-0. ఈదర వెంకయ్యపంతులు, ప్రొవైలరు: రామా అండు కో, ఏలూరు.

దుటకై కారాగారశిక్షను పైత మనుభవించి, మరలివచ్చిన ఈశ్వరకృష్ణ, కరుప్పకృష్ణ మొదలయినవారి నీసభ వారభినందించుచున్నాడు.

(2) వారిపై తేబసిన కేసులలో వారలపక్షము వాదించి తోడ్పడిన శ్రీ ఆర్యులకు పిల్లగారినికూడ ఆభినందించుచున్నాడు.

(3) నిమ్మచావులదేవాలయమును హిందూదేవాలయ ప్రవేశ హక్కుల కలుగునట్లు తగినప్రయత్నములు గావించబడవలెనని తీర్మానించుచున్నాడు.

(4) ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకై వలయుప్రయత్నములు చేయుటకుగాను డి॥ బి॥ పి. కేశవస్వామి (అధ్యక్షులు), పి. రామస్వామిమూడలియార్, పి. వరదరాజులనాయుడు, వి. వి. మునిసామి పిల్లగార్లు మరెవరైనా నోకసంఘము నియమించబడినది.

రా॥ సా॥ వి. వి. మునిసామిపిల్లగారు చైతీర్మానముల నుపపాదించుచు హిందూమతమునకు జెందిన ఆదిద్రావిడులకు దేవాలయ ప్రవేశహక్కును నిరాకరించుట ఆక్రమమనియు, ఆదిద్రావిడులు తమ హక్కులకై గట్టిప్రయత్నము జరుపవలెననియు, భారతజనసంఖ్య యందు 6 వ పాలు జనసంఖ్య గల నిమ్మచావులకు ప్రభుత్వమునకు వారికి చెందవలసిన భాగము నొసంగవలెననియు, చెన్నపురి ప్రభుత్వమును హోంమెంబరు పదవి ఖాళీగా నున్నదనియు, దానిని నిమ్మచావులవారి నోకరి కొనంగవలసినదిగా నిమ్మచావులవారు వాంఛించుచున్నారనియు, వారట్లు కొరుటకును హక్కుగలదనియు, నిమ్మచావులవారిలో నుండి ఒకరిని ఆపదవికి నియమించుటవలన ప్రభుత్వమువారు తమ సానుభూతిని ప్రకటింపదగినవియు, ఆదిద్రావిడులకు తగినన్ని ఉద్యోగపదవుల నొసంగినకేగాని తమ సంఘమున్నటికి రాజాలదనియు పలికిరి.

కురేంద్రనాథ ఆర్యాగారు మాట్లాడిన పిదప సభ ముగింపబడినది.

రేపల్లె డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 608/27. E. P. 29.

వాది:—తెదవర్తి బాపయ్య,

ప్రతివాదు:—వాకా రామస్వామి పిల్లగారు. 8 గోన రథగిరి రామరావుగారి భార్య రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు మూకేపల్లి యీనెంబరుకో 8 వ ప్రతివాదికి వేలం నోటిసున్ను, title deeds production నిమిత్తమున్ను, పాట పర్మిషన్ పిటీషన్ వీధి నోటిసు నిమిత్తమున్ను ది 17-2-80 వాయిదా వేసినారు. కాన ఆక్షేపణలు సదరు తేదిన తెలుపుకోవలెను. ఈ పక్ష వేదాంతం లక్ష్మీవతి, వాదితరపు వకీలు.

మద్రాసు స్టాల్ కాజ్ కోర్టులో

దావా నెం. 9572/1929.

వాది:—మహాదేవ ధర్మాశ్రీ, ఏజంటు వి. వరదరాజు మొదలియారువలన,

ఎ ది రి

ప్రతివాదులు:—ఆదిసారాయణయ్య, శివరామయ్య. ప్రస్తుతం నందలూరులో వ్యాపారము చేయుచున్న 2 వ ప్రతివాది యైన శివరామయ్యగారికి, ఇందుమూలముగ తెలియపరచబడి మేమునగా లెక్క వాచుతూ మిగతా వకీళ్లవలన పైన్నడిన బాకీ మొత్తం రూ. 497-8-0 కు, వైదావా చేతుబడి విచారణ నిమిత్తమై 6-2-1930 తేదిన రెండవజడ్జిగారియందు వాయిదావేయబడినది.

యన్. కె. మోహనరంగం పిల్ల,

వాదితరపు అడ్వోకేటు.

గొ॥ పటేలుగారికి వైస్రాయి గారి సందేశము

ప్రభుత్వసభ్యుడు అందజేయు లేదు

పండిత మాలవ్యాగారు అడ్డర్న మొంటు ప్రతిపాదన గావించుదురు

డెల్లి, ఫిబ్రవరి 1:—అనెన్లీలో ప్రేక్షకసామూహము మాసివేయుటనుగూర్చి అధ్యక్షుడు సభలో ప్రకటించుటకు పూర్వము గవర్నరుజనరలు గారికిని సభానాయకునికి జరిగిన ఉత్తర ప్రతిత్తరములగూర్చి ప్రతికూలవర్గ నాయకు డెను పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు యాదినవరీతి ప్రశ్నింపవచ్చును. మంగళవారమునాడు వీనికి సభలో ప్రత్యుత్తర మొసగబడును.

ప్ర:—ప్రేక్షకసామూహమును పోలీసువీర్యములను గూర్చి అధ్యక్షుడు పటేలు ప్రకటన తాను డెల్లి వెచ్చువరకు సభలో చదువరాదని కోరవలసినదిగా వైస్రాయిగారు గొ॥ హోమ్స్ మొంబరుగారికి, తంతివార్త సంపియుంకిరా? అట్లయినచో ఆ సందేశమును అధ్యక్షుని కందజేసిరా? లేకున్నచో ఎందుచేత?

అడ్డర్న మొంటు తీర్మానము

అలహాబాదు, ఫిబ్ర 2:—పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నేటిసాయంత్రము డెల్లికి పయనమయ్యిరి. ఎనెన్లీలో కిష్టపరిస్థితులగూర్చి మంగళవారమునాడు అడ్డర్న మొంటు ప్రతిపాదన గావించవలెననిది. (అ. ప్రె.)

కమ్మ యువజనాలయము

శ్రీమునిస్వామినాయుడుగారిని గౌరవించుట

గతశతాబ్దము (31 1-1930) సాయంత్రము 6 గంటలకు ఎన్కౌంటర్ గిరెడ్డికోడెనందలి కమ్మయువజనాలయమువారు శ్రీయుత దివాన్ బహదరు బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారి కొకయల్పాహారవిందోపగి గౌరవించియుండిరి. సభాప్రవేశము తయారయ్యుటకు సలంకరింపబడియుండెను. ఫలాహారానంతరము శ్రీయుత సి. వెంకటరంగంనాయుడు యం. యల్. పి. గారియగృహత క్రిందనోకసభ జరిగెను. ఆసభలో శ్రీనాయుడుగారికి కమ్మయువజనాలయమువారికోస న్యూనపత్రమును సమర్పించి శ్రీనాయుడుగారి నే వా పరత్వమును కొని యాడిరి. పిమ్మట శ్రీయుతులు, గడ్డె రంగయ్యనాయుడు, ఆర్. జనార్దననాయుడు వి. సీతాపతి నాయుడు, దామోదర మనాయుడు మున్నగువారు శ్రీ నాయుడుగారి ప్రజాసేవ సుగూర్చియు వారి భౌతిక శ్రమమునుగూర్చియు సుపన్దసించి యుండిరి. పిమ్మట శ్రీ పరుమారు వెంకటసుందరవరదులు గారు మాట్లాడుచు శ్రీ నాయుడుగారి యందు, జాతీయత్వము కలతత్వములు రెండును సమన్వయింపబడి యున్నవనియు, యిట్టి విశాలభావమున్నతోడనే భారీరాజకీయ ప్రణాళిక గూడ నుండవలయుననియు, నుడివరి. శ్రీ నాయుడుగారు మద్రాసు కాసనసభయందు మొట్టమొదట అటవీపంచాయతీలను ప్రజాయత్తమొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారిలో పోరాడి వదియు, నదిమొదలు, స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖయందును, ఎన్నేటు ల్యాండు ఆక్టును సవరించుటకును, విరెట్టు పోరాడినది యుండునాడ చొప్పున బడినది.

తరువరి శ్రీనాయుడుగారు సమచిత్ర ప్రయత్నముల మొనరచుటతో సభ ముగిసెను. చిందునకు వచ్చిన వారెవరైనా శ్రీ యత్తపత్నీయ చాదిరి గారు, బల్లిని పెరుమాళ్లు నాయుడుగారు గోగి నేని రంగనాయకులు గారు, లింగం వీరభద్రయ్య గారు మున్నగు వారజేమ లుండిరి. (స్వత్యయవలేఖరి.)

మీరటుకుట కేసు సెషన్సు విచారణ

—(2:0)—
విచారణాధికార ప్రశ్న

సెషన్సు జడ్జికిని, క్రిందికోర్టునకును కూడా యీ
యభియోగమును విచారించుట కధికారములేదను
సింహాగారి వాదన

లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారి వాదన కొనసాగుట

మీరటు, ఫిబ్రవరి 1:—నేటియందుము 10.30 గంటలకు న్యాయాధిపతి కోర్టుకు వచ్చెను. కాని, నిందితులు మాత్రము కానరాకయిరి. అవసరపరముగా సెషన్సు జడ్జియూ, జైలులు అధికారియు తరుచు సంప్రతించుచుండిరి. ఎట్లకేలకు 12 గంటలకు నిందితులు కోర్టుకువచ్చిరి. తరుతరు జనగణననవాదనకు తగినయేర్పాట్లుగాదిండుకొనుటకు మునుపు కారాగృహమును విడిచివెట్టుకు నిలుతేవని నిందితులు చెబియుండిరి. కోర్టుకువచ్చినతరువాత జోకయరఖంటలకు శ్రీయుతులు సింహా, అన్నారీగార్లతో నిండితులు సంప్రదించుచుండిరి. పిమ్మట నీ న్యాయవాదు లీరువురు నిందితుల తరఫున నీయభియోగములో వాదించుట కొప్పుకొనిరి. కాని తామువాదించుట కొప్పుకొనట తాత్కాలికముగా మాత్రమేనని కోర్టుగారితో వారు నడిచిరి.

ఈయభియోగమును విచారించుటకు కోర్టువారి
కధికారము లేదనుట

ప్రశ్నమునునే సింహాగారు విచారణాధికార ప్రశ్నను గొనివచ్చిరి. కేసును మొదట విచారించియుండిన మేజిస్ట్రేటు వకుగాని, సెషన్సు జడ్జి (ప్రస్తుత విచారణాధికారి) కిగాని యీయభియోగమును విచారించుట కధికారములేదని వారు నుడిచిరి. ప్రాసిక్యూటర్ వారు నునువునున్న కట్ట వ్యవహారములో మీరటుగారు నెట్టిసంభవముగాని జరిగియుండినట్లు సాక్ష్యము గొనిరాబడి యుండలేదు.

న్యాయాధిపతి:—ఈయభియోగములోని సాక్ష్యము ను వివరమునకు, మీరటును తీర్పును రమ్మను చూద్దాడు. సింహాగారు తమ వాదనను ముగించు లోపునే ఫలహార భయము మేలెంచెను.

వెనుకటివృత్తాంతము

విచారణాధికార ప్రశ్నను గొనివచ్చుట కిటీవల మైకోర్టులో జోకయరఖాస్తు గావింపబడి యుండెను కాని, యీ ప్రశ్నను మొదట సెషన్సు కోర్టులోనే నిందితులతరఫు న్యాయవాది గొని రాదలంచుటచే, ప్రెవరఖాస్తు యుపసంహరించు కొనబడెను.

కోర్టువారు తమయభికారమును వినియోగించ
మనుట

క్రిమినల్ ప్రాసీక్యూటరు 532 నెక్టును మినహా, మేజిస్ట్రేటుయొక్క యీ తరఫున రద్దుపరచబడయవనిగాని, లేక మైకోర్టువారి యభిప్రాయమును కనుగొనవలయుననిగాని తమ్ముకోర్టులలో సింహాగారి కాసనముపై నాధారపడెదరని కోర్టువాకాయనను ఫలహారాంతరము ప్రశ్నించిరి.

కాసనములమీట యటుండగా, కోర్టువారి కీవిషయమున ప్యత: యభికారమున్నదని సింహాగారు జవాబుసంగిరి.

న్యాయాధిపతి:—కేసు మీరటువనకు గైకొనబాలను. సింహాగారి యాక్షేపణ ప్రోసిక్యూటరు జెను.

లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారి వాదన

అంతట లాంగుఫర్డు జేమ్సుగారు ప్రాసిక్యూటర్ వారి తరఫున తమవాదనను తిరుగా ప్రారంభించిరి. ధనికవర్గము వారి పరిపాలనను శీఘ్రమునకు తరచు, రక్తప్రావహితమును నయిన విప్లవమువ్వారా పడగొట్టి దానిపైనే సామాన్యజనుల నిరీక్షణ పరిపాలన నేర్పరుముటయే అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు వత్తుమవారి లక్ష్యమని జేమ్సుగారు నడిచిరి. లక్ష్యము మించిది కావున, రక్తమును చిందుట చెడ్డ పనియైనను, అవశ్యకరవృత్తుయిదే వారు (కమ్యూనిస్టులు) నమ్ముచుండిరి. వారవలించిచేసే పద్ధతులను వర్ధిల్లించుకొనికొని సంఘములయందు పలుకుబడిని సంపాదించుటతో వారు తమవనిని ప్రారంభించుచుండిన న్యాయవాది నడిచెను. కార్మికుల యాధికారిని లాసుపరచు నుద్దేశ్యముతో కార్మికద్యమును నడుపుచున్నారని యీత నొసంగుచుండుటలేదు. సర్వతోముఖమైన సమ్యక్మునకును, విప్లవమునకును కార్మికులను సంఘముగా నొనరించు రాజకీయమును నుద్దేశ్యముతోనే వారిట్లు కార్మికద్యమును నడుపుచున్నారని వాదించుచుండిరి. కార్మికులలో సంఘటన మొన మొనములు, వార్తాపత్రికా, కరపత్రములు, ప్రచారముగా వావింపబడుచున్న నాడు, మేడేనాడు, ఇంకయనేక దినములనాడు, ప్రచారముగా వింపింపబడుచుండు యుండెను. కాని హిందూస్తానమునందు మాత్రము మాడుకొని మహర్షి గౌరవమును బొందెను. లెన్న్ మూత్రము సెషన్సు 'పండిట్' యనలేదు! (కోర్టులో వివరితమున నప్పు) యువకులను తమవైపునకు తీర్చుకొనట, కమ్యూనిస్టులవలించిచేసే పద్ధతులలో నొకటి.

ప్రాముఖ్యత నొసంగుచుండిరి. కార్మికులలో సంఘటన మొన రించుట కుపకరణములు-మర్కక సంఘములు, వార్తాపత్రికా, వ్యాపములు, కరపత్రములు, ప్రచారముగా వావింపబడుచుండు యుండెను. కాని హిందూస్తానమునందు మాత్రము మాడుకొని మహర్షి గౌరవమును బొందెను. లెన్న్ మూత్రము సెషన్సు 'పండిట్' యనలేదు! (కోర్టులో వివరితమున నప్పు) యువకులను తమవైపునకు తీర్చుకొనట, కమ్యూనిస్టులవలించిచేసే పద్ధతులలో నొకటి.

మతము—కమ్యూనిజమ్—వీనికి గల పరస్పర
విరోధము

కామింటర్న్ (కమ్యూనిస్టులు) వారియభిప్రాయ ప్రకారము కమ్యూనిజమ్ సిద్ధాంతములలో మతమున కెంతమాత్రము యవకాశములేదు. మతముప్రజలకు మత్తుపదార్థమువంటిదియని భావించి, ప్రపంచములో యన్ని దేశములందును మతముకు విరోధమును ప్రచారము బహు తీవ్రముగా గావింపబడుచుండును.

ఒకే లక్ష్యము!

ఒకే లక్ష్యముతో నీవర్తమాన్నియు గైకొన బడుచుండెను. ధనికవర్గము వారి యభికారము సెనగకొట్టి, 'మాట' రాజ్యము నేర్పరుచుటయే యాలక్ష్యము. కాని యధార్థముగా సంభవించునది యీ 'మాట' రాజ్యమేనా గాదు. స్వాతంత్ర్య మాత్రములయడ నెట్టి గౌరవములేదే యేకాద్రియని మనుష్యులయొక్క నిరంకుశ పరిపాలనమో ఏర్పరుచుటయో జరుగును. తాము సృష్టింపబోవు ప్రభుత్వవిధాన మనతికాలములోనే కల్పించి, మాయమై పోవు ననుటయే తమ నమ్మకమని వారు పైకిమాత్రము నుడువుచుండురు.

జేమ్సుగారి వాదన నేను ముగియలేదు. విచారణ మంగళవారమునాడు తిరుగా జరుగును. (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

గుంటూరు తాలూకా కారంపూడిపాడు అగ్రహారం లోని అగ్రహారం పట్టా నె 874 రు దాఖలా నె 9 రు బ్లాకు య 1-25 కెంటు భూమిని స్వాధీనం నిమిత్తం యీ దినవకను పన్నె అగ్రహారీకుల అందరి తయ్యన, 1 జోన్స్ లగడ్జ్ జానకిరామయ్య, 2 యీ అన్నయ్యలు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు మన్ననలు కోర్టులో O. S. 916/29 రున/నూరేకుచ్చి మార్కవారాయణ వగయిరాలమీద దావాచేసి యీ దినవ కనుపర్చినవారి అందరి తయ్యన యీవాదులుదావాచేయుటకుకోర్టువారినికోరినవర్గవకా విటివకా A 17-2 30 లేడికి వాయిదా వేయబడినది గనుక ఆక్షేపణలు వున్న వారు వాయిదాకోజున కోర్టువారితో మనవి చేయవలెను.

- 1 జోన్స్ లగడ్జ్ రామస్వామి చనిపోయినవాడు, 2 యీ విశ్వనాథంగారు, 3 యీ వెంకట్రావుగారు, 4 యీ శోభనాద్రి శాస్త్రిగారు, 5 యీ దక్షిణామూర్తిగారు, 6 యీ సోమయ్యగారు, 7 యీ లక్ష్మీనారాయణగారు, 8 యీ సత్యనారాయణ 9 యీ భావనారాయణ, 10 కంకర నారాయణ మైనరు అయినందున గార్డియన్ తల్లి అన్నపూర్ణమ్మ, 10 యీ విశ్వనాథంగారు, 11 యీ దక్షిణామూర్తిగారు, 12 యీ అన్నేశ్వర సోమయ్యజులు, 13 యీపున్నయ్యగారు, 14 యీ సోమయ్యజులు, 15 యీ క్రిష్ణలక్ష్మమ్మగారు, 16 యీ వెంకటకృష్ణయ్యగారు, 17 యీ సువర్ణం, 18 యీ వెంకటేశ్వర్లు, 19 యీ పుండరీకాక్షుడు, 20 యీ వెంకటేశయ్యగారు, 21 యీ లక్ష్మీనారాయణగారు, 22 యీ అన్నేశ్వర సోమయ్యజులుగారు, 23 యీ దక్షిణామూర్తి మైనరు అయినందున గార్డియన్ తల్లి శీతారామమ్మ, 24 యీ వెంకట సుబ్బారావు గారు, 25 యీ శ్రీరామమూర్తిగారు, 26 యీ మార్కవారాయణగారు, 27 యీ వెంకటసుబ్బయ్యగారు, 28 యీ లక్ష్మీనరసింహంగారి కుమార్తె వెంకటేశ్వర్లు, 29 యీ ప్రకాశరావు గారు, 30 యీ వెంకటప్పయ్య కుమార్తె శ్రీరామలగారు, 31 యీ వెంకటసుబ్బయ్యగారు.

1 నెంబరు జోన్స్ లగడ్జ్ రామస్వామి గారు చనిపోయినందున కుమార్తె.
1 యీ శీతారామయ్యగారు, 2 యీ మార్కవారాయణ గారు, 3 యీ సత్యనారాయణగారు.
గుంటూరు
1-2-30. } ఆర్. ఎల్. సోమయాజి, వాదులతరఫు స్టేడరు.

లాహోరు నిందితులపై విట్టకేసు

జేయియశాననము 52వ నెక్టునుప్రయోగము

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 1:—లాహోరు కుట్రకేసునిందితులపై జేయియశాననము 52వ నెక్టునుక్రింద గొనిరాబడిన ఫిర్యాదున జిల్లాసహాయ మేజిస్ట్రేటుగారు లూయీగారు కేసు కారాగృహములోనే విచారించిరి. కారాగృహములో నీవిచారణ గావింపబడరాదని నిందితులతరఫు న్యాయవాది ఆమర్త్యునుగారు ఆక్షేపణను గొనివచ్చిరిగాని కోర్టువారు దానిని పాటించలేదు. అందుమీదట నీయభియోగమును వేరొకకోర్టునకు మార్చివేయవలయునని మైకోర్టువారిని తాముకోరదలచియున్నామని కమల నాథ్, లివారీగారు నడువగామజిస్ట్రేటుగారు ఫిబ్రవరి 7 వ తారీఖువరకు విచారణను నిలుపుజేసిరి.

భగత్ సింగు దత్తుగార్లపై నిట్టికేసు గొనిరాబడుట

జేయియశాననము 52వ నెక్టునుక్రింద భగత్ సింగు, దత్తుగార్లపై గొనిరాబడిన యభియోగము సెంట్రలు జేయియలో ప్రత్యేకముగా విచారించబడెను. పిరుకూడా మైకోర్టువారిని యీయభియోగమును వేరొక కోర్టునకు మార్చివేయగలందులకు కోరదలచుటచే, విచారణ ఫిబ్రవరి 7 వ తారీఖువరకు నిలుపు జేయబడెను.

భగత్ సింగుగారును, దత్తుగారునూ కేసు ఖయిదీదుస్తుల ను ధరించియుండిరి. (ఫీ. ప్రె.)

మూడవసారి ఏకాంతవాసశిక్ష

విప్లవవాదమును గావించినందులకు
లాహోరునిందితు లనుభవించుట

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 1:—కారాగృహమునుండి న్యాయస్థానమునకు గొంపోబడుచుండగా విప్లవవాదమును గావిచిరిను నేరమునకై, లాహోరు కుట్రకేసునిందితు లార్దురు, మూడవ పర్యాయము, ఒకవారపు ఏకాంతవాస శిక్ష జేయియ అధికారిచే విధింపబడిరి. న్యాయస్థానము నందు మాత్రమే గాక, కారాగృహమునందు కూడా విప్లవ వాదమును గావించుటకు తమకు హక్కు గలదని నిందితులు వాదించియుండిరి. అసహాయోద్యమ దినములలో రాజకీయ నిర్బంధితులు 'నందే నూతర' జయధ్వనులను గావించి యుండుటను, సిక్కుఖయిదీలు 'సత్ శ్రీఅకాల్' అను కేకును వేసియుండుటను వారు కేర్కొనిరి. ఇంతకుముందు రెండు పర్యాయములీ శిక్షకు నిందితులు పాత్రులయి యుండినపుడు రాత్రులందు మాత్రమే వారు గదులలో నిర్బంధింపబడుచుండిరి. ఈ మారు రాత్రియు, పగలు ను కూడా, విరామము లేకుండా వారు గదులలో నిర్బంధింపబడుచున్నారని నుడువబడుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

హిందూ సభోద్యోగి

124-వ క్రింద అరెస్టుచేయబడుట

కాళోరి దినోత్సవమునాడు రాజద్రోహకరమైన యుపన్యాస మొసంగినవలు

కలకత్తా, ఫిబ్ర 1:—గత డిసెంబరులో కాళోరిదినోత్సవము నాడు రాజద్రోహకరమైన సుపన్యాసము నొసంగిరిని, బుట్టాబాదు హిందూ సభయొక్క సహాయ కార్యదర్శియగు పండిత దేవానంద్ దీక్షిత్ గారు. కేటి మధ్యాహ్నము 124-వ నెక్టునుక్రింద నరెస్టుచేయబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

స్వాతంత్ర్యదినోత్సవమునందు

పాల్గొనిన విద్యార్థులు

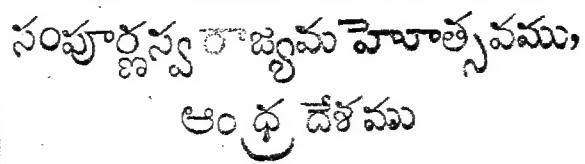
కృష్ణగర్లో శిక్షింపబడుట

తోటి విద్యార్థుల సానుభూతి.

కృష్ణగర్, ఫిబ్ర 1:—కాంగ్రెసు యూరేగింపులో పాల్గొనినవలకును, తమసత్కృతములలో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమునాడు జాతీయ పతాకమును ప్రతిష్ఠించినందులకును విద్యార్థులను నలుగురిని కళాకాలాధికారి నసత్కృతమునందే వెడలగొట్టెను. ప్రధానాధ్యాపకుని చర్యపట్ల తమకుగల యువ మృగిని ప్రకటించు నిమిత్తము, వనతి గృహమునందు నివసించుచుండెడి విద్యార్థులందరూ యొకేసారి రెండుపలకు ఖాళీ జేసి, వెడలిపోయిరి.

రాజీ. ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి కేరెయచన్నది (ఫీ. ప్రె.)

కాశాపర్వం శంకరయ్య,
డాబ్బిను మాస్టర్, కుడివాడ.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1930 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 3 వ తేది

సోమవారము

బర్మన్ హెడ్డు

ప్రభువు దురాగ్రహము

బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి దురాగ్రహమునకు అంత గనుపించుటలేదు. రాజప్రతినిధి ప్రకటనమునాటినుండియు, వీరు ఇచ్చినట్టి సీతని ప్రేలుచున్నారు. లాహోరు కాంగ్రెసునభి తీర్మానము లచే వీరికి మరింత సందు చిక్కెను. సైమను కమిషనువారికి ఉన్న సంస్కరణములను గూడ ఊడబెరుగుట కధికారము గలదని, భారతీయులకు వీరు జ్ఞాన కము జేయుచున్నారు. సైమను కమిషను నియామకమునకు కారణభూతులు వీరే యగుట చే, వీరి యుద్దేశ్య మదియే యుండవచ్చును. కాని, ప్రస్తుత సంస్కరణములు రద్దయినను చింతించువా రుండరని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు గ్రహించుట మేలు. ఏమట మువారికిని ఈ సంస్కరణములపై మోహము కలుగలేదు. ఇవి ఎంతవరలో సంతరించిన సంతమే లనియే వారు భావించుచున్నారు. సంస్కరణములను రద్దుజేయుచో, భ్రమ వీడి ప్రజలు పూర్వస్వరాజ్య లభికై పాటుబడుటకు మహదవకాశము గలుగును. అందుచే బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు గారి కావము తుదకు దీవెనగనే పరిణమించుట సహజము. తాము నియమించిన సైమను కమిషనును బహిష్కరింపవలెనని, దేశభాషా పత్రికలు చేసిన ఆందోళనమును బర్మన్ హెడ్డుగారునిరసించుచున్నారు. దేశభాషా పత్రికలకు బాత్తుగ చదువు సంధ్యలు లేవట. ఇట్టి అజ్ఞానభూయిష్ట మగు పత్రికలు తమ పంతమును భగ్నపరచినందులకు, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి కాగ్రహము గలుగుట సహజమే.

కాని, దేశములో నెంచదగిన నాయకు లెవరును సైమను కమిషనువారియే దుట సాక్ష్య మిచ్చి యుండలేదని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారినిరికి ఎరిగి యుందురు. వీరందరును విద్యావిహీను లని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు రయినను చెప్ప సాహసంపజాలరు. వీరిని బహిష్కారమునకు ప్రేరేపించిన కారణము అజ్ఞానమని ఎంచుటకు వీలగునా? నిజ మేమన, ఏ కొలదిమంది సాంఘికభేదవాదులో దప్ప మిగిలిన ముఖ్యులందరును సైమను కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరించి, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి పన్నా గమును విఫలపరచిరి. తెల్ల కమిషనును నియమించి, గంగద్రగోళము నేయదలచిన వీరికి, వీరి పన్నాగమే ఎదురు తిరిగెను. సైమనుగారు భారతీయులలో చాల మందికన్న ఎక్కువబుద్ధి సూక్ష్మత గల న్యాయ వాది యని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వాదించు చున్నారు. వీరి న్యాయవాదప్రగల్భము నెవరు నిరాకరించిరి? దేశభాషా పత్రికలు సైమనును మరలి పొందని ప్రకటించెనట. సైమను కమిషనునే

గాక తమనుగూడ, ఇవి నిందించెనని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు చాటుచున్నారు. పాపము వీరికి పుడు ఇండియా మంత్రిపదవి లేకబోవుట ఎంత దురదృష్టము! ఉన్నచో, ఈనరికి దేశభాషాపత్రికలను, బహిష్కారవాదులను వీరు తమకోపాగ్నికి ఆహుతి గావించి యుండెడివారే. అధికారవిరహితు లగుటచే, వీరు తమ ఆక్రోశమును వెల్లడించుట తో తృప్తిజెందవలసివచ్చినది.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము, సైమను కమిషను పట్ల ద్రోహము గావించె నని, బర్మన్ హెడ్డు గారు వగచుచున్నారు. వీరికి రాజప్రతినిధిగారిపై గూడ తీరనికోప మేర్పడియున్నది. సైమను కమిషను కెట్టి న్యూనత గలిగినను, తమకు గలిగినటులనే వీరు భావించుచున్నారు. మరియొక కోపకారణమును వీరు వెల్లడించుచిరి. లాహోరు కాంగ్రెసునభిలో, కాంగ్రెసువాలంటీరులు శాంతిరక్షణబాధ్యతను వహించి, పోలీసు పరిపాలనమున కవకాశములేకుండ జేసినందులకు, వీరికి మరింత దుఃఖము కలిగినది. బ్రిటీషు అధికారమున కిందువలన నష్టము గలిగెనట. ఇట్టి అగడములను అణచివేయనందుకు, వీరు మిగుల గుండుచున్నారు. సైమను కమిషను విచారణలో భారతీయులు లంచగొండులని రుజువయ్యెనట. ఇట్టి సందర్భములలో సైమనునందు భారతీయులకు ప్రవేశ మొసగుటకు సాధ్యపడదనియు, ప్రవేశ మొసగుచో బ్రిటీషు ఉద్యోగుల సంఖ్యను గూడ పెంచవలయుననియు, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు గర్జించుచు న్నాడు. హిందూ దేశమునకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము త్వరలో ప్రసాదింపబడునని, మర్యాదగల ఏ బ్రిటీషు రాజనీతివేత్తయు దెలుపజాల దని, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు చాటుచు, ఈ విషయమై అబద్ధ మేల పలికి మోసగింపవలె నని ప్రశ్నించుచున్నాడు. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు నుడువులలో నొక్క విశేషము మాత్రము గలదు.

తాము దెలుపదలచికొనిన విషయమును వారు దాపరికము లేక జెప్ప చుందురు. అందుచే, వారి ప్రసంగములు గాని వ్రాతలు గాని సందిగ్ధముగ నుండక, నిజమగు మనోగతాభిప్రాయమును వెల్లడించుచుండును. వీరింతపరుషముగ వ్రాసినందులకు భారతీయులు గుండజాలరు. ఫలితమునందు వీరి ప్రతిపాదనలును, లేబరు పక్ష నాయకుల ప్రతిపాదనలును ఒక్కటే యగుచున్నవి. కడపటి వానిని గాంచి మోసపోవుట కవకాశము గలదు. లేనిపోని యాశల బెట్టుకొనుట కవకాశము గలదు. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు అట్టియాశ కెడ మీయరు. భారతీయులకు స్వపరిపాలనము లభించుట వీరి కెంతమాత్ర మిష్టములేదు. ఆసంగతినే వీరు స్పష్టముగ వెల్లడిచుచుందురు. లేబరు పక్ష పత్రిక యగు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి వ్యాసమును నిరసించుట వింతగాదు. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు, యఫ్. ఇ. స్మిత్తు అను పేర వ్యవహరించుచున్నపుడు, కార్మనుగారితో గలసి, ఐర్లండుకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండుటకు తిరుగుబాటును పురికొల్పిన సంగతిని, డెయిలీ హెరాల్డు జ్ఞాపకము జేయుచున్నది. ఆ సమయమున వీరు అల్ పైరు పక్షము వహించి, ఆస్పిక్తు ప్రభుత్వము ను ధిక్కరించి, వాలంటీరులను తయారుజేసి, బెదరింపసాగిరి. ఇట్టి ద్రోహము గావించిన, బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు గాంధీ

జవహరిలాల్ నెహ్రూగార్ల స్వాతంత్ర్యసంపాదన ప్రయత్నములను నిరసించవలెయని, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక యడుగుచున్నది. గురిగింజ తన నలుపును తా నెరుగదుగదా! హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగకుండుటకు, లంచగొండితనము ముఖ్య ప్రతిబంధక మని బర్మన్ హెడ్డు, వికటరుటను, మెన్స్టను ప్రభువు గార్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఇట్టి దురాచారము, దేశము పరాధీనస్థితియందున్న పుడు ప్రజలియున్నది. విదేశపరిపాలనము దీనిని మాన్పజాలకబోయెను. అట్టితరి, స్వపరిపాలనము నకు దీనిని ప్రతిబంధముగ నెంచుటకన్నను అవివేకము వేరుండునా? బాంబాయిలోని రిక్త మేషను స్పీములో, బ్రిటీషు ఉద్యోగులు లంచముల దీసికొనిన సందర్భములు బయల్పడెను. లాయడు ప్రభువుగారి కీర్తికి కళంకము వాటిల్లెను. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు లిందుల కేమి సమాధానమిచ్చెదరు? స్వపరిపాలన మిట్టిదురాచారమును యాపు మూపగల దనుటకు సందియము లేదు.

కాంగ్రెసు:

శాసనసభాబహిష్కారము

రామదాసు పంతులుగారు, తాము రాజీనామా నిచ్చిన స్టేటు కాన్సిలు సభ్యత్వమునకై తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువక, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను శిరసావహించుట శుభచిహ్నము. వీరివలె నితర కాంగ్రెసు ప్రముఖులుగూడ తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువకుండిన మేలుగ నుండెడిది. సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రప్రముఖు లగు టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు, తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువబడి పోటీ లేకుండ విజయము గాంచగలిగినను, వారి నభినందింపజాలము. ఇట్టిమార్గము ననుసరించుటవలన కాంగ్రెసు బలమును తగ్గించుటదప్ప, వీరు నలుపగల మేలు వేరుండదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములను ప్రతి కాంగ్రెసు సభ్యుడును ధిక్కరింప మొదలిడుచో, ఇక వానిమిలువ ఏముండును? కాంగ్రెసు సంస్థ ప్రజాసంస్థలలో కెల్ల అగ్ర గణ్యమయినదని, ఎల్ల రంగీకరించుచున్నారు. ఈ సంగతిని ప్రజాశయ్య పతిపక్షులుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసు పలుకుబడి పెరుగుటకు, కాంగ్రెసు తీర్మానములను సభ్యులెల్లరును శిరసావహించుట దప్ప వేరుమార్గము గనుపించదు. తీర్మానములపట్ల భేదభావము గలవారు, వానిని మార్పించుటకు ప్రయత్నింపవచ్చునుగాని, అవి యమలులో నుండునంతవరకు వానినిధిక్కరింపబ్రయత్నించుట, మిగుల హానికరము. కాంగ్రెసు సంస్థ యొక్క బలము, కాంగ్రెసుసభ్యుల విచ్చిక విధేయతపైననే ఆధారపడియుండును. ఇంత యేల? బ్రిటీషు పార్లమెంటు సంస్థయొక్క బలము నయితము బ్రిటీషువారి విచ్చిక విధేయతపైననే ఆధారపడియుండును. అధికసంఖ్యాక నిర్ణయమును శిరసావహించుట, ప్రజా పరిపాలనయొక్క మూలసూత్రము. స్వాతంత్ర్యసిద్ధిని గోరువా రిసూత్రమును ముఖ్యముగ ననుసరించుట, కర్తవ్యమగును. కొలదిమంది తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువబడినను, నిరుత్సాహమున కెట్టికారణము లేదని, కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులగు పండితజవహరిలాల్ నెహ్రూగారు ప్రచురించుచున్నారు. ఈవిషయమును చర్చించుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము

జరుగునను వదంతి నిరాధార మని మీరు చాటుచున్నారు. లాహోరు కాంగ్రెసు తీర్మానమును, పలువురు శాసనసభ్యులు శిరసావహించినదియు, అందుచే అసహాయోద్యమముకన్నను గొప్ప యుద్ధమును ప్రారంభము గానున్నపుడు వెనుకకు బోవుట కెట్టి కారణము గనుపింప దనియు, నైహూగారు దెలిపిరి. రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునకు బిమ్మట, యింకను శాసనసభలలో చేరి పనిచేయవలయు నని గాని, రాండులేబిలు సమావేశమునకు బోవలయు నని గాని, తలచుట వ్యర్థము. పూనా రిస్సోసీపు సహకారవాదులు గూడ రాండులేబిలు సమావేశమునకు హాజరు గాగూడదని నిశ్చయించిరి. భారత శాసనసభలో అధ్యక్షులగు పటేలుగారి ఉత్తరువులు నిరసింపబడుచున్న రీతి జూచిన, మాత్ర వ్యాప్తతలు గూడ తమ సభ్యత్వముల కెంతత్వరలో రాజీనామానిచ్చి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిన నంత మేలని విదితమగును.

రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూను పత్రిక : హిందూ దేశము
హైద్రాబాద్ ప్రారంభింపబడిన రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూను పత్రిక హిందూ దేశము పట్ల సానుభూతి జూపుచుండెడిది. హైద్రాబాద్ మరణానంతరము, విక్రమ్ హమ్మ హైద్రాబాద్ సంపాదకత్వముక్రింద, పత్రికాభిప్రాయములు రాను రాను మార్పుకొనెద జూచెను. ఈ సంవత్సరపుజనవరి మాససంచిక హిందూ దేశము గూర్చి వ్రాయుచు, బ్రిటీషువారి కిమిదొడరిమిత్తు నుండ జాలరనియు, వారినహాసమునున్నంబు ననియు, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసుసభ పూర్ణస్వరాజ్యము గోరుటచే, లేబరు ప్రభుత్వము వారికిమిదొడ వెనుకాడ గూడదనియు, ఈ పత్రిక హితవాసగుచున్నది. రాజద్రోహము నేతీరసనయి నను సహింపరాదనియు, దార్శన్యముతో గూడు కొనిన దయినను, దార్శన్యరహిత మయిన దయినను దాని నణగద్రొక్కవలయు ననియు, ఈ పత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. ఇంతియ గాక, సం దేహమనస్కులగు మితవాదుల సహకారమును సంపాదించుట గూడ ఈపత్రిక కిష్టము లేదు. హిందూ దేశముపట్ల ఇంగ్లండుకు గల ధర్మకర్తృత్వబాధ్యతను ఏ పక్షమువారయినను భయముచేగాని, బలహితనచేగానివిధనాడు నెడల చిరకాలము పరిపాలింపజాలరనియు, ఈ బాధ్యతను బ్రిటీషు జాతి ఏతీరున నయినను నిర్వహింప నిశ్చయించినదనియు, రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూను పత్రిక మొరబెట్టుచున్నది. లేబరుల పక్షపత్రికయే యిటు చాటుచుండ, నితరుల సంగతి తెప్ప నేల? ప్రస్తుత సందిగ్ధస్థితి నెటుల నివారించునో దానిని బట్టియే ఇంగ్లండును ప్రపంచము సరిక్షించునని, విక్రమ్ హమ్మ హైద్రాబాద్ చాటుచున్నారు. నిజమే. హిందూ దేశమున కీ సమయమున ఇంగ్లండు స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుచో నాగరిక ప్రపంచము నందు బ్రిటీషు కీర్తికి తీరని కళంకము వాటిల్లు నని మీరు గ్రహింపకున్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమవలన మరింత యశక్తి గలుగునని మీరు గుర్తించున్నారు. ఈ సందర్భమున, హైద్రాబాద్ హిందూమతమును జాతీయతమును నిందించిన విధము మిగుల ఏవ్యాము. గాంధీమహాత్మునిపై గల కోపమును వీరి రీతిన వెల్లెగక్కిరి.

“గాంధీగారును వారి అనుచరులును పూర్తిగ సహకారము నవలంబించిన మేలుగ నుండెడిది.

సాంబమూర్తి నిధి

త్యాగమూర్తి సాంబమూర్తిగారికి

రూ 25,000 లు పూజానిధి సమర్పించుటకు

ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘము నిర్ణయించినది
కాంగ్రెసు సంఘములున్నూ, ఇతర మహాజనులున్నూ తీర్మానము నఫలముచేయుటకు
యథాశక్తిని కానుకల నియ్య వేడుచున్నాము.
ఈసామ్య పంపుటకు చిరునామా:—
డాక్టరు బ్రహ్మజోస్యుల ను బ్రహ్మజ్యోతిగారు, నత్యాగ్రహ ఆశ్రమము,
సీతానగరం, కొవ్వూరుద్వారా, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలను విస్తరింప జేయుటకు, మీరు తోడ్పడవలసియుండెను. భారతీయులలో ప్రబోధము గలిగించి, వీని నుపయోగించుకొన జేసిన బాగుండెడిది. సైమను రిపోర్టును విచారించెడి ఆఖరి భారతసమావేశమున మీరు చేరిన మేలుగ నుండెడిది. ఇట్టి పనుల నేమియు గావించక, మీరు బ్రిటీషు పరిపాలనమును బహిరంగముగ ధిక్కరించిరి. అందుచే, మీరు వైచివంధమును మనము చేపట్టి, తగిన జవాబియవలయును. వానిని పూర్తిగ నోడింపవలయును. వారెటుల ఓడింపబడిరో ఎందుల కోడింపబడిరో గూడ భారతీయులు గ్రహించునటుల జేయవలయును. ఈ సమయమున బ్రిటీషువారి సంవత్సరమునను రాబోవు సంవత్సరములలోను ఐకమత్యముతో మొలగవలయు ననుట కిది ముఖ్యకారణము.”

మరియొకచోట ఆంధ్రమాసగారి రచించిన “గాంధీమహాత్ముని సందేశము” గూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు, రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూను పత్రిక యిటుల వ్రాసెను.

“ఇట్టి వింత మనుష్యుని భావములను గ్రహించుటకు, బ్రిటీషువారు కృషిసలుపుట, మిగుల వాంఛనీయము. పాశ్చాత్యులకు గాంధీగారి భావములను గ్రహించుట సులభసాధ్యముగాదు. వారిస్వార్థరాహిత్యమును నిష్కలస్వభావమును ఎవరును శంకింపజాలరు. ఏనుక్రిస్తు పర్వతాగ్రముపై బోధించిన ఉపదేశ వాక్యములను, తమ జీవితము నందు లినుపించెడి అత్యల్ప సంఖ్యాకులలో, గాంధీగారి రొకరు. జనసామాన్యము వీరిపట్ల భక్తి కనుపఱచుటకు వీరి పవిత్ర జీవితమే ముఖ్యకారణము.”

గాంధీ మహాత్ముడు పవిత్రాశయములు గల వారనియు, పవిత్రజీవు లనియు నొకవంక గుర్తించుచు, వేరొకవంక మహాత్ము నెదుర్కొన వలయునని కోరెడి రివ్యూ ఆఫ్ రివ్యూను పత్రికవాద మెంత అసంగత మయినదో యూహింపవచ్చును.

రస్సెలు ప్రభువు ప్రసంగము

రస్సెలు ప్రభువు ప్రసంగమునందు ఈ క్రింది వాక్యములు గన్పట్టును.

“మనము పరిపాలనమును తక్షణమే వదలిపెట్టుచో, భారతీయులు స్వయముగ పరిపాలనమును నిర్వహించుకొనుటకు దాటరాని యిబ్బందులనేకములు గన్పించును. దేశములో పెక్కుజాతులు గలవు. కనీసము రెండుముఖ్యమతము లయినను గలవు. ఈ జాతులును, మతములును గూడ పరస్పర సానుభూతితో మొలగుటలేదు. చర్చలలో గూడ భేదములు

గన్పట్టుచునే యుండును. కలసి నివసించుట కింతవరకు వీనికి మార్గము కుదురలేదు. ఆకస్మికముగ వీరిగతికి వీరిని వదలిపెట్టినచో, వీరేమిచేయగలరో, ఏమి సంభవించునో యీశ్వరునకె ఎరుక. భారతీయుల కీసంగతి తెలియదనుట నిశ్చయము.”

వైవాక్యములు అందరకును తెలిసినవిషయమును చాటుచుండ, కాంగ్రెసుపక్షమువారు వీనిని ఖండింపనేల యని నేవనుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. బ్రిటీషుపత్రికల కిట్టి వాక్యము లాశ్చర్యము గలిగించజాలవు. కాని, తక్షణస్వరాజ్యసిద్ధి గోరువారికి యివి మితిలేని ఆశ్చర్యము గలిగించియుండుట వింతగాదు. లేబరు ప్రముఖులకును, కన్ఫెడరేట్లు ముఖ్యులకును హిందూ దేశవిషయమై గల యభిప్రాయములలో భేద మేమిగలదో, భారతీయులు గుర్తించజాలకున్నారు. ఉభయులును, భారతీయులస్వపరిపాలనాస్వర్ణతనే ప్రతిపాదించుచున్నటుల విదితమగుచున్నది. ఇందువలన, స్వయంసహాయము దప్ప, హిందూ దేశముక్రికి అన్యమార్గము లేదనియు, ఏపక్షమువారును హిందూ దేశాభివృద్ధిమును నెరవేర్చబోరనియు, నమ్ముటకు మరింత యవకాశ మేర్పడుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము, రస్సెలు ప్రభువుగారి ప్రసంగధోరణిజే అనుసరించుటచే, ఆశలన్నియు లీలడుగంటుచున్నవి

బౌండు సంస్థానము : అస్పృశ్యతానివారణము

పశ్చిమ భారతదేశమునందలి బౌండు సంస్థానాధీశులు సూర్యనమస్కారముల మహిమను వెల్లడిజేసి, వానిని పాఠశాలలలో నిర్బంధముగ నభ్యసింప జేయుచున్న సంగతి ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే. మీరు బ్రాహ్మణులయినను, షిరిసంస్థానమునందు అస్పృశ్యత నివారింపబడుట, శుభచిహ్నము. ప్రభుత్వప్రతిష్ఠాపనలందు అస్పృశ్యత పాటించబడుట లేదు. దేవాలయములలోనికి గూడ వీరిని రానిచ్చు చున్నారు. సూర్యనమస్కారములు వీరికి గూడ నేర్పబడుచున్నవి. నిమ్నజాతుల బాలురకు పరిశుభ్రత నేర్పబడుచున్నది. పాఠశాలలలో మీరు ఉన్నతజాతులవారితో కలసి కూర్చుండుట కవకాశ మొనగబడుచున్నది. స్వదేశస్థానములు తలపెట్టుచో, సంస్కరణములు త్వరితగతి నభివృద్ధి జెందుట కవకాశ మెంతేని గలకు. బ్రిటీషు ఇండియాలో గూడ అస్పృశ్యతానివారణకై ప్రయత్నములు జరుగవలసి యున్నవి. కాంగ్రెసు శాఖయగు అస్పృశ్యతా నివారణసంఘము ఇందు నిజుత్తమై ప్రత్యేకకృషి సలుపుచున్నది. కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి బీహారు శాసనసభనుండి తన సభ్యు

త్వమును మానుకొనిన నందరికీరుదాసుగారు, యిక మీద తన కాలమునంతను అన్వేషణ నివారణకై వినియోగింప నిశ్చయించిరని తెలియుచున్నది. ఇటు లనే, శాసనసభ్యత్వములకు రాజీనామా నిచ్చిన ఇతర సభ్యులును నిర్మాణకార్యక్రమాభివృద్ధికై తమ కాలము నంతను వినియోగించుచో, ప్రజా శక్తిని పెంపుజేసి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దేగలరు.

కరాండీకరుగారి కల్పన

కరాండీకరుగారి కల్పన, తుదకు నిజముగ పరిణమించిన పరిణమింపవచ్చును. సైమను కమిషనులో అధిక సంఖ్యాకులు చీమనడకను అభివృద్ధి గోరుచుండ, అల్పసంఖ్యాకులు ఉన్న సంస్కరణములను గూడ తొలగింప గోరిరిని, కరాండీకరుగారు ఎక్కువైన పత్రికకు చెప్పిరి. బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారు సంస్కరణముల ననలే దీని వేయ గోరుటచే, అల్ప సంఖ్యాకులు వీరితో నేకీభవించిన ఆశ్చర్యము గలుగదు. సకాడే టైముపత్రికయు నిట్టికథనే ప్రచురించెను. సైమను కమిషను సంస్కరణములు త్వరలో బయల్పడనున్నవి. ఇవి ఎటులుండునో యని, భారతీయు లెవరును ఆతురము జూపుటలేదు.

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు చిత్ర వస్తు ప్రదర్శనశాల

భారతీయ కాళిగల గదిలో బాంబుదొరుకుట

(రూటరు)

లండన్, ఫిబ్ర 1:—బ్రిటిషు చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాల యందు భారతీయ కాళిగల గదిలో బాంబు కనిపించుటచే కల నర పడుచున్నారు. స్కాట్లండు యార్డు పోలీసువారు విచారణ ను సల్పుచున్నారు. మ్యూజియములో (చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాల కార్యాలయము) బాంబునుంచుట కుద్దేకించితి మని భారత విద్యార్థులు అనుకొనుచుండగా విస్ఫోట్లు ఒక వ్యక్తి పరాయిను న్ని పేలిపోవటలో దెలుపుటచే బాంబు యుదంతము తెల్లమైన టట, సమగ్రముగ పరిశోధించగా బాంబు దొరికినది. నిశ్చయముగ అది ఇంగ్లండులోనే రియారు చేయబడినది. వార్తాపత్రికలో చిట్టకెట్టి మొదట ప్రచురించు పలములో దాచికెట్టిరట. దీనికిని భారతీయ ప్రదర్శనశాల గది కొంచెము దూరములోనే నున్నది. బాంబు బాంబు అని కేకలు వేసిరి. పోలీసువారు వెచ్చిరి. బాంబును ప్రేలకుండ జేసి దానిని పోలీసు స్టేషనుకు గొంపోయిరి. నిపుణుల యభిప్రాయమును కనుగొనువరకు అది విజయముగా మ్యూజియములో ఒక భాగమును తగులబెట్టదలచియే ఇట్టిరో లేక తమాషాగా ఇట్టిరో జెప్పజాలరట.

రూటరు అడుగగా మ్యూజియము కార్యదర్శి యిట్లు జెప్పెను:—మొదటిమేడ పెట్టుండుచోట ఒక చూల బాంబు దొనెను. ఆ ప్రదేశముందు భారత చిత్రపుటలున్నవి. కాని అది భారతీయ కాళిగాదు. మ్యూజియమును జూడవచ్చినవా రెవరో బాంబును అధికారులతోపాటు వెదకి కనుగొనిరి.

ఈ బాంబు ప్రేలేడిదేయనియు అంగులకు పందియును కేదనియు కాని ఎంతవర కది ప్రేలునో దెలుపుటకు నిపుణుల యభిప్రాయము వచ్చువరకు వీలులేదని స్కాట్లండు పోలీసు వారు తెలుపుచున్నారు.

సకాడే టైముపత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—బ్లూహౌస్ చీ జిల్లాలో మ్యూజియమున్నది. లండనులోనున్న భారత విద్యార్థుల కిది నివాసస్థలము. సాధారణముగ వారు సత్ ప్రవర్తనపరులే చదువే వారికి ప్రధానము. కాని కొందరు పూర్తిగా అనివాదలగువారు తమ మిత్రులలో విరోధ ప్రచారమును సల్పుచున్నారు. పూర్వ స్వరాజ్యవాదులుగ చాలువందిని జేర్చు కొనుటకు వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. విద్యార్థులలోనే ఒక సంఘ మిందుల కెర్పడినది. ఈ సంఘమువా రీపూర్వ స్వరాజ్య వాదుల ప్రచారమును ప్రతిఘటించుటకు కృషి సల్పుచున్నారు. రాజద్రోహకరముగ ఈ అతివాదుల పలుకుబడి లేకుండ జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రా. సా. సుబ్బయ్యనాయుడు గారు మలయా దీవులందు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఏజంటుగ నున్న వీరు మదరాసుకు వచ్చినపుడు బాలకృష్ణ మొదల్యారుగారు విందుజేయుట. (వై. పో. వీ.)

బెర్లిను కమ్యూనిస్టుల గందరగోళము

(రూటరు)

బెర్లిన్, ఫిబ్ర 1:—ల్యూరెకునుండి 50 మంది నిరక వ్యవస్థలు ఇద్దగు కమ్యూనిస్టు సభ్యులతో పోవుచుండగా ల్యూరెకునుండి ఈంబరుకు పోవునపుడు ఆరెప్పుచేయబడిరి. ఈంబరుకు పోవునపుడు బెర్లిన్ నుండి యొకరు నిన్న చనిపోయెను. బెర్లిన్ లో ఇంతిండుకు అంతయు కాన్పడిననున్నది.

72 గురు కమ్యూనిస్టులు ఈరోజులకు వేడు ఏర్పాటు జేసికొనిరి. కాని వారిని నిన్న పోలీసుగారు ఆరెప్పుచేసిరి. వీరు సభ జేయుచున్న మందిరమును ముట్టడించిరి వీరి సావములో కొన్ని ఆయుధములు కన్పించెను. వారిని పోలీసు స్టాషన్ లలో నుంచిరి.

కీ. శే. రీడింగు ప్రఖ్య. (వై. పో. వీ.)

నాకాదళ నిర్ణయసభ

(వై రై న్)

ఈస్ట్, ఫిబ్ర 1:—తేనివారము నాకాదళ ప్రతినిధులు కమిటీగ ఏర్పడి పనిచేయురు. బార్దూ గి రిపోర్టుగ ప్యాంకినుకు పోయి నిచ్చెదరు. ఇంతకు ముందే బ్రియండుగారు వెడలిరి.

క్యాడే, నాకాటుస్కిగారు సమగ్రతీరమునకు పోవుచున్నారు. హార్డ్ వర్క్ గారు కేసునున్నారు. రే పదల మగ్నో వాల్టగారు అమెరికను ప్రతినిధులకు వినివోనక్కరను. కాని ప్రతినిధులు తమతో చాలకాగితములను గొంపోయి తమ ప్రయోజనగూడ జూరుకొనెదరు. బ్రిటిషు ప్రెంచి విధానములకు

సంబంధించిన కాగితములను గొంపోయెదరట. ఈ సమస్య త్వరలోనే పరిష్కార మగు ననుకొనుచున్నారు. మరల మంగళవారము కమిటీసభ జరుగను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ నాకాదళమును నూటికి 50 వంతున తగ్గించిరి. దీనివలన సభకు కొంతసార్థ మేర్పడవచ్చు ననుకొనుచున్నారు.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

సోషడనుగారు

(వై రై న్)

ఈస్ట్, ఫిబ్ర 1:—రాబోవు ఆర్థికపత్రమును గూర్చి ప్రస్తావించుచు వర్తకము శుభసూచకముగనే గన్పించుచున్న దని సోషడనుగారు రినిరి. ప్రస్తుతపు ఖర్చుకుగాని ఆపుడపుడు కావలసినదప్పు ఖర్చు నిమిత్తముగా ని పెట్టు బడిపై పన్నులను విధించు వారము కా మని రి. ఆర్థిక సంవత్సరము పూర్తి యగుటకు ఇంకను రెండుమాసము లున్నది. ఇంకను ముఖ్యముగ విషయములలో ఆదాయమును రాబట్టవలసి యున్నది. ఆదాయపు పన్నుల రాబడి ఏమగునో తెలియదు. అది అభివృద్ధి గాంచినగాని 12 సంవత్సరముల క్రిందట వేసిన మదింపును పన్నులుచేయుట కష్టమును పొ౯ క్రామికాభివృద్ధిని బాగుచేయుటకు ప్రభుత్వమునా రెంతయు తోడ్పడవలసి యున్నది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కలుగనటుల ఆదాయమును రాబట్టు విధానమును ఆర్థికమంత్రి ఏర్పరచవలె ననిరి. ప్రభుత్వ ఋణమును తగ్గించుటకు గూడా వీలుకావచ్చు ననిరి.

గాంధీగారి పరతులు

“భయంకరమైనవి”

(రూటరు)

లండన్, జనవరి 31:—ఎంజుఇండియాలో గాంధీగారు దెలిసిన పరతులను గూర్చి వ్యాఖ్యయొనర్చుచు డెయిలీ టెలిగ్రా ఫు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.

చవురీచారా హత్యలకు కారణభూతుడను గొంతెను కోరికలను గోరువాడును అగు గాంధీగారి నింకను రాజకీయ వేత్తలు ఆయన విధానము ప్రమాదకరమైనదని తెలిసియు వారిసే పట్టుకొని ప్రాకులాడుట మహాదూరమైనపని. కాంగ్రెసుపక్ష మువారు ఒక నెలక్రిందట సవాలుచేసినప్పటినుండి మిత్ర వాదులు అందరును కలియుచున్నారు. గాంధీగారి విపరీతపు పరతులు మిత్రవాదుల వికృతత తోడ్పడుగాక.

పూర్వము విరేఖ తిరుగబాటులో బర్క్-హెడ్ ప్రభువువారికి తోడ్పడెదరని జెప్పెను. అటులనే ఇప్పుడు గాంధీ మోరీలాలు జవహరిలాలు మున్నగువారు భారతీయులతోట్లు డెడమని అనుచున్నారు. అందుచే బర్క్-హెడ్ ప్రభువు వారిని ఆక్షేపించ నక్కరలేదని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక వాకొనుచు న్నది. బర్క్-హెడ్ గారు కావనములను ధిక్కరించెద మన్న టులే భారతీయు లనుచున్నారు.

భారతదేశపు చిక్కులు

ఆర్థికసంబంధ మైనవి

ఇండియాలో దారిద్ర్యమే శత్రువు

భార్యద్రుపతి వ్యాఖ్య

(నూటరు)

లండన్, జనవరి 31:—పూర్వము ఇండియాలో వి. సి. ఎస్. గాను పార్లమెంటు సభ్యుడుగ నున్న సి. జే. ఓ. డన్నెలు గారు భారతదేశపు చిక్కుల దారిద్ర్యమును వ్యాప్తికొనుచుచు వ్రాసిన లేఖను వ్యాఖ్య యొనర్చి గ్లాస్టోలో నున్న కార్మిక పక్షపత్రిక యగు భార్యద్రు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

యూరపులో నున్నట్లే ఇండియాలోని చిక్కులుగూడ ఆర్థిక సంబంధమైనవి. దారిద్ర్యమే భారతదేశ శత్రువు. ఇండియాలో ల్యాండు వినియోగ నిబంధనలు కష్టముగ నున్నందులకు డన్నెలుగారు సింగించుచున్నారు. ఐర్లండులో నున్న భూమి సమితి యద్యమువంటిది, ఇండియాలో మనలో పెరుగొన్న దనియు కాని అంతగా అది ఆరితేర లేదనియు చెలిపిరి.

రిజింగ ప్రభుత్వ సహధిపై భారత విద్యార్థులు మంచి అంధముగు పూలమలను వేసిరి.

కమాండర్ కెన్వర్దిగారి

భారతదేశ సంచారము

బ్రిటిషుపత్రికలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్ ఫిబ్రవరి 2:—ఇండియాలో ఇప్పుడు సంచారము నబ్బుచున్న కమాండర్ కెన్వర్దిగారి యపన్యాసములను బ్రిటిషు పత్రికలు గుర్తించుచున్నవి. టోరీ విధానమును సాగించి భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నీయకుండ జేయుటకే పీలు ప్రభువు ఇండియాలో ప్రచారము నబ్బుచున్నాడనియు కెన్వర్దిగారు చెట్టువించు కార్మిక పక్షపు దృష్టితో సంచారము నబ్బుచున్నారనియు వీరియభిప్రాయము. కార్మిక మంత్రివర్గమున చెల్లుననియు అనుకొనుచున్నారు. ప్రభువులసభలో ఇండియా సంస్కరణముల చట్టమును తయారుచేసి నడపుటకు రెవెన్యూగారి సాక్షి పీరిని నియమించెద రనుకొనుచున్నారు. అందుచే వీరి సంచారము ముఖ్యమైనదట.

ఇంతవరకు తెండు ఉపన్యాసములు ప్రకటితమైనవి. ఒక క్యాబిలీషు హెరాల్డు పత్రికలోనే ప్రకటించబడెను. బ్రిటిషు పత్రికలలో ఇంగ్లండులోనే గాక ఇండియాలో గూడ ఇండియానుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములున్నవని మొదటి వ్యాసమున చెలిపిరి. ఇండియానుగురించి ఒక కార్మికపక్షములోనే గాక ఇతరులలోగూడ భిన్నాభిప్రాయ మున్నదన్నమాట నిజమే. ఇండియాలో భారతీయములందు నిపులులగు వారితో చర్చించితిని. భారతీయులలో అన్నితరగతులవారిలోను సమానముగ భిన్నాభిప్రాయము లున్నవని నాకు తోచినది. ఇంగ్లండు ఇండియానువిడిచి ఏల పోరాడరి యడుగ, ఒక కతా బ్రముకంటె ఎక్కువగానే బ్రిటను ఇండియాలోనున్న ప్రభుత్వమునకు బాధ్యతను వహించినది. భారతీయులట్లు తన ధర్మమును నిర్వహించవలసి యున్నది. ఇదియుం గాక ఇండియాలో బ్రిటిషు పరిశ్రమలకు బ్రిటిషు సాకా వ్యాపారమునకు మంచి యవకాశమున్నది. భారతదేశసమస్యను నిష్పాక్షిక భావముతో ఆలోచించవలెను. బాహుళ్యముగ ఆలోచించవలెను.

సకాడే గ్రామీణపత్రికలో 'మరలిపాండు, లేక పాలించు డను' వీరికతో ఇట్లు యెఱుఱుచున్నాడు.

లాహోరు కాంగ్రెసులో ప్రతినిధులు తిక్కరణకుడిగనే పోల్చినది. కాని ఆ తీర్మానమును అంత తీవ్రముగా మనము తలంచ నవసరము లేదని భారతదేశము మహాజనసభ భారతదేశప్రాతినిధ్యమును పూర్తిగా వహించలేదు. అందులో భారతదేశమునకు ప్రాతినిధ్యమును వహించలేదు. సంస్థానసమస్యలను త్రొక్కివేసినట్లుగ పరిగ్రహించుటకు ఆలోచించలేదు. చివరకు భారతీయులకే రాజ్యమునిచ్చి తన స్వాతంత్ర్యముగ ప్రభుత్వము నిచ్చెదమని చెప్పవలెను. ఇండియాలో సక్రమపరిశీలనలకు కాపాడిపాలించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలో నుండవలెను. సంస్థానములతో గూడుకొన్న ఘోషకము ప్రభుత్వము నీ నుదబంధితిహని చెప్పవలెను.

ఎన్నికప్రక్రమంలో యున్నది. కాని బ్రిటను ఒక అంగుళమైన వెనుదియరాదు. బ్రిటను తనమార్గమునందే వెనుకాడరాదు. బ్రిటను న్యాయముగ ప్రవర్తింపుచో ఇండియాలో చాలమంది భారతీయులు తోడ్పడెదరు. ఉపన్యాసములవలనగాని, చర్చలవలన గాన ఎట్టి దౌర్జన్యమునకును చలించరు.

ఫాసి త ము 1893

(52-3)

సీమక మలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వికసి చబిల్ దాన్ అండు సన్

రత్నాలు, బంగారు, వెండివగలు వర్తకులు

ఉత్తరమును వ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాలిటాను పంపబడును.

112, 113 వైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

విద్యార్థులు - జాతీయపతాకము

ట్రీవేండ్రంలో ఉపాధ్యాయుడు బెదరించుట

వార్ని కోత్సవమునందు విద్యార్థులు పాల్గొనలేదు

తిరువనంతపురం, ఫిబ్రరి 3—ట్రీవేండ్రంకాలేజీలోని విద్యార్థులు ఆ వసతి గృహ వార్ని కోత్సవమునందు తమనివాస మందిరముపై జాతీయపతాకమును స్థాపించి, హాస్టలువార్డును దానిని తీసివై చెను. విద్యార్థులు ఆ ఉత్సవమునందు పాల్గొన నిరాకరించిరి. ఆ పతాకము విప్లవసూచక మకయు, విద్యార్థులు తమవనం కోరకున్నచో బయటకు తరిమివేయుదు ననియు ఆతడు బెదరించెను. (ఫీ. వె.)

3 అఖిలభారత దేవాంగ మహాసభ

ఏప్రిల్ మాసమునందు పెద్దాపురమున జరుగబోవు సీ సభను జనుప్రదముగా నిర్వహించుటకు కులసోదరుల సహాయమున గోరి నాయకులు ప్రచారముచేయుచున్నార. 227-1-30 తేదీని శ్రీయుక్త ముప్పన పోమరాజుగారు (పెద్దాపురము) శ్రీకాలెపు నమస్కరించుచు (జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి కాకినాడ) శ్రీబళ్ల కామరాజుగారు. (పెద్దాపురము) శ్రీ మాచారీ మారయ్యగారు (ఉప్పాడ) డాక్టరు శ్రీ సజ్జా నూర్యనారాయణ రావుగారు (సభాకార్యదర్శి పితాపురము) ను కలసి తుని గ్రామముందు ప్రచారము చేయుగా కులాభిమాను లీ క్రింది విరాళములను వాదనాము చేసియున్నారు. ఇట్లే స్వధర్మ పరాయణులగు కులసోదరులు తమ కైకొని సహాయము చేసి నాయకులకు ప్రోత్సాహముం గూర్చు గోరుచున్నారు.

మాచారీ వీరమల్లయ్యగారు	రు 50
కాలెపు మల్లికార్జునుడుగారు	50
అకాళెపు వీరభద్రుడుగారు	80
త్వప్పటి కోటిలింగంగారు	80
ఉప్పు నుబ్బారాయణుడుగారు	20
అల్లాడ బాపిరాజు సోదరు	20
శృప్పటి మల్లయ్యగారు	80
అల్లాడ శివమల్లయ్యగారు	16

మొని రు 256

పితాపురం సజ్జా నూర్యనారాయణరావు

కార్యదర్శి

భారదావిద్యాలయము - తిరువల్లిక్కేణి

ఈ విద్యాలయముయొక్క సంసారశ్రీలకాళి గతడికం బరు 2-వ తేదీన తెరువబడెను. ప్రారంభమున నిద్రకు విద్యార్థి మలు మాత్రముండెరి. ప్రస్తుతము పదిమంది విద్యార్థులు నున్నారు. అక్షరాభ్యాసము మొదలు మూడవ భారమువరకును తరగతులేర్పాటు చేయబడియున్నవి. విద్యార్థిభనము మిన్. ఆర్. సరోజినీదేవి. ఏ. గారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. సంసారశ్రీ సమరాయము నిమిత్తము మధ్యాహ్నము 1 గం|| మొదలు 4 గం|| వరకు తరగతులు తెరువబడుచున్నవి.

ప్రస్తుతము బోధింపబడుచున్న విషయములు 1. ఆంగ్లము 2. గణితము 3. దేశభూత్ర 4. భూగోళశాస్త్రము 5. ఆరోగ్యశాస్త్రము 6. గృహనిర్వహణము 7. మతము.

తర్జుమానే సుసంస్కృతము కొంది చేతిపనులు యీ మూడు తరగతులు గూడ తెలుపబడును. ఇందు నిమిత్తము ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడవలెను. కాబట్టి ప్రవ్యముకొర కెగురుచుచున్నాము.

సంసారశ్రీయొక్క విద్యాలయము యొక్క లాభమును పొందుటకు యొకన అధిక సంఖ్యగా చేరువరని నమ్ముచున్నాము.

ఆర్. ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి

కార్యదర్శి

సమదర్శి సమదర్శినిమా?

"సన్నపూర్ణాదేవివాతకాల గాంధీపేట మీయారు" అను హెడ్లింగుగల వ్యాసమును జనవరి 9 తేదీన ఆంధ్రపత్రికమును 18 తేదీన సమదర్శినికని పంపియుంటిని. ఆట్టివ్యాసమును ఆంధ్రపత్రికమును జనవరి 18 తేదీన ప్రచురింపబడెను. కాని సమదర్శిని ద్వైతారపత్రికయందు వేటివరకును హెడ్లింగుగల వ్యాసము ప్రచురింపబడియుండలేదు. మహాత్ముడు నుడివిన ప్రకారము ఆంధ్రమాతమును త్రిపుపూర్ణాదేవిగారి స్మరణచిహ్నము కొలను వైపావకాలం వారిజననీజనకులచే స్థాపించి పోషింపబడుచుండెను. ఆట్టిసాతకాలానిని గురించి పంపిన వ్యాసమును సమదర్శిని ప్రచురింపక పోవుటచే సమదర్శినియాయుసంకేతము బోధించుచున్నది. గ్రామ్యసామెతవలె పేరు గొప్ప ఊడబిబ్బ యువకులు నాయుంబు శ్రావ్యకేరత్ర బ్రహ్మపిత పత్రికయగు సమదర్శినియు శ్రీయ అనుదర్శినిగా బరగుచున్నది. సమదర్శిని సంపాదకులు విలేజురులు పంపినవ్యాసములను పరిశీలించి తరువ్యాసములైనా ప్రచురించి పత్రిక నామమును సార్థకపరచెదరుగాక.

ముక్కాముల సుబ్బారావు చౌదరి

తుమ్మపూడి

తుమ్మపూడి గ్రామ సంఘము వారు జనవరి 26 వ తేదీరి సంత్రార్థ స్వాతంత్ర్య మహోత్సవము జనుప్రదముగా జరిపిన్. ఉదయం 6 గంటలకు కాలవ వద్ద యువకులు స్నానముచేసి 8 గం|| లకు జాతీయ పతాకవందనోత్సవము జరిపిరి. కాంతివైని కులు పతాకము చుట్టునిలుమని జాతీయ కీర్తనలు పాడిన తరువాత సంజీవరాయణంగారు త్రివర్ణముల పతాకము గురించి విపులముగా ఉపన్యసించిరి. శ్రీమూర్యదేవర రామనాయుడు గారు పతాకము వెనుకవేయజై జైస్వస్థులతో ఎల్లరు సంతోషులైరి. పుష్పములు చల్లి కర్పూర హారతి నిచ్చిరి. పతాకోత్సవమునకు ఘూడు 100 మంది వచ్చిరి. భువారములు పంచబడెను. మధ్యాహ్నం 1 గంటవేళ గ్రామయువకులు ముందుచేయబడిన పనిని గురించి చర్చించుకొనుచు సేవాదళ ఆఫీసులో ఆల్పవార విందుచేసిరి. గ్రామంలో కొంతమందిని కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేర్చిరి. సాయంత్రం 5 గంటలకు సరిగా పతాక క్రిందనే మహాసభ గ్రామకాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్పాదెన వారిరెడ్డి పార్థసారధిగారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. సూర్యదేవర సంజీవరాయణంగారు స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును చదివి ఎల్లరి సమ్యకులు తీసుకొనిరి. మహాసభకు లెల్లరు తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి. చిన్న గ్రామమైనప్పటికి పిన్నులు పెద్దలు 200ల మంది సభకు హాజరైరి.

రాత్రి 7 గంటలనుండి మహావైభవముగా మేళలాళములతో 11 గంటలవరకు దేశనామకుల పటములతో ఉత్సవమును జరిపిరి. శ్రీజవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఆశ్వాసాభుడైయున్న ఛాయాపటమున, శ్రీమహాత్మాగారి ఛాయాపటము ప్రధానస్థానమున నుంచబడెను. గ్రామస్తులు వాక్లి వద్ద ముగ్గులువేసియు, పచ్చని తోరణములు కట్టియు గ్రామమును ఆలంకరించిరి. "స్వాతంత్ర్యమే మన జన్మహృత్" అనువాక్యము పెద్ద అక్షరములతో వ్రాసి రథముచుట్టు కట్టబడెను. పతాకములు రథముమీద ఎగురుచుండ గ్రామస్తులెల్లరు మిక్కిలి ఉత్సాహముతో ఉత్సవమునకురా, మహావైభవముగా జరుపబడెను. 25 వ తేదీ స్వాతంత్ర్య ఉత్సవ కే.మి.యొ కాంగ్రెసువారి సందేశమెద్దియో గ్రామస్తులకు తెలియుటకు గాను హిందూస్థానీ సేవాదళసభ్యులు, విచ్చి కథలులు జాతీయకీర్తనలతో భజనచేసిరి. మహోత్సవము మహావైభవముగా జరుపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పారుగూరివారికి	చెన్న పట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రు. 4 0 0

వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాను పంపబడదు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబులెట్టిపిడి, మదరాసు

దేశీయవార్తలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

కొంచెము అన్వేషణలు నున్నారు

దీర్ఘ, ఫిబ్రవరి 2:—పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి కొద్దిరోజులనుండి నెహ్రూగారిని, దీర్ఘికి వచ్చి చాలా ఎం. ఎ. ఆస్సానిగారిద్దరి చిత్తబోధించుచున్నాడు. ఫిబ్రవరి 12వ తేదీ వరకు నిష్క్రమించుచు, ఆపూర్వ ఆరోగ్యముగనున్నచో ఆహ్వానముపొందుచో కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘసభకు బోయెదరు. ప్రస్తుతము పూర్తిగా విశ్రాంతిగానున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

సతీంద్ర నాథసేనుగారిపాప స్థితిలో నుండుట

ఇప్పటికి 27 దినములు నిరశనవ్రతమును జేసియున్నాడు

విశ్వపూరు, ఫిబ్రవరి 1:—ప్రస్తుతము విశ్వపూరు నందలి కారాగృహమునందున్నట్టియు, జనవరి 26వ తేదీనుండి తిరుగా నిరశనవ్రతమును బూనియున్నట్టియు వగు సతీంద్రనాథ సేనుగారి పాపాయకరముగ స్థితిలోనున్నారని తెలియుచున్నది. (ప్రె. ప్రె.)

చింద్వారాలో స్వాతంత్ర్యోత్సవములు

ఎట్టజండా, జాతీయపతాక ప్రతిష్ఠింపబడుట

నాగపూరు, జనవరి 31:—మధ్య పరగణాలలో (హిందూస్థాని) ప్రచారము చేయుచున్న ఆల్బర్ట్ మస్టిన్ ఖాన్ అజన్ గారు పండర్నా జిల్లాలోని చింద్వారాకు జనవరి 24 తారీఖునవచ్చెను. ఇచ్చట స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము చాలా ఉత్సాహకరముగా జరిగెను. కాంగ్రెస్ మహాసభా తీర్మానములగురించియు, నవజీవన్ భారతసభకు గురించియు ఆజన్ గారు ప్రసంగించిరి. జాతీయపతాకము, ఎట్టజండా వీధులలో ఊరేగింపబడిన. సాయంత్రము పురమండలము పై జాతీయ పతాకము, నవజీవన సభమీద ఎట్టజండాను ఆజనుగారు ప్రతిష్ఠించిరి. కాంగ్రెస్ వారి తీర్మానము సభలో నత్యుత్సాహకరముగా నామోదించబడిన. (ప్రె. ప్రె.)

లక్నో విశ్వవిద్యాలయ సంఘ భవనముపై పతాక ప్రతిష్ఠింపబడును

ప్రార్థకును విద్యార్థులకును తగాదా

లక్నో, ఫిబ్రవరి 1:—స్వాతంత్ర్యదినోత్సవము నాడు ప్రార్థకులకును విద్యార్థులకును జాతీయ పతాక ప్రతిష్ఠాపనము విషయమై జరిగిన తగాదా ఫలితముగా విశ్వవిద్యాలయ సంఘ భవనముమీద జాతీయపతాకము ప్రతిష్ఠించ వలసినదనే 500 విద్యార్థులు సంఘము యొక్క కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికి మహాజను పెట్టిరి. ఈరోజు నమస్కరించి లక్నో విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు గోకర్ నాథమిస్ర గారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి పుత్రరామ కుక్లగారి యధ్యక్షతను సమావేశమై సంఘమువారి భవనముమీద పతాకము ప్రతిష్ఠించ వలెనని తీర్మానించిరి. శ్రీమతి కుక్లగారి జాతీయ పతాకోత్సవము జరుపును. (ప్రె. ప్రె.)

మోహినితైలము

న 5వం నూ 2౫౦ సీసా 1-3 రూ. 0-12-0.
పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
అమృతాంజ డిపో7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు

డక్కా హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటలు

స్థితిగతులు చక్క-బడుచుండుట

డక్కా, ఫిబ్రవరి 1—ప్రజలలో భీతాహము పెచ్చుగా నున్న సాంఘిక స్థితిగతులు మునుపటికంటె యిప్పుడు బాగుపడినవి. ప్రజల కొట్టుకొనినట్టును, పొడుచుకొనినట్టును బహు కొద్దికేసులు వివరపరచుచున్నవి. పాతకాలము కళాకాలము యింకను మూడబడియున్నవి. పోలీసు గస్తీలు యింకను సాగుచున్నవి. రాత్రి 8 గంటల తరువాత బయటికి వచ్చి ప్రజలు సమావేశము కాగూడదను ఆజ్ఞ యింకను ఆచలులో నున్నది.

250 మంది ప్రజల అరెస్టు

కాంతిసంఘముయొక్క ప్రశంసనీయుతుగ కృషి

డక్కా, ఫిబ్రవరి 1—ఈ పట్టణమునందలి హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటల సందర్భమున యంతవరకు 250 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. కాని వీరిలో చాలమంది జామీనుపై విడుదల చేయబడిరి. ఇంక ప్రజలను అరెస్టుచేయుటకు వారంట్లు జారీ చేయబడునని తెలియుచున్నది.

“ప్రేమకు వస్తువులవట్టును వసుసరించి వినోదినికర్, మనమోహన్ థెస్సే గారి యింట్లు సోదా చేయబడినవి. కలకత్తాలోని మేనువబజారులో బాంబు ప్రేరేప సందర్భమున యీ సోదా జరిగినదని తెలియుచున్నది. రాజద్రోహకరముగ చాల గ్రంథములు పోలీసులచే తీసికొనిపోబడినవి.

ఇట్లు జనుగనున్న సాంఘికపరిస్థితులు మునుపటికన్న చాల బాగుపడినట్లు తెలచవలెను. కాంతిసంఘమునకై యేర్పాటు చేయబడిన సంఘము యొక్క కృషి ఫలవంత మగుచున్నది. ఇంకను ఎప్పటికైనా ప్రతి స్థితిగతులు యేర్పడకున్నను దుకాణములు పగటిపూట తెరువబడి యున్నవి. ఈ కాంతిసంఘము నకు వక్రీ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన మరీయొక సంఘము సాయము చేయును. దీనిలో హిందువులునుగూడ నున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

(ఆసాని యేటెడ్ ప్రెస్)

డక్కా, ఫిబ్రవరి 1:—నిన్న సాయంత్రము నుండి కొత్త ఆల్బరు లేమయు వివరాలేదు. కాంతి సైనికులు, ఆయుధ పాటులగు గూర్ఖా-లు, ప్రత్యేక పోలీసులు రాత్రియంతయు వీధులలో గస్తీ దిరిగిరి. ఇప్పుడు గూడ గస్తీ తిరుగుచు న్నారు. మహమ్మదీయులని కొన్ని దుకాణములు ఉదయము తెరవబడినవి. మరియు కొందరు చెడు ప్రవర్తన గలవారు అరెస్టు చేయబడిరి. కేషామహా యభాప్రకారము కాంతిసంఘవీరులు తేర్పడును. ఇప్పటికే కొన్ని పేటలలో కాంతి నెలకొని యున్నది.

డక్కా, ఫిబ్రవరి 1:—ఇస్లామీపూరులో నొకమహమ్మదీయుడు హిందువును బల్లెముతో పొడవబోవుచుండగా అరెస్టుచేయబడిన. ఇస్లామీపూర్ బాబుబజారు చౌకులో నీ రోజు మధ్యాహ్నము పెట్టిన దుకాణములు చీకటిపడినతోడనే మూసివేయబడిన. ఇంకను ప్రజలలో భీతాహము ప్రబలియున్నది. సింఘటోలాపేటిలో బస్తీలమీద రాళ్లు దువ్వబడినవి. 8 గంటల తరువాత ప్రజలుగమిగూడ రాదని ఆర్డరులు జారీ చేయబడినవి. నిన్నయిచ్చటికివచ్చిన పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ లోమెన్ గారు యామధ్యాహ్నము వెళ్లిపోయిరి.

బొంబాయి నౌకా పనివాండ్రు నమోకటలు

“పాళి” పద్ధతి తీసివేయగోరుట

బొంబాయి, ఫిబ్ర 1—బొంబాయిలో రాయలు ఇండియను మార్ సెడాను యార్దనందలి పనివాండ్రు 1050మందిలో 817 మందిమూత్రమే సేను పనిజోబోయిరి. ఆధికారుల ప్రవర్తన నిరసింపచు జరిగినము పమౌకట్టదలచిరి. పనిలేని రోజులలో పనివాండ్రు పంపివేసి ఆరోజులతీతముతగ్గించుచున్నట్లు పాళి పద్ధతి యిదివరకు గలదు. దీని తొలగింపవలెనని పనివాండ్రు సంఘమువారు కోరియుండిరి. అధికారులవద్దనుండి జవాబుయింకను రానందున యీసమౌకట్టు జరిగెను. సేదులయము సంఘాధ్యక్షులగు జిన్వాలాగారి అధ్యక్షతను సభవేసి ముందుగ తెలుపనిది నెల వోటిసేవ్వనిది పనివాండ్రు తొలగించినందుకు నిరసింపచు తీర్మానించిరి. జి. వి. పి. కేరేపనివాండ్రు సమౌకట్టు బహువరము, ముఖాను చంద్రబోసు మున్నగు పంకరాష్ట్ర నిర్బంధితుల నభినందించుచు కాంగ్రెసు స్వాతంత్ర్యతీర్మానము నామోదించుచు గూడసభలో తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

‘మిలాప్’ పత్రికాధిపతులు అరెస్టు చేయబడిరి

“మానముదాల్చిన పంజాబు పోలీసులు” అను

వ్యాసమును ప్రకటించినందులకు

లాహోరు, ఫిబ్ర 1:—లాహోరునందలి దేశభాషా దైనికపత్రిక యగు ‘మిలాప్’ యొక్క సంపాదకులగు శ్రీ మహాషేఖుకార్ చంద్ ఖూర్ సంద్ గారు సేటి మధ్యాహ్నము హైదరాబాద్ కిరైస్టోఫరి 124-(5) విభాగము క్రింద వరెస్టుచేయబడిరి. ‘మిలాప్’ కాంగ్రెసు సంచికలో ‘పంజాబ్ కే ఖా మోషపాపీక్’ (మానముదాల్చిన పంజాబు పోలీసులు) యను వ్యాసమును ప్రకటించినందులకు వారిట్లు అరెస్టుచేయబడిరి. జామీనుమీద విడుదల నీయవలయునని వారు పెట్టిన దరఖాస్తు నిరాకరింపబడిన. (ఆ. ప్రె.)

ఖుసాల్ చంద్ గారికి తిరుగా జామీనువిడుదల

కోరబడును

మహాళయ ఖుసాల్ చంద్ గారు బోర్స్టులు జెయిలులో నిర్బంధింపబడి యున్నారు. మంగళవారమునాడు తిరుగా జామీను విడుదల కోరబడును. (ప్రె. ప్రె.)

కుంభకోణం స్వాతంత్ర్యోత్సవము

మాచిరాజు రామమూర్తి గారి గంభీరోపన్యాసము
జనవరి 26:—సేటి దినము కాంగ్రెసు ఆజ్ఞాపక్షున, ఉత్సాహముతో, మదయము గాంధీ పార్కులో నొక సభ సమావేశమయ్యెను. అందు ఆసంఘాధ్యక్షులగు జనులు గూడియుండిరి. దేశీయకీర్తనలు పాడిన పిదప శ్రీయంత పంతులు అయ్యర్ గారు గుంటూరునుండి విజయముచేసి యుండిన శ్రీయంత మాచిరాజు రామమూర్తిగారిని ప్రేక్షకుల కనుకజేసి, సమావేశోద్దేశమును చక్కగ ప్రజలకు విశదపరచిరి. శ్రీమాన్ కృష్ణ భారతి గారును, సేవాదళ సేవకులును భారతీయములను పాడిన పిదప శ్రీమా. రామమూర్తిగారు కరతాళములు చెలరేగుచుండ లేచి ఆంధ్రమున నుపన్యసింప బోడగిరి. దానిని పంతులు అయ్యర్ గారు ద్రవిడమున నెప్పటికప్పుడ నుపదించుచువచ్చిరి.

ఉపన్యాసము

“దేశసేవలో పలు కష్టములకు లోనుగావలసి వచ్చును. ఈదినముపర్యవలెనుగలదు మీరు గుర్తించవలెను. ఇందు భాగస్థులగుటకందరు ఉత్సాహము కావలెను. సేను మీనుధ్య నున్నందులకు చాల సంతోషించుచున్నాను. ఈపతాక నెందుకుపాపించితిమో మీరు తెలిసికొనవలెను. పతాకలేనిజాతి ప్రపంచమున లేదు. స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై దేశీయసభ 44 సం॥ ములనుండి తంటాలు పడుచున్నది. పలువురు దేశాభిమాను లిందుకొలకై యే తమ ప్రాణములనర్పించియున్నారు. లాహోరులో దేశీయ మహాసభ సమావేశమై సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నామోదించినది. సేను 44 సంవత్సర ఫలితముగ దేశాభిమాన ప్రేరణచేతను, త్యాగము చేతను కార్యకూరతను గనుబరచుటకే ఇచ్చి డీ తీర్మాన నామోదించియున్నది. ప్రపంచకాంతిని కాపాడగల నీధ్వజము స్వాతంత్ర్యమును గూడ సంపాదించవలసినదై యున్నది. పతాకలోని వర్ణములు దేశములోని జాతీయైక్యతను చాటుచున్నది. ఎట్టి ద్వేషములేక భారతీయులందరు దీని నాదంచుటకు సంసిద్ధులుగల విధి. అనూయతో నిండిన నీప్రపంచమున మనము వసించుచున్నాము. ఈపతాక దేశమున దైవిక శక్తిని కలిగియున్నందువల్ల నిది అనూయను బోగొట్టి దేశాభిమానమును వృద్ధి బొందించును. మహాత్మాగాంధీగారి నూతన స్వాతంత్ర్య రాజ్యములను కల్పింప జెయవలయున్నాడు. అది వృద్ధకాసేరదు. దానికి పునాదిగనున్న నీపతాకను సంగ్రహించుటకు మన మందరము సంసిద్ధులము గావలెను” అని మాటలాడిరి.

యూరపియన్ సంఘమువారి విందు

బెంగాల్ గవర్నరు రాజకీయములను

గురించి యుపన్యసించును

కలకత్తా, జనవరి 31:—బెంగాల్ గవర్నరు జాక్వెట్ ప్రభువు, వారిసతీమణి ఫిబ్రవరి తారీఖున యూరపియన్ ఆసోసియేషన్ విందుకు బోయెదరు. ఆమువసరమున గవర్నరుగారు బెంగాల్ రాష్ట్రములో ప్రస్తుత రాజకీయములను గూర్చి ఉపన్యాసము గావించురనియు, ప్రభుత్వమువారి రసలంబించు చర్యను మాదింతురనియు తెలియుచున్నది.

వంగరాష్ట్ర దేశభక్తులు

శ్రీయుత సుభాషచంద్రబోసు ప్రభుత్వములకు శిక్ష

“దేశసేవ చేయుటకు సాహసించినందులకు ఒక వత్సరము కఠినశిక్షకు పాత్రులైన బోసుగారు మున్నగువారి నందరిని నేనభినందించుచున్నాను. వంగరాష్ట్ర మనేక భాగములగు పక్షములగు విభజింపబడవచ్చును. కాని వంగరాష్ట్రవాసుల ధైర్యత్యాగము లెన్నడును గూడ కొరతపడవు. చెరసాల లన్నియును రాజకీయ ఖయిదీలతో పూర్తిగా నిండిపోగా పైగా కొంతమంది ఖయిదీలు మిగుల నటుల దేశీయులు చేయుటయే దీనికి తగిన ప్రతికారము. ఇట్టి కేసులు చేయ వీలులేకుండు నట్లునరించుటయే ప్రధానముగ సమస్య. అపుడపు డెవరో కొందరిని నిర్దోషు లని ప్రకటించుచుండుటవలన ప్రజలదృష్టి యీ సమస్యనుండి మరలుట తటస్థించుచున్నది. బ్రిటిషువారి దృక్పథము మారుటయో లేక మనము చెరసాలలలో తావులేకుండ జేయుటయో జరిగినచేగాని వారిట్టి కేసులను తెచ్చుట అవసరముని గ్రహింపరు. ఒక పనిచేసినందుల కొకనిని కారాగృహము నకు పంపినపుడు అందరును గూడ వాపనినే చేయవారంభించినచో నిక నెవరిని గూడ వారు చెరసాలలకు పంపరు.”

(మా. క. గాంధీ, ఎంగుఇండియా 30-1-29.)

అస్పృశ్యతా నివారణము

కాంగ్రెసు సబుకమిటీవారి ప్రకటన
బొంబాయి, ఫిబ్ర 2:—అఖిలభారత జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభ యొక్క అస్పృశ్యతా నివారణ విషయక సబుకమిటీ కార్యదర్శిగా రిట్లు ప్రకటనజేసిరి:—

ఒరిస్సాలోని బాలసోరు నివాసులను రాష్ట్రీయ కాసన సభ్యులును అను శ్రీయుత నందకిశోరదాసుగారు కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారము కాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసంగిరి. వీరు అస్పృశ్యతానివారణమునకై తమకైకొంది పాటు పడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. తమ రాష్ట్రములో అస్పృశ్యతా నివారణమునకై కృషి ప్రారంభించిరి.

దక్కనులో నున్న సతారాజిల్లాలో బొంబాయి అను చిన్న స్వదేశీసంస్థానము కలదు. ఇది బ్రాహ్మణప్రభువుచే పరిపాలింపబడుచున్నది. ఈ స్వదేశీప్రభువు చాల పూర్వచార నిష్ఠ కలవాడు. కాని మంచి సంస్కారస్థియుడు. ఈరాజ్యములోని పాతకాలలందును, ఘోర్కరిలందును, ఇతరబహిరంగ సమాజేశ్వరులన్నిటియందును అస్పృశ్యులగు అంత్యజాతి వారు ఆగ్రహములవారితో నేర్పచ్చగా కలసిమెలసి తిరుగుచున్నారు.

బొంబాయి సంస్థాన ప్రభువుగారు మూర్ఖనమస్కారములను అన్ని పాతకాలలలోను బాలరకు డ్రెస్సువలె కేర్పించుచున్నారు. శ్రీయమాయిదేవాలయములో మిగిలిన వర్ణములవారి బాలురతోబాటు అంత్యజర్ణముల బాలురును వచ్చి మూర్ఖ నమస్కారములు చేయుచున్నారు. అంత్యజర్ణముల బాలురుగూడ ఆగ్రహములవారి బాలురతో కలసి సహపంక్తిని తివాసీలమీద కూర్చునుచున్నారు. శ్రీ యమాయిదేవీ ఆలయములోని ముఖమంటపములోనికి అస్పృశ్యులగూడ వచ్చి దేవదర్శనము చేసికొని వెళ్లవచ్చును.

అస్పృశ్యులకు నీటివాపులు లేక నీటికై యిక్కట్లు పడుచున్నచోట్ల వీరికి ప్రత్యేకముగా బావులు త్రవ్వబడినవి. పాతకాలలందు అస్పృశ్యులబాలురకు దంతధావనాదికాచ విధానము శ్రద్ధతో గరపబడుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

అఖిల భారత మస్లిమ్ పార్టీ

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి సమావేశము

డల్లీ, ఫిబ్రవరి 2:—అఖిలభారత మస్లింపార్టీల సమావేశము వారి కార్య నిర్వాహకవర్గము సర్ అబ్దుల్ కాయమ్ గారి యధ్యక్షత ను ఈరోజు మధ్యాహ్నము జరిగెను. మోఫీ దావుదీ, మాలా నామ హమ్మదాబీ, మహమ్మద్ యాహూజ్, ఫజల్ రహీ మతుల్లా, సయ్యద్ మరాజ్ మొదలగు వారలుండెరి. సైమన్ కమిషను రిపోర్టు అప్పటికి తయారుగా నుండును గనుక ఈవర్గములలో మహాసభను జరుపుటకు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సర్ ఇబ్రహీం రహీముల్లాగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. రాజకీయపరిస్థితులను చర్చించుటకును ఎన్నికలను జరుపుటకును మార్చిలో పార్టీవారి కార్యనిర్వాహకవర్గసభ జరుపుటకుగూడ నిశ్చయింపబడెను. వై ఎత్కె నలలో తగినవారిని పెట్టుటకు తీర్మానింపబడెను. తగిన వారితో ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములను జరిపి వారిని పార్టీపక్షమున అభ్యర్థులుగా పెట్టుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యబడెను. (అ. ప్రె.)

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా 9-30 X॥

4, 5-2-1930 తేదులందు

శ్రీ కృష్ణాఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

“కా మ బ లి”

యను 10 రీల్సుగల ఫిల్ము ప్రదర్శించబడును.

మిస్ ఎర్మిలిన్ కన్యయును, నందరామ్ ఫయల్ వాన్ గారును ప్రధానపాత్రలను ధరింతురు.

టిక్కెట్ల వివరములు:—రు. 0-8-6, 0-6-0, 0-4-0, 0-2-0.

బా పా లా ల్ వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు.

215, చైనాబజారు, మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923 సం॥ రం.

38-3

హెడ్ ఆఫీసు.

మచిలీపట్టణము.

ప్రాంచి కాకినాడ

ఆంధ్రదేశమును ప్రప్రథమున, వ్యాపారపద్ధతులమీద స్థాపించబడిన బ్యాంకుయిది!

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు యీ దిగువ రేట్లకు తీసుకొనబడుచున్నవి:—

12 మాసములకు 10% సం॥ నకు రు 6

24 మాసములకు ,, రు 6 1/2

36 మాసములకు ,, రు 6 1/2

సీజన్ డిపాజిట్లు సరసమైన వడ్డీతో పుచ్చుకొనబడుచున్నవి. దరఖాస్తుచేసె యితరవివరములు తెలుపబడును.

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమ్మె

రైల్వేసమ్మెను ప్రకటన

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 1:—జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మె గారు ఈ క్రిందిరీతిగా ప్రకటించిరి. జి. ఐ. పి. రైల్వే పని వాండ్లసంఘములో చేరిన పనివాండ్లు చాలమంది యీ నెల 4-వ తేదీని సమ్మెచేయుదురని తెలియుచున్నది. ఈసమ్మెచేయుటకు పూనుకొనిన సమయ పనివాండ్ల సంఘమువారును ఆ సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారును జయప్రథముగా సమ్మె జరిగినప్పటికిని యీసమ్మెచేయుట అసమంజసముగానున్నది. సహేతుకము కాజాలరు. ఈ సమ్మెలో చేరినపనివాండ్ల మొత్తపు సంఖ్యనుగూర్చి పత్రికలలో చేయబడు ప్రకటనలను మాత్రము బాగ్రత్తతో గమనించవలసియుండును. ఈ సమ్మె జరిగేయెడల రైల్వేకంపెనీవారికి అందయే నిల్చి భక్తివిశ్వాసములతో తోడ్పడగలండులకై అనేకమంది ఆభయపాస్త్రము లాసంగియున్నారు. అట్టి భక్తివిశ్వాసపత్రపురులు అన్ని కాఖులలోను, రైలుమార్గ కాఖులన్నిటియందును కలరు. ఈరీతిగా సమ్మెలో చేరక పనిచేయువారికి సమ్మెదారులవల్ల హాని కలుగకుండా రైల్వే కంపెనీవారు సర్వవిధముల సహాయ సంరక్షణను నొసంగ గలరు. మొత్తముమీద ప్రధానమైన రైలు బండ్ల రాకపోకలన్నియు నిర్విఘ్నముగా 4 తేదీని జరుగుటకు ఏజంటుగారు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

రైల్వే పనివాండ్ల సంఘాసభ్యుల ప్రకటన

డల్లీ, ఫిబ్రవరి 1:— అనీగాజును, కేల్కారుగారును యీ క్రిందిరీతిగా ప్రకటనచేసిరి.

జి. ఐ. పి. రైల్వే పనివాండ్ల సంఘముతరపున మేము ఇండియాగవర్నమెంటుమంత్రి యను మిత్రగారిని రైల్వేలోని సభ్యులను గతవారము రెండుమార్లు సందర్శించితిమి. మొదటిసారి సమ్మెవిషయమై చర్చింపకయే వెడలిపోతిమి. రెండవమారు రెండుగంటలసేపు చర్చించితిమి. పనివాండ్ల సేవకబాధకములను మేము మా కైకొంది మనవిచేసితిమి. సర్ జార్జి రయినీగారును బి. యన్. మిత్రగారును చాల మర్యాదగా మాట్లాడిరి. పనివాండ్ల కష్టములను తొలగించవలెనను ఆతురత వారు కనుబరచిరి. కాని, త్వరలోనే పనివాండ్ల కష్టములు యీదేశమని గాని, తగినంత పరిహారము వెంటనే పనివాండ్లకు కలుగునని మాకు నమ్మకము కలుగలేదు. (అ. ప్రె.)

అధినివేశస్వత్వము?

ఇండియా, ఈజిప్టులను సంతృప్తిపరుచుకున్నచో

గల్గునట్లము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి మూర్ఖులు

సామ్రాజ్యాధికారము, కేంద్ర ప్రభుత్వపు యజమానత్వము లిందులలో నామమాత్రానిష్ఠముగ నున్నవి. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, కనడాదేశములు బ్రిటిషు పౌరులను తమ దేశములోనికి రాకుండ నిషేధించుటకు గూడ తగినంత స్వాతంత్ర్యమును బడసినవి. కనడా, దక్షిణాఫ్రికా యూనియనులు వివిధరాజ్య కేంద్రములందు తమ ప్రత్యేకప్రతినిధుల నుంచినవి. సామ్రాజ్యమునందు జరుగుచున్న యీమామూలను ఇండియావిషయము చర్చించునపుడు మరువబాలము అని లేడీ డ్రుమాండు హేగారు స్థియరు పత్రికలో వ్రాయుచున్నది.

స్వదేశమునందలి ప్రజాభిప్రాయమును గాని, విదేశములందలి ప్రజాభిప్రాయమును గాని, నెదుర్కొనగ రాజకీయచేత్ర ఇంగ్లాండులో లేదు. మైనుకమిషను సందర్భమున బయల్పడిన భారతీయుల స్వపరిపాలన వాంఛను మరుగపరచబాలము. కమిషనువారి శిఫార్సులు భారతజాతీయవాదుల కెంతమాత్రము సంతృప్తికరముగ నుండజాలవు. ఇచ్చడేమిచేయులెను? ఇండియా విషయమునగాని యీజిప్టు విషయమునగాని పార్లమెంటులో కార్మికప్రభుత్వమువారికి ఓటువి కలిగినచో తిరిగి ఎన్నికలందు కార్మికపక్షమునందలి ఆతివాదులే ఆత్మశిక్షముగ విజయము గాంతురనట తత్వము. ఇండియా, ఈజిప్టు సమస్యలు పరిష్కారముచేయక వాయిదాజేయుట వాటికి తప్పించుకొనువిధము కానేరదు. పరిష్కారము జేయు నధికారము మనచేతులనుండి బాహ్యపువక్త ఆశ్రద్ధకీయరాదు.

అనవసరముగ ఆసింపక అధినివేశస్వత్వమును మనంబుల మనమే ఒకసంగినచో బ్రిటిషు సంపరక్రము పూర్తిగ విడచి పెట్టవలెనను భారతీయ ఆతివాదులబలము తగ్గిపోవడా యను ప్రశ్న క్లిష్టమయినదే. కాని అట్లుజేసినచో ఇండియా యింకను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు తగ్గియుండలేదని నమ్ముచున్నట్టి యితర ప్రపంచ మంతటి యందు మన గౌరవ మధికము కాగలదు.

మా లండనుజాబు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గాలివానలు

లండన్, జనవరి 16:—గత 15 దినములనుండియు ఇచ్చట పాతాళపరణము చాల క్షిప్తముగ నున్నది. అన్నిచోట్లను గాలివాన, ఉరుములు, మెరుపులు, తుపాను, పడిపోయిన యిండ్లకు పరిమితియేలేదు. జనసాక్షనము అంతగ లేకపోయిన ప్రజల కలవరము చెప్పతరముగాదు. ఇది యీదేశమునకు శ్రోత్రగాదు. ప్రతి సంవత్సరమును ఇట్టి కష్టములు ఈదేశమునకు వచ్చుచుండును. మన దేశములో ఎంతగాక ఈ దేశములు ఈకష్టములన్నిటిని శాంతభావముతో గైకొందురు. ఈ విషయమున అంగ్లేయులను మనము అన్నిరీతుల ప్రశంసించవలయును.

చలి యిప్పుడెప్పుడే ప్రారంభమగుచున్నది. పొగమంచు నైతము చలికి తోడనుచున్నది. మంచునైతము ఇప్పుడెప్పుడే ప్రారంభమయినది. రాజౌపు చెందునెలలు అంగ్ల వాసులు లిత్తోడన, మంచుతోడను పోరాడవలసి యుండును.

రాజకీయవాతావరణము

ప్రకృతివాతావరణముతో రాజకీయ వాతావరణము నైతము గత 15 దినములనుండియు అత్యంత క్షిప్తతరముగానున్నది. అంగ్ల దేశము ఒక్క విదేశసమస్యలను అధినివేశ సమస్యలను ఎదుర్కొనుటయే గాక దేశీయసమస్యల ననేకములను ఎదుర్కొనుటయే యున్నది. ఒకవైపున నిలదొడ్గ సమస్య. ఇంకొక వైపున ఆర్థికసమస్య. మరొకవైపున ఈజిప్టు భారత దేశసమస్యలు. అంతియేగాక అధినివేశ రాజ్యములవారు నైతము కొంత కలవరజెట్టుచున్నారు. వీని నన్నిటిని యేరికిని అంగ్ల రాజ్యము పోషింపమనో చూడవలసి యున్నది. అన్ని విషయములను విశాలభావముతో చూచి, లోకకళ్యాణమునకు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధులయియున్న రాజ్యధురంధరులు నేడు కావలసి యున్నది.

మొన్న కాంటరుబరీ మతాచార్యుడు వచించిన ప్రకారము నేడు అంగ్ల నాయకత్వమునకే అన్నిచోట్లను ఆపదరానున్నది. పూర్వ విరికిని అన్యదేశముల వారు అంగ్ల దేశమును గౌరవించుట లేదు. దీనికి కారణము త్యాగమూర్తులు ఈదేశమున లేకుండుటయే. త్యాగముతోడనే లోకరక్షణసమస్య పరిష్కరింప బడును. అంతయు నాకు కావలయును. ఇతరులు ఏరికిని పోయినను నాకేమి అను భావము మనలో ఎంతకాల ముందునో అంతవరకు ఏదియు బాగుపడదు. ఈ త్యాగధనము సామాన్యముగా లభించునా?

కార్మిక ప్రభుత్వము అధికారమునకు వచ్చుట ఈవిషయమున ఈ దేశమున నొక నూతన కేకమును ప్రారంభించుటయే అని చెప్పవచ్చును. మంత్రులగువా రందరను అనుభవపరులు. జీవితసముద్రమున వీరు తిన్న చెట్టులు ఎవరును తినియుండరని చెప్పవచ్చును. వీరికి గల ఉన్నతదర్శములు చెప్పతరముగాదు. కాని పాపము, ఇతర పక్షముల సహాయము ఏమాత్రమును లేదు. వీరు తలచెట్టి ప్రతికారమును నెగ్గించుటకు, అనుదినమును నొక్కొక్కగండమును ఎదుర్చుచున్నారు. అంగ్ల చరిత్రమును నేడు వీర నిర్మించుచున్నారని చెప్పిన, యొక దోషముకాదు.

భారత సమస్య

ఈ చరిత్రమున నేడు భారతసమస్య అగ్రస్థానమును విహించియున్నది. వీ రెంత బాగురొకతతో భారతసమస్యను పరిష్కరించెనో, దానినిబట్టి అంగ్ల చరిత్రయొక్క విలువ లేటెట్లెముకాగలదు. భారతసమస్య సామాన్యమైనదిగాదు. అన్ని సంకలన లోధములు. ఇటుపోయిన ఒకకష్టము. అటుపోయిన ఒకకష్టము. అంగ్లజాతియొక్క గౌరవప్రశ్న అంతయు భారత సమస్యవీధ నున్నది. ఇది ఇప్పటి రాజకీయచేత్ర లండనికిని తెలియును. భారతభూమిని పోగొట్టుకొనవలయునో, చేతిక్రిందనుంచుకొనవలయునో అను ప్రశ్నను లాయమజార్జి ప్రముఖులు అను దినము తిరించుచున్నారు. భారతభూమికి స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటయన్న, అంగ్ల దేశపు నాణ్యతయన కుద్యాపనమిచ్చుట యని వీరి భావన. నాణ్యతయనకన్న అధికమైన అదర్శము వీరెవరు. అధనా యెరిగియున్నను, దానిని తలచెట్టుకు, అందువలన కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఏమిచేయుటకును ఎరంగక యున్నారు. వారి నోటినుండియే పొట్టు బయటపడినను, వెంటనే విమర్శనలు, చర్చలు. ముందేరికిని ఈ సమస్య పరిణమింపనో చెప్పబలము.

భారత సమస్య మనుజుల చేతులలో లేదు. అంతయు ఈశ్వరాధీనమై యున్నది. ఈశ్వర మహిమ చెప్పతరముగాదు. నేడున్న పరిస్థితులు లేవుండవు. నేడున్న భావములు, అనుభవమున కేవు మోగగల్గును. ఈశ్వరసంకల్పము కేవు ఏరినది బహు పడగలదో ఎవరెరంగగలరు? ఒక్కటి మాత్రము నిజము. దినములు గడచినకొలదిని భారతవాదము అన్నిచోట్లను విజబడుచున్నది. అన్ని దేశములవారు భారతలక్ష్మీపంక చూచుచున్నారు.

చున్నారు. భారత పరిస్థితులు ఏరికిని మారుచున్నవో తెలిసికొనుటకు అతురతతో నున్నారు. ఒక్క దేవతాగణమేగాక, సకలదేశములవారును తమ సహాయసంపదను, ప్రేమ తరంగములను మనవైపునకు బంపుచున్నారు. మన మీ యుగసంధికాలమున ఏరికిని చరించెదమా దానినిబట్టి మన భావిచరిత్రము, నిర్ణయింపబడును. లోకకళ్యాణమునకు, సోదర సమభావమునకు వాసికెక్కిన మనము అన్యవార్తలను పోయెదమా? భగవానుడు మన కష్టకాలమున, అన్నిరీతుల తోడ్పడును గాత!

రాజమహేంద్ర వరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరామ బాలభక్త పుస్తకభాండాగార

పంచమ వార్షికోత్సవము

ఈ భాండాగారముయొక్క పంచమ వార్షికోత్సవము యీనెల 29-1-30 తారీఖున పండిరవారి మార్గ క్షేత్రములో జయప్రథముగా జరుపబడెను. ఈసభకు మహారాజశ్రీ దేవత శ్రీరామమూర్తి బి. ఏ. ప్రిదర్శనగారి రధ్యక్షత విహించిరి. సభ ప్రారంభ తో ప్రారంభ మయ్యెను. మ. రా. రా. శ్రీ పల్ల పాపాశ్రావుగారు పరాత్పరనకు ప్రార్థన లిచ్చించిరి. పిమ్మట కార్యనిర్వహణకు మ. రా. శ్రీ కార్యమూర్తి సర్వేశలింగంగారు కార్యనివేదికను జదివిరి. తరువాత ఆచార్య మూర్తి విశ్వనాథశర్మగారు "గ్ర. భారతములు"ను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. గ్ర. భారతము కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు గ్రంథములను సమూహ్యతతో సంశ్లేషించెదక అక్షరజ్ఞానము లేనివారికి కూడ గ్రంథములలోని విషయములను తెలియుటకు చేయవలసిన బాధ్యత గ్రంథాలయాధికారులపై నున్నదనిరి. పురాణశ్రవణము విలసన, ఉపన్యాసములను, హరికథలనుగల గ్రంథములలోని ముఖ్యవిషయమును, ప్రపంచవార్తలను తెలుపవలసిన బాధ్యత గ్రంథాలయాధికారులపై నున్నదనిరి. పిమ్మట ఆయురార్యుల సూర్యప్రకాశ శర్మగారు స్తుతిగీతమును జదివిరి. అంత వందనముతో సభ ముగిసెను.

వ్యాయామ ప్రదర్శనము

గుంటూరు వాస్తవ్యులకు వీరరాఘవ శ్రేష్ఠిగారు జనవరి 29 వ తారీఖున పురమండలమున వ్యాయామ ప్రదర్శనమును గావించిరి. సుభముగా లావుపాటి గొలుసును తెంపిరి.

ఆంధ్రచారిత్రిక పరిశోధకమండలి

ఈ మండలివారి యాజమాన్యమున జనవరి 29 వ తారీఖున ఆర్ట్సు కాలేజి హాలులో నెల్లూరు వాస్తవ్యులను మ. రా. శ్రీ కె. వెంకటప్పయ్య బి. ఏ. బి. యల్. గారు "హిందూ దేశము- ప్రాచీనకాలపు విద్య" అను విషయమును గూర్చి గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి. ఈ సభకు మాజిల్లా జడ్జిగారగు రావుసాహెబు సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత విహించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రచారము-వంగదేశనాయకులను

అభినందించుట

ది 29-1-30 తారీఖున రాజమహేంద్రవర నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున సాయంకాలము ఆరుగంటలకు శ్రీధానంద ఘోషులలో బకి రంగభట్ జరిగెను. ఈ సభకు డాక్టరు కె. యల్. నరసింహారావుగారు ధ్యక్షత విహించిరి. వైసరాయిగారి ప్లేటుమెంటును గూర్చియు, అనెండ్రిహుల బొమ్మల గూర్చి ప్రభుత్వమువారికిని ప్లేటుగారికిని జరుగుచున్న సంఘర్షణగూర్చియు, 26 జనవరి తారీఖున దేశమంతట జరిగిన సంపూర్ణ స్వరాజ్య దినోత్సవమును గూర్చియు, ఫిబ్రవరి 14 వ తారీఖున సమర్పతీ ఆశ్రమములో జరగనున్న కాంగ్రెసు పరిష్కరింపబడిన గూర్చియు, వైసరాయిగారి చెవరింపులను గూర్చియు మాట్లాడిరి. కాసనోల్లంపుననుకూల సిద్ధము కమ్మరి సభ్యులను గూర్చియు ముట్టించిరి.

పిమ్మట మ. రా. శ్రీ అరవ అదినారాయణమూర్తిగారు యీక్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి:— "వంగదేశ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులును, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులలో నగ్రగణ్యులును అగు బాబు సుభాష చంద్రబోసుగారివైనను, రెదితరులైనను రాబ్రహ్మచారియైనను మోషి ప్రభుత్వమువారి కంకనత్వము కలిగియున్న వేషిండుల కి సభవారు వారి నభినందించుచు సంపూర్ణ స్వరాజ్య సంపాదనకై భారతీయు లెల్లరును పాటుపడవలసిగా నిరధివారు తీర్మానించుచున్నారు." ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడుచు తిలకు, దాసు, జె. పతిరాయి మొదలగు పాదుషులు స్వరాజ్యమునకై పాడుపడి స్వర్గస్థులయినయో, ఆ సహానాయకుల త్యాగమును మరచక, భారతీయులను అనుదినము స్తుతించుచు దేశసేవ చేయవలసిగా అదినారాయణమూర్తిగారు సభ్యులనుకొరి. వైతీర్మానము మ. రా. శ్రీ పాలోజ్జేటి సూర్యప్రకాశరావుగారు బలపఱచుచున్నారు.

మను సంపూర్ణ స్వరాజ్యమునకై పాటుపడవలసిగా సభ్యులను కొరి. పిమ్మట మ. రా. శ్రీ పుషలూరి కోదండరామయ్యగారును, గాడపల్లి సూర్యనారాయణశర్మగారును ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులను గూర్చియు, రాజన్న శాంతిసమరమును గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. అంత వందనముతో సభ ముగిసెను.

* * *

సూరంపూడి శ్రీ హరిరావుగారిపై కేసు

రైల్వేచట్టము-108 కేసు

అక్రమముగా రైలుపెట్టెలో నున్న గొలుసును లాగిరని నేరారోపణము

రాజమండ్రి స్టేషను రైల్వే పోలీసువారు, చాగల్లు వాస్తవ్యులను, ఆనందనీకేతన సభ్యులు నగు శ్రీయుత సూరంపూడి శ్రీహరిరావుగారిపై రైల్వే చట్ట 108 కేసు క్రింద రాజమండ్రి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట కొలది దినముల క్రిందట ఒక కేసును చాఖలుచేసిరి. ఈ కేసు నిన్న విచారణకు వచ్చెను. ప్రాసిక్యూటర్ పక్షమున సాత్య విచ్చుచు రైల్వే సబ్ మేజిస్ట్రేటు పి. రాఘవాచారిగారు ది 11-1-30 తారీఖున మదరాసు మెయిలు రాజమండ్రి స్టేషను ప్లాట్ ఫారమువీధ నుండగా ముద్దాయి తనవద్దకువచ్చి, ఒక కంపార్టుమెంటును చూపి, అందు కొంతమంది బెంగాలీలు చాల అలరిచేయుచున్నారనియు, తన్నును ఇంకొకరిని కత్తితో పాడవ యెత్తించిరనియు, ఆ బెంగాలీలు రాజమండ్రి స్టేషనులో దింపివేసి తన చర్య తీసికొనవని తన్ను చుద్దయి కోరెననియు తెల్పిరి. అంతట తాను ఆ కంపార్టుమెంటులోనికి ఎక్కిరి ననియు, బెంగాలీలపై తనచర్య తీసికొనెదనని ముద్దాయితో చెప్పితినియు, ముద్దాయిని తొందరపడవద్దని కొరికి ననియు తెల్పిరి. బెంగాలీలు దింపివేసినకాని రైలును నడవనియ్యవని ముద్దాయి తెలిపెననియు, అట్లు చేయవద్దని తాను ముద్దాయిని మంలించి తిననియు, ఇంతలో రైలు కదిలెననియు, రైలు కదిలి 20 అడుగులు పోగానే ముద్దాయి గొలుసునలూగి రైలును ఆకెననియు మడిచిరి. ముద్దాయిపక్షపు పేర్లు క్రాసుపరీక్ష చేయగా ముద్దాయి, తాను, పున్న బండిలో జనులు చాలా ఎక్కువగా నున్నారనియు, నిర్ణయింపబడిన సంఖ్యకన్న చాలా ఎక్కువగా నున్నారనియు, బెంగాలీలపై తానేమియు చర్య తీసికొనలేదనియు రైల్వే సబ్ మేజిస్ట్రేటు పి. రాఘవాచారిగారు తెల్పిరి. ఈ కేసులో తిరిగి వాయిదా ఫిబ్రవరి 10 వ తారీఖువరకు వేయబడెను. ముద్దాయి పక్షమున మ. రా. శ్రీ దేవత శ్రీ రామమూర్తిగారును, మద్దారి శివరామ కృష్ణయ్యగారును పనిచేయుచున్నారు. ఈ కేసును వినుటకు చాలమంది ప్రేక్షకులు, విద్యార్థులు కోట్లనకు నిచ్చేసిరి.

కాంగ్రెసుసభ్యులు

లాహోరు కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యమును పదమునకు పూర్ణ స్వరాజ్యము లేక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము అని నిర్వచించబడినది. విరుద్ధిసంవత్సరము జేరిన కాంగ్రెసు సభ్యులందరికి, గ్రామకాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శులు, "పూర్ణ స్వరాజ్యమును పదము" చక్కగా తెలియజెప్పి, వారివద్దనుంచి కాంగ్రెసు చందా 0.4-0 వసూలుచేసి వారికేర్లపన్ను, తరువాత యిప్పుడు శ్రోత్రగా చేరిన సభ్యులను, శ్రోత్రఫారముల క్రింద సంతకం చేయించి వారి కేర్లు, తండ్రి కేర్లు నివాసఫలము, వయస్సు, మొదలగునవి వ్రాసి బంధులలోని తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు, ఆ జిల్లాలోని గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులందరును ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీలోపుగా పంపించ ప్రార్థన, ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీని కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు అహమ్మదాబాదు సత్యాగ్రహశ్రమములో కూడి, భావికార్యక్రమమును నిర్ణయించెదరు. కావున ఘన నిర్ణీతసంఖ్యను ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీలోపుగానే, పూర్తిచేసి, 14 వ తేదీ లోపుగా అభిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారికి తెలియపరచవలెను. తెలుగు దేశములో కాంగ్రెసు సభ్యుల నిర్ణీత సంఖ్య మన జిల్లాలోనే నిడుడు ముందుగా పూర్తిచేయగలిగితిమి. ఈ సంవత్సరముమాదా మొకపడక కాంగ్రెసు సభ్యుల నిర్ణీత సంఖ్యను వెంటనే పూర్తిచేయుటకు, గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘముల కార్యనిర్వాహక వర్గములవారు వెంటనే పూనుకొందురు గాక.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు బాబ్బా వెంకటేశ్వయ్య, గ్రామసంఘం బండగ, కొడాలి అంజనేయలు, 30-1-30. కార్యదర్శులు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(3-2-30)

రీమజురీ దినుసులు

ఇరవది గజముల పీస్ ధరలు. రు. అ. పై
కారీకంపులు:—“ముంగిసూయ్య” 22 x 22 (బి) రు 7-15-0
సాధారణకము రు 7-5-0 “సింహము” 22 x 22
(బి) రు 7-11-0 సాధారణకము రు 7-1-0 “ఇంజను”
22 + 22 (బి) రు 7-11-0 “సింహము పాము” 22 +
22 (బి) రు 7-10-0 సాధారణకము రు 7-0-0
“అమెజాసు” 22 + 22 (బి) రు 7-11-0

చలంప:—“ముంగిస” 22 + 22 (బి) రు 9-0-0 సామాన్యక
ము రు 7-15-0 “సింహము” 22 + 22 (బి) రు 8-7-0
సామాన్యకము రు 7-10-0 “సింహము, పాము”
22 + 22 (బి) రు 8-7-0 సామాన్యకము రు 7-9-0
“అమెజాసు” 22 + 22 (బి) రు 8-6-0 సామాన్యక
కము రు 7-8-0 “పీనుగు” 22 + 22 (బి) రు 8-5-0
సామాన్యకము రు 7-7-0.

చలంపము:—1708 (నెట్) రు 11-9-0
1508 రు 11-8-0 1808 రు 10-10-0 నై 4
రు 6-7-0 నై 5 రు 7-8-0 78078 రు 7-9-0
జి. జి. 78 రు 7-10-0 గ్లాస్ గో “9000” రు. 12-0-0.

మూలు:—40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టలు) బాక్సి రు 5.5-6
చలంప (కొంగ) చలంప (ఎనిటిక్లెట్) రు 6-0-0
చలంప (నాగకన్యక) రు 6-1-0 చలంప (గున్టీ) రు 6-4-0 చలంప
(గడ్డకెండా) రు 6-0-0 పచ్చగుట్టము (ఎట్ట) రు 7-6-0
టి. రెడ్ సిక్స్టీత్ అనాని రు 8-4-0.

40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు
కలర్ బాడ్ రు 10-7-0. నెమలి రు

60 సీమ (5 పానులకట్టు) — అడక తైర రు

జి. (ఎట్ట) “పాట్టెలుతల” మార్కు రు
పి రు రూ. రు 8-3-0 ఎడ్లగడియారము రు 7-9-0

మాట్టుజులు రు 8-0-0

పెన్సిల్లు రు 7-12-0

సిరాబుడి రు 8-0-0

తెల్ల “కొంగారు” రు 9-12-0

ఇండియా బ్రిటానియా మార్కు తెల్ల రు 9-12-0

2/64's Rs. 8-2-0. 2/8's రు.

ఇత్తడికపలు—(డిట్ హేక్) రు 244-0-0

డిట్ (క్రూసాచర్) రు 287-0-0

రాగిరకు రు 328-0-0

డిట్ రు

సిమెంటు పీసా పెం:—

గోల్డ్ పీసా (“వెయ్యి”) రు 11-2-0

జర్మన్ “పూగ్” రు జర్మన్ “లవర్” రు 9-8-0

కర్కరములు యొక్క ధర:—

కావా “రెడి” రు 28-13-0, ఫిబ్రవరి 23-10-0. మార్చి

రు 23-10-0 ఏప్రిల్ రు 23-10-0

మే నెంబరు నూనె:—పీసాలలో రు 92.

అముదము:—(మిల్ డెలివరీ) రు 100.

పదును చేసిన తోలు రతి 1-3 ధరలు

అవుతోలు (8 టు 9) “అథ్ కంట్రిన్” రు 0-14-0 టు 0-14-6

“ (తేలిక) ” రు 1-0-9 టు 1-1-5

“ (7-9) బెంగుళూర్ రు 0-14-6 టు 1-0-0

“ (తేలిక) ” రు 1-1-3 టు 1-1-6

“ 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాడ్ రు 0-14-6 టు 1-0-8

“ (6 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-15-8 టు 1-0-6

“ (7 టు 7 1/2) పీలూరు రు 0-15-1 టు 0-15-4

గోల్డ్ తోలు రు 0-9-3 టు 0-9-6

గోల్డ్ మాడతోలు రు 1-0-9 టు 1-1-6

అవుమాడతోలు రు 1-9-6 టు 1-12-6

మేకతోలు (పదును చేసినది) “వైయి” రు 2-6-0 టు 2-8-6

“ “ “మిడియము” రు 2-5-0 టు 2-6-0

గోల్డ్ తోలు “ “ “వైయి” రు 2-10-0 టు 2-11-0

“ “ “మిడియము” రు 2-4-0 టు 2-7-0

“ “ “మిడియము” రు 2-0-0 టు 2-2-0

వెండి బంగారముల ధరలు

పవరసు 1 కి (లోబధర) రు 18-6-0

బంగారము (ఇంగ్లీషు బార్) కులం 1 కి రు 21-10-0

“ (మింటు బార్) “ రు 21-6-6

వెండి బార్ 100 కులములు రు 49-0-0

మీజీవితము గొప్ప గను ఆరోగ్యముగ నుండుటనుగూర్చి మీరు గర్వపడవలదా?

తక్షణమే వరిములను బుద్ధిని కేరీరమును పెంపుచేయును. కేరీరమున
ల్యుమిన, కిక్కి డీజినించుటవలన కల్లు అపాయములను రానిముక కాపాడుటకు
మా ఆయుర్వేద రత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యగారి

అంత గొప్ప వైద్యశాస్త్రకేంద్రంలో కొనియాడబడి నమ్మకముగ కాస్త్రీ
అముగ తయారుచేయబడినదై నగములకు, మెదడుకు బలము నిచ్చుటలో
యమోఘమైనది. సి. క. మ. కేరీరమందుండి ప్రతిభాగమునకు బలము
నివ్వగల్గి తక్షణమే యెంతటి దీగ వ్యాధులైనను, బలహీనతలైనను కుదుర్చు
టలో అసమానమైనది. త్వరలోనే బలమునిచ్చి నరములలోను రక్తనాళము
లలోను పరిశుభ్రమైన మాత్రన రక్తమును ప్రవహింపజేయును.
సిద్ధకల్ప మకరధ్వజము మహావందనాది తైలము
ఒక సీసా 60 మాత్రలు గలది రు 10. 12 ట్రౌన్సుల సీసా 1 కి రు 5.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LTD.

Post Box No. 151, Madras,

Phone Nos:—

Tel. Add: “KALPAM”,

3034 & 2737.

MADRAS.

Manager:— V. RAGHUPATHI, B. A., B.L.

నోట్

ప్రత్యేక మంతులు

కీర్తి వ్యాధులను బ్రహ్మములు నిర్ణ
యించబడును. కోరిక పెక్కుమంతులు అను
కూలించని పక్షమున మరియొకమందు
నిచ్చి వ్యాధిని పూర్తిగా నివారణచేసి
పంపగలరు. ఇట్లు మందులు మార్పు
నవుడు ప్రత్యేకచార్జి యేమిచేయవలెను.
స్వచ్ఛముగగాని, పోస్తు చ్వారాగాని
సలహా పొందుదు.

సలహాలను పొందుటకు సరుకును.

(హెడ్ ఆఫీసు)

289, ఎన్.పె.నెడ్ బిల్డింగ్స్, వై నా
బజారులోడ్డు, సా. కా. 2 మొదలు
4 వరకు.

(సిటీ బ్రాంచ్)

2-4 మాంటూర్డ్డుబసాటా హోటల్
కు ఎదురుగా) సాయంకాలము 4
మొదలు 7 వరకు.

(బౌ న ధ శాల)

“సీతావిహార” నెం 16 నెంబర్ బాడ్జి
కెటీడ్రక్ రోడ్డు, తే నాంపేట.
ఉల్లి 8 గం॥ మొదలు 11 వరకు.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కంకుమపుత్రి,
మొదలగు నస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాని
అతీర్థము, నాయన, జలంబు, వైత్యము, జ్వరము, నన్ని పాతము, బాలింతగణము, చిన్న బిడ్డ గూముల
అగ్నిమాంద్యము, అతీర్థ భేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రా ౪
బాణమువంటివి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తముమయినవి. పరిశీలన దగినవి.

800 మాత్రలు గల సీసా 1 కి రు. 0-4-0

52

12 సీసాలు రు. 2-8-0

పోస్తు ఖచ్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. ఏ. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

జీవశక్తి లేనట్టి

వెంట్రుకలకు మంచిటానిక్ గా

పని చేయును!

ఇండియామాదిరి ఉష్ణప్రదేశము లందు మీ వెంట్రు
కలనుగురించి కొంచము శ్రద్ధవహించ వలెను. వెంట్రు
కలు ఆరోగ్యస్థితియందుండుటకు మంచి టానిక్ యొ
కటి మిక్కిలి అవసరము. ఈవెన్స్ లైమ్స్ అందు
గ్లి సెరిక్ యుపయోగించు టారంభింపుడు, ఎండాకా
లములో మెదదెనకు చల చనమును గలిగించుటయే కా
కుండా తలనొప్పి తదితరమైన నొప్పులు రాకుండ
కాపాడును.

నిత్యము ఉదయమున ఈవెన్స్ లైమ్స్ అండ్ గ్లి సెరిక్
సుపయోగింపుడు. మీ వెంట్రుకలను మెత్తగా, అందము
గా నుండునట్లు చేయును. వెంట్రుకలకొక శ్రోత్ర
మెరు గిచ్చును.

దగ్గరలోనున్న కెమిస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంట్ కొనుదు.
నిత్య ముపయోగించుకొనుదు. కొనేటప్పుడు మాత్రం
సీసామీద ఎట్టినిసీలు, ఈవెన్స్ అని చేరుండునట్లు గమ
నింపుడు. సరుకు నాణ్యమైనదనుట కదియే నిదర్శనము.

EVANS'
LIMES & GLYCERINE

Made in England by
EVANS' SONS LESCHER & WEBB Ltd.,
Liverpool and London.

1 శేరు రూ 1-12-0
2 శేరు రూ 1-8-0

సామాజికసంజీవి.

(రిజిస్టర్డ్)
శేరు రూ 1

84 చిట్ట దినుసులు ఆవుకేయి కలిపిన లేహ్యము కేవలపాడలకు సవాయి, స్త్రీల కనుమహ్యధులకు హినుకు
శీర్ష ఉడువలకు, కళ్ల నవ్వుకు, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల యుక్తవ్యాధులకు గ్యారంటీ.
మ. కుక్క, గాను, ఇల్లుగల మెడికల్ స్టోర్లు, గామానాయుకులేట, ములీవట్టుం, కృష్ణాజిల్లా

శ్రీమంతుడు
సివికారి
వనిలేడు.

మలయచ దనము

రహస్యము
గా నేపించు
సమ్యక్

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకయోగ్యతాపత్రము పొందినది. జల దబ్బి 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం జొన్న 8-0-0 కెందును భిక్షులలో 5-12 0
సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము సీసా 4-0-0
గంధర్వశాస్త్రం, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

20-1

72

ఇ. మె రుక్ (జర్నల్)

మ క ర ధ్వ జ ము (బంగారముతో చేసినది)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణము లుండవు”
తులము గొట్టము రు 2. ర న శా త్రు ము. 137-1
ఇండియాకు సోల్ ఏజెంట్లు: పోస్టుబాక్సు 10852

ఇండో-జర్నల్ డ్రగ్స్ స్టోర్లు, కలకత్తా.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85,000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోరైండు వెల రూ. 8-4-0 లు.
“భస్మప్రదీపిక” ఇందు సమస్తభిక్షుజములు కుదిచేసే భస్మములుచేయు యానాన ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు.
కులం 1-కి రు 500 ల కిమ్మతుగల భస్మముకూడ గలదు. క్యాలికోరైండు వెల రూ. 2-0-0
98 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

31-3-1930 తేదివరకు మాత్రమే

సంవత్సరాది బహుమానము

60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగల

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి అవ్యయనిధానము, ఆంధ్రపాఠశాలకు ఆనందసంధానము, ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు అమూల్యప్రదానము
కోరినవారికి ఫు ప్రకముల లిస్టు పంపుదుము.

ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, పిఠాపురము.

రామమోహనఫార్మసీ, అ బె జ వా డ్.

శ్రీధర్మపదములు భిక్షుములు లేహ్యములు చార్లములు మొదలగునవియు కమిటీయాజమాన్యముక్రింద సుప్రసిద్ధి చెల్లిన
వలన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.
ప్రెసిడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.వి. బియర్. కె. దశరథరామయ్య బి.వి. బియర్. జా. వెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ సర్జన్.

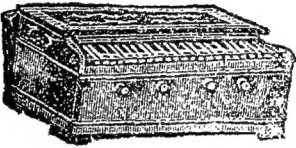
రక్త శోమి
Deschiens' syrup

విశ్రవము ఉపయోగించుము
ఇది, ఆరోగ్యమును, భిక్షు, నియ్యరగినియ్య, 30,000 చైత్యులకొరకున్నది. బెన్జిన్, బియర్
ఇది బెన్జిన్, గమనించుము. ఎక్కడను చూడుము.
To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

Price Annas 10 onl
AMRUTANJAN DEPO
MADRAS & BOMBAY

B. HARRY & SONS.,
HARMONIUM MANUFACTURERS,

టోకుగాను చిల్లరగా
మాచే తయారు చేయబడు
హార్మోనియములు కలకత్తా
యందు యన్ని కంపెనీల
కంటే చౌకగన, ముద్దును
గను, చిల్లరగను కూడ కొరకగులు. అన్ని విధములైన హార్మో
నియములకు కావలసిన భాగములు కొరకగు.

ఉచితముగ దొరకు క్యాలికోరైండు కొరకగు వ్రాయుము.
50, PREM CHAND BORAL STREET,
Calcutta.

గాంధీ దై న జ్ఞాను

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలను ఒకటి వ్రాయుటకు
రూ 1-0-0, వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0, వి. పి. భిక్షులు
0-4-0, ప్రశ్నవ్రాయుకాలము తెలుపవలెను.
గాంధీజ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరులేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును
(1) ఈమందు వికారములను నివారించి మూత్రము
కుదురుపూడు గలదు. పొండు, నురుకును యింజక్షన్
లోకు పిచ్చిచాకిలీను. వివిధ మైములకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వము యెన్నిసంఖ
సరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

పాడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైలపాడలనేగాక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పాటి
ఇందలుగాగల అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలుస్థితికి మార్చును. దబ్బి 1 కి రు 1-0-0.
“గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు:—
“థాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు.”
ఏ జెంట్లు కావలెను. 131

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

నామమహాభక్తికృతము తెలుగులిపి, తెలుగుగ్రంథములు శబ్దము
మొదలగు వివిధ ప్రకముల సెట్టు అనలుగర 8-0-0 తస్యగర 1.
ఎస్. ఎస్. నీలకంఠం, C/o నరసింహం, అద్వైతాశ్రమ,
రాజమండ్రి.